

**İLKÖĞRETİM KURUMLARINDAKİ OKUL TAKIMLARINDA YER ALAN ÖĞRENCİLERİN
SBS-OKS'DEKİ BAŞARILARININ ARAŞTIRILMASI (KÜTAHYA İLİ ÖRNEĞİ)**
(Yüksek Lisans Tezi)

Oğuz AKALAN
Kütahya - 2009

T.C.
Dumlupınar Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Beden Eğitimi Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

**İLKÖĞRETİM KURUMLARINDAKİ OKUL TAKIMLARINDA
YER ALAN ÖĞRENCİLERİN SBS-OKS'DEKİ BAŞARILARININ
ARAŞTIRILMASI (KÜTAHYA İLİ ÖRNEĞİ)**

Danışman,
Prof. Dr. Seydi KARAKUŞ

Hazırlayan,
Oğuz AKALAN

Kütahya - 2009

Kabul ve Onay

Oğuz AKALAN'ın hazırladığı “İlköğretim Kurumlarındaki Okul Takımlarında Yer Alan Öğrencilerin SBS-OKS'deki Başarılarının Araştırılması (Kütahya İli Örneği)” başlıklı Yüksek Lisans tez çalışması, jüri tarafından lisansüstü yönetmeliğinin ilgili maddelerine göre değerlendirilip kabul edilmiştir.

..... / /2009

Tez Jürisi	İmza	
	Kabul	Red
Prof. Dr. Arslan KALKAVAN		
Prof. Dr. Seydi KARAKUŞ (Danışman)		
Yrd. Doç. Dr.Mehmet ACET		

Prof. Dr. İ. Timur ESENER

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü

Yemin Metni

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “İlköğretim Kurumlarındaki Okul Takımlarında Yer Alan Öğrencilerin SBS-OKS’deki Başarılarının Araştırılması (Kütahya İli Örneği)” adlı çalışmamın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım kaynakların kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

...../...../2009

Oğuz AKALAN

Özgeçmiş

02.04.1978 yılında Kütahya'da doğdu. İlköğretimini Eski Gediz Gazi İlkokulunda tamamladı. Ortaokulu Eski Gediz Lisesinde tamamladı. Lise öğrenimini Gediz Anadolu Ticaret Meslek Lisesinde tamamladı. 1998 yılında Dumlupınar Üniversitesinin açmış olduğu yetenek sınavında başarılı olarak Fen Edebiyat Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümünde öğrenim görmeye hak kazandı. 24.06.2002 tarihinde başarıyla mezun oldu. Aynı yıl 26.09.2002 tarihinde Kastamonu Şenpazar Yatılı İlköğretim Bölge Okulunda Beden Eğitimi Öğretmeni olarak göreve başladı. Bu okulda yaklaşık dört yıl çalıştı. Ardından 28.06.2006 tarihinde Kütahya Gediz Erdoğan İlköğretim Okuluna ataması yapıldı.

Halen Gediz Atatürk İlköğretim Okulunda beden eğitimi öğretmeni olarak görev yapmaktadır. Yabancı dili İngilizcedir.

ÖZET

Bu çalışmanın amacı ilköğretim okullarında yapılan spor yarışmalarına katılan öğrencilerin SBS ve OKS sınavlarındaki başarılarının araştırılmasıdır. Katıldıkları yarışmaların sınavlardaki başarılarını etkileyip etkilemediği, etkiliyorsa ne yönde, hangi düzeyde etkilediğini araştırıp değerlendirmektir.

Çalışmanın evrenini 2007/2008 eğitim öğretim yılında Kütahya ilindeki ilköğretim okulları arasında yapılan yıldızlar müsabakaları il birincisi olan okul takımlarındaki öğrencilerden oluşmaktadır. Bu çalışmanın örnekleme ise 2006/2007 eğitim öğretim yılında öğrenim gören Kütahya ilindeki 11 (on bir) ilköğretim okulundaki toplam 82 öğrencidir.

Yukarıda bahsedilen evren ve örneklem seçilirken Kütahya ili ilköğretim okullarının öğrenci ve veli profili (sosyo-ekonomik ve kültürel yönden) ile Milli Eğitim Bakanlığının yapmış olduğu OKS ve SBS sınavlarındaki başarı durumları göz önünde bulundurulmuştur. Çalışmada öğrencilerin görüş ve düşünceleri anket yolu ile alınmıştır. Anket formu iki bölümden oluşmuştur. Birinci bölüm dört soruda kişisel ve ailevi bilgileri, ikinci bölüm ise 16 soruda öğrencilerin gelecekleri hakkındaki görüşleri, okul takımlarındaki antrenman saatleri, ek ders alıp almadıkları ve ders çalışmalarına engel olan etkenler irdelenmeye çalışılmıştır. Anket formu toplam 20 sorudan oluşmaktadır.

Anket yöntemi kullanılarak derlenen veriler, istatistik işlem için MS Exel'de düzenlenmiştir. Elde edilen veriler SPSS 15.0 for Windows paket programında analiz edilmiştir. Verilere geçerlilik ve güvenilirlik testi uygulanmıştır. İstatistik testler olarak ise ki-kare testi ve faktör analizi kullanılmıştır. Anket sonuçları deneklerin beden eğitimi dersini sevdiklerini, okul takımında yer almalarının diğer derslerdeki ve yıl sonunda yapılan SBS-OKS sınavlarındaki başarıyı kısmen de olsa olumlu etkilediği yönünde olmuştur.

ABSTRACT

The aim of this research is to evaluate assessment of SBS and OKS examination goals of students attempting sp competitions at primary schools. It is aimed to determine whether competitions they attempted affect their goals, and if so, to define level and direction of these effects.

Main sample of research includes students at school teams which were selected as city winner at stars competitions performed at 2007/2008 education year. Sub sample of research includes total 82 students at 11 (eleven) primary schools at 2006/2007 education year in Kutahya.

While selecting of main and sub-sample groups, student and their parents' profiles (social-economical and cultural) and their assessment at examinations of SBS and OKS performed by National Education Ministry were noticed. In research, survey method was used to collect views and ideas of students. Survey form is formed by two chapters. First chapter includes personal information about students with four questions, and in second chapter, view of students about their future, training durations at school team, whether they take supporting course and factors affecting their course studying were tried to evaluate with 16 questions. Survey form includes total 20 questions.

Collected data by survey method were arranged by MS Excel program for statistical analysis. Gathered data were analysed by SPSS 15.0 for Windows. Chi-square and factor analysis tests were performed to analyse data. Survey results show that subjects like body education course, and being at school team affects their assessment at SBS-OKS examinations performed at the end of the year.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	ii
YEMİN METNİ.....	iii
ÖZGEÇMİŞ	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLolar LİSTESİ	x
KISALTMALAR LİSTESİ	xii
TEZ HAKKINDA.....	xiii
ARAŞTIRMANIN AMACI	xiv
ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	xiv
PROBLEM CÜMLESİ.....	xiv
<i>ALT PROBLEMLER</i>	xiv
HİPOTEZLER	xv
ARAŞTIRMANIN VARSAYIMLARI	xvi
ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI.....	xvi
TEZ METNİ	18
1.1. GİRİŞ.....	19
BİRİNCİ BÖLÜM: KAYNAK TARAMASI	21
1.2. EĞİTİM VE ÖĞRETİMLE İLGİLİ KAVRAMLAR.....	22
1.2.1. Okul Tanımı.....	22
1.2.2.Eğitimin Tanımı.....	24
1.2.3.Öğretimin tanımı	27
1.2.4.Öğrenmenin Tanımı	28
1.2.4.1.Öğrenmenin özellikleri.....	31
1.2.4.2. Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler	32
1.2.4.2.1.Öğrenenle ilgili faktörler	32
1.2.4.2.1.1. Türe Özgü Hazır Oluş	32
1.2.4.2.1.2. Olgunlaşma.....	32
1.2.4.2.1.3.Zekâ	32
1.2.4.2.1.4.Genel Uyarılmışlık Hali ve Kaygı.....	33
1.2.4.2.1.5.Geçmiş Yaşantılar (Olumlu-Olumsuz Transfer).....	33
1.2.4.2.1.6. Güdülenme.....	33
1.2.4.2.1.7.Dikkat	34
1.2.4.2.2.Öğrenme stratejisi ile ilgili faktörler	34
1.2.4.2.2.1. Öğrenmeye Ayrılan Zaman	34
1.2.4.2.2.2.Öğrenilen Konunun Yapısı	34
1.2.4.2.2.3.Öğrencinin Aktif Katılımı.....	34
1.2.4.2.2.4. Geri Bildirim.....	34
1.2.4.2.3.Öğrenme malzemesi ile ilgili faktörler	35
1.2.4.2.3.1. Telaffuz Edilebilmeli	35
1.2.4.2.3.2.Anlamsal çağrışım.....	35
1.2.4.2.3.3.Kavramsal Gruplandırma	35
1.3.BEDEN EĞİTİMİ VE SPORLA İLGİLİ KAVRAMLAR	35
1.3.1.Beden eğitimi.....	36
1.3.2.Spor.....	39
1.3.3.Beden Eğitimi ve Sporun Önemi.....	41
1.3.3.1.Beden Eğitimi ve Sporun Eğitsel Yönden Önemi	42
1.3.3.2.Beden Eğitimi ve Sporun Kişisel Yönden Önemi	43
1.3.4.Beden Eğitimi ve Sporun Amaçları.....	44

1.3.4.1. Beden Eğitimi Dersinin Genel Amaçları	44
1.3.4.2. İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi ve Sporun Özel Amaçları	44
1.3.5. Beden Eğitimi ve Sporun Temel Faydaları.....	45
1.3.5.1. Beden Eğitimi ve Sporun Fiziksel Yönden Faydaları	45
1.3.5.2. Beden Eğitimi ve Sporun Zihinsel Yönden Faydaları	46
1.3.5.3. Beden Eğitimi ve Psiko-Motor Yönden Faydaları	47
1.3.5.4. Beden Eğitimi ve Sporun Duygusal - Sosyal Yönden Faydaları	48
1.4. OKULLARDA BEDEN EGİTİMİ VE SPOR DERSİ.....	49
1.4.1. İlköğretim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor	49
1.4.2. İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi ve Spor Uygulamaları.....	50
1.4.3. Okullarda Ders Dışı Etkinlikler.....	52
1.4.3.1. Okullarda Ders Dışı Spif Etkinlikler	54
1.4.4. İlköğretim İkinci Kademesinde Öğrencilerin Gelişim Dönemi (12-14 yaş) özellikleri.....	58
1.4.5. İlköğretim ikinci Kademesinde Öğrencilerin Gelişim 'Dönemi (12-14 yaş) ilgi ve ihtiyaçları...	58
1.5. BAŞARI İLE İLGİLİ GENEL ANLAYIŞ.....	59
1.5.1. Başarının Tanımı	59
1.5.1.1. Sosyal Hayat Başarısı.....	62
1.5.1.2. İş Hayatı Başarısı	62
1.5.1.3. Spor Başarısı.....	63
1.6. OKUL BAŞARISI VE BAŞARISIZLIK	64
1.6.1. OKUL BAŞARISINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER	65
1.6.1.1. OKUL İÇİ FAKTÖRLER.....	65
1.6.1.1.1. Okul faktörü	65
1.6.1.1.2. ÖĞRETMEN	68
1.6.1.2. OKUL DIŞI FAKTÖRLER.....	69
1.6.1.2.1. AİLEDEN VE ÇEVREDEDEN KAYNAKLANAN FAKTÖRLER	69
1.6.1.2.1.1. Ebeveyn Faktörü	69
1.6.1.2.1.2. Ailenin sağlamlığı faktörü	69
1.6.1.2.1.3. Ailenin Sosyo-Ekonomik Durumu faktörü.....	70
1.6.1.2.1.4. Ailenin Mesleki Durumu Faktörü	71
1.6.1.2.2. ÖĞRENCİDEN KAYNAKLANAN KİŞİSEL FAKTÖRLER	71
1.6.1.2.2.1. Duygusal Faktörler.....	71
1.6.1.2.2.3. Motivasyon.....	73
1.6.1.2.2.4. Zihinsel Faktörler	73
1.6.1.2.2.7. Kardeş Tutumları	75
1.6.1.2.2.8. Arkadaşlık İlişkileri	76
1.6.1.2.2.9. Dikkat Eksikliği ve Aşırı Hareketlilik	76
1.6.2. OKULDA REHBERLİK ÇALIŞMALARI.....	77
1.7. SPORUN OKUL BAŞARISINA ETKİSİ	79
1.7.1. Okul Sporunun Amacı ve Önemi	82
1.7.1.1. Önemi	82
1.7.1.2. Amacı	82
1.9. ALAN İLE İLGİLİ YAPILAN BİLİMSEL ÇALIŞMALAR	83
1.9.1. Okullarda Beden Eğitimi Ve Spor İlgili Yapılan Bilimsel Çalışmalar.....	83
1.9.2. Eğitim-Öğretim ve Okul Başarısı İle İlgili Yapılan Bilimsel Çalışmalar.....	84
İKİNCİ BÖLÜM: MATERYAL VE YÖNTEM	86
2.1. YÖNTEM.....	87
2.1.2. ARAŞTIRMA TEKNİĞİ.....	87
2.1.3. GENEL PROTOKOL	88
2.1.4. VERİLERİN TOPLANMASI VE UYGULANAN TEKNİKLER	88
2.1.5. ANKETİN GEÇERLİLİĞİ VE GÜVENİLİRLİĞİ	89
2.1.6. Yapılan İstatistikî İşlemler	89
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR	90
3.1. KATILIMCILARIN GENEL ÖZELLİKLERİ	91
3.2.1. Yaş.....	91

3.2.2. Cinsiyet.....	91
3.2.3. Ailenin Gelir Durumu.....	91
3.2.4. Haftalık Antrenman Saati	92
3.2.5. Okul Dışındaki Kulüp Takımlarında Yer Alma Durumu.....	93
3.2. OKUL VE ÖĞRENCİ ÖZELLİKLERİ.....	93
3.1.1. Okul Takımlarındaki Öğrencilerin Sınav Başarılarının Diğer Öğrencilerin Başarıları İle Kıyaslanması.....	93
3.1.1.1. Simav Osmanbey İlköğretim Okulu	93
3.1.1.2. Gediz Gökkuşığı Özel İlköğretim Okulu	94
3.1.1.3. Gediz Zafer İlköğretim Okulu	95
3.1.1.4. Abdurrahman Paşa İlköğretim okulu	95
3.1.1.5. Gediz Atatürk İlköğretim Okulu.....	96
3.1.1.6. Yıldırım Beyazıt İlköğretim Okulu.....	96
3.1.1.7. Atakent İlköğretim Okulu.....	97
3.1.1.8. Dumlupınar İlköğretim Okulu.....	97
3.1.1.9. Gediz Moymul İlköğretim Okulu	98
3.1.1.10. Cumhuriyet İlköğretim Okulu.....	99
3.1.1.11. Şeker İlköğretim Okulu.....	99
3.1.1.12. Okul Takımlarındaki Öğrencilerin Genel Ortalaması ile Kütahya İl Ortalamasının Kıyaslanması..	100
3.3. HİPOTEZLERE İLİŞKİN ANALİZLER.....	101
3.3.1. Öğrencilerin Okul Takımlarına Katılmaları ve Sınavlardaki Başarıları Arasındaki İlişki	101
3.3.1.1. Okul Takımında Bulunmanın Davranışlar Üzerindeki Olumlu Etkileri	101
3.3.1.2. Başarısız Olma Durumunda Sebebin Aile Tarafından Okul Takımında Bulunma Durumu Olarak Görülmesi	102
3.3.1.3. Okul Takımında Yer Alma Durumunun Okul Notlarına Etkisi	102
3.3.1.4. Antrenman Nedeni ile Yapılmayan Derslerin Telifisi.....	103
3.3.1.5. Okul Takımında Yer Alma Durumunun Ders Çalışma Üzerindeki Etkisi.....	104
3.3.2. Öğrencilerin Sınavlardaki Başarılarına Etki Eden Diğer Etmenler	104
3.3.2.1. Okul Dışında Alınan Ek ve Takviye Dersler	105
3.3.2.2. Okul Derslerine Planlı Olarak Çalışma	105
3.3.2.3. Evde Ayrı Bir Çalışma Odası Bulunması.....	106
3.3.2.4. Okulda Verilen Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	107
3.3.2.5. Ders Çalışmayı Engellediği Belirtilen Etmenler.....	107
3.3.3. Okul Takımına Katılan Öğrencilerin Ailelerinin Spora Bakışı ve Öğrencilere Verdikleri Desteğin Başarı İle İlişkisi.....	108
3.3.3.1. Spor Lisesini Tercih Durumu	108
3.3.3.2. Okul Takımına Katılmada Aile Desteği	109
3.3.3.3. Lisede Okul Takımında Olma İsteğine Ailenin Bakışı	110
3.3.3.4. Okul Takımında Bulunmanın Temel Sebebi	110
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: SONUÇ VE ÖNERİLER	112
4.1. SONUÇ	113
4.2. ÖNERİLER	115
KAYNAKÇA	116
DİZİN	120
EKLER.....	121
EK-1 ANKET FORMU	122
EK-2 YAZIŞMALAR	124
EK.3. ANKET VERİLERİ.....	128
EK.4. İSTATİSTİK ANALİZİ SONUÇLARI	130

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Araştırmaya Konu Olan Okul Takımları	87
Tablo 2. Ankette Kullanılan Soruların Güvenilirlik Analizleri	89
Tablo 3. Simav Osmanbey İlköğretim Okuluna Ait Puanların Kıyaslanması	94
Tablo 4. Gediz Gökkuşığı Özel İlköğretim Okuluna Ait Puanların Kıyaslanması	94
Tablo 5. Gediz Zafer İlköğretim Okuluna Ait Puanların Kıyaslanması	95
Tablo 6. Abdurrahman Paşa İlköğretim Okuluna Ait Puanların Kıyaslanması	96
Tablo 7. Gediz Atatürk İlköğretim Okuluna Ait Puanların Kıyaslanması	96
Tablo 8. Yıldırım Beyazıt İlköğretim Okuluna Ait Puanların Kıyaslanması	97
Tablo 9. Atakent İlköğretim Okuluna Ait Puanların Kıyaslanması	97
Tablo 10. Dumlupınar İlköğretim Okuluna Ait Puanların Kıyaslanması	98
Tablo 11. Gediz Moymul İlköğretim Okuluna Ait Puanların Kıyaslanması	98
Tablo 12. Cumhuriyet İlköğretim Okuluna Ait Puanların Kıyaslanması	99
Tablo 13. Şeker İlköğretim Okuluna Ait Puanların Kıyaslanması	100
Tablo 14. Okul Takımlarındaki Öğrencilerin Genel Ortalaması ile Kütahya İl Ortalamasının Kıyaslanması	100
Tablo 15. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Dağılımları	91
Tablo 16. Katılımcıların Aile Gelir Durumuna Göre Dağılımları	92
Tablo 17. Katılımcıların Haftalık Antrenmana Ayırdıkları Saatlerin Dağılımı	92
Tablo 18. Katılımcıların Okul Dışındaki Kulüplerde Yer Alma Durumlarının Okullara Göre Dağılımı	93
Tablo 19. Okul Takımında Bulunmanın Davranışlar Üzerindeki Olumlu Etkileri	101
Tablo 20. Başarısız Olma Durumunda Sebebin Aile Tarafından Okul Takımında Bulunma Durumu Olarak Görülmesi	102
Tablo 21. Okul Takımında Yer Alma Durumunun Okul Notlarına Etkisi	103
Tablo 22. Antrenman Nedeni ile Yapılmayan Derslerin Telafisi	103
Tablo 23. Okul Takımında Yer Alma Durumunun Ders Çalışma Üzerindeki Etkisi ...	104
Tablo 24. Okul Dışında Alınan Ek ve Takviye Dersler	105
Tablo 25. Okul Derslerine Planlı Olarak Çalışma	106
Tablo 26. Evde Ayrı Bir Çalışma Odası Bulunması	106
Tablo 27. Okulda Verilen Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	107
Tablo 28. Ders Çalışmayı Engellediği Belirtilen Etmenler	108

Tablo 29. Spor Lisesini Tercih Durumu	109
Tablo 30. Okul Takımına Katılmada Aile Desteği	109
Tablo 31. Lisede Okul Takımında Olma İsteğine Ailenin Bakışı.....	110
Tablo 32. Okul Takımında Bulunmanın Temel Sebebi	111

KISALTMALAR LİSTESİ

OKS	Ortaöğretim Kurumları Sınavı
SBS	Seviye Belirleme Sınavı
Ms Excel	Microsoft Excell Yazılımı
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
SPSS	Statistical Programme For Social Science (Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı)

TEZ HAKKINDA

ARAŞTIRMANIN AMACI

Spor etkinliklerinin insan vücudundaki etkileri herkes tarafından bilinmektedir. Spor; büyüme, fiziksel ve psiko-motor özelliklerin gelişmesinde etkilidir. Düzenli spor yapmak zihinsel gelişim üzerinde de oldukça etkilidir. Ancak, öğrenci velileri öğrencilerin spif faaliyetlere katılmasına izin vermemektedirler. Bu doğrultuda araştırmanın amacına yönelik aşağıda verilen alt problemlere araştırma boyunca yanıt aranmıştır.

Bu araştırmanın amacı, İlköğretim okullarının 2. kademesinde okul takımlarında yer alan öğrencilerin, okul takımlarında yer almalarının yılsonunda yapılan SBS ve OKS deki başarılarını etkileyip etkilemediğini, eğer etkiliyorsa ne yönde etkilediğini ve bu etkinin sadece okul takımında yer almalarından mı, yoksa içinde buldukları ortam, ailesel vb. faktörlerden kaynaklandığını araştırmaktır.

ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Modern eğitim anlayışı öğrencilerin bilişsel gelişmesinin yanında fiziksel, sosyal ve duygusal gelişmelerini zorunlu kılmaktadır. Bu sebeple öğrencilerin okul içi ve okul dışı faaliyetlere katılmaları gerekmektedir. Bu araştırmanın önemi, ilköğretim son sınıftaki öğrencilerin OKS, ara sınıflardakilerin de SBS sınavında başarılı olabilmeleri için sadece ders çalışmanın yeterli olmadığını, spif etkinliklere katılarak sınav stresinden kurtulup sosyalleşme sürecinin de arttırıldığını, öğrenci velilerinin bu doğrultuda bilgilendirilerek, spif etkinliklerin OKS-SBS sınav sonucuna olumsuz etkisinin olmadığını göstermektir.

PROBLEM CÜMLESİ

Araştırmanın temel hedefi okul takımında yer alan öğrencilerin SBS ve OKS sınavlarında göstermiş oldukları başarıların okul takımında bulunma durumu ile bir ilişkisinin bulunup bulunmadığının sorgulanmasıdır. Bu çerçevede araştırmanın temel problem cümlesi “sporla ilgilenmenin teorik dersler ve sınavlarda gösterilen başarı üzerine etkisi” şeklinde genelleştirilebilir.

ALT PROBLEMLER

Araştırmada temel olarak şu alt problemlere yer verilmiştir:

1. Okul takımında yer almanın davranışlar üzerinde etkisi var mıdır?

2. Sınavlarda başarısız olma durumunun okul takımında bulunma ile bir ilişkisi var mıdır?
3. Okul takımında yer aldıktan sonra ders notlarında bir düşüş gerçekleşmekte midir?
4. Maçlar ya da antrenmanlar nedeni ile telafisi yapılmayan derslerin telafisinin yapılmasının sınavlarda gösterilen başarılar üzerinde herhangi bir etkisi var mıdır?
5. Okul takımında bulunma durumu ders çalışmaya engel teşkil etmekte midir?
6. Okul dışında alınan derslerin sınavlarda gösterilen başarı üzerinde bir etkisi var mıdır?
7. Okul derslerine planlı olarak çalışmanın sınavlarda gösterilen başarı üzerinde bir etkisi var mıdır?
8. Ayrı bir çalışma odasının varlığının sınavlarda gösterilen başarı üzerinde bir etkisi var mıdır?
9. Okulda alınan rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin sınavlarda gösterilen başarı üzerinde bir etkisi var mıdır?
10. Ders çalışmayı engelleyen etmenler nelerdir?

HİPOTEZLER

Araştırmada temel olarak şu hipotezler üzerinde durulmuş olup, öğrencilerin okul takımında bulunma durumları ile sınavlardaki başarıları arasında ilişkinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu çerçevede belirlenen hipotezler şu şekilde sıralanmıştır:

Hipotez 1. Okul takımında yer almanın davranışlar üzerinde olumsuz etkisi yoktur.

Hipotez 2. Sınavlarda başarısız olma durumunun okul takımında bulunma ile bir ilişkisi yoktur.

Hipotez 3. Okul takımında yer aldıktan sonra ders notlarında bir düşüş yoktur.

Hipotez 4. Maçlar ya da antrenmanlar nedeni ile telafisi yapılmayan derslerin telafisinin yapılmasının sınavlarda gösterilen başarılar üzerinde herhangi bir etkisi yoktur.

Hipotez 5. Okul takımında bulunma durumu ders çalışmaya engel durumu yoktur.

Hipotez 6. Okul dışında alınan derslerin sınavlarda gösterilen başarı üzerinde olumsuz etkisi yoktur.

Hipotez 7. Okul derslerine planlı olarak çalışmanın sınavlarda gösterilen başarı üzerinde olumsuz etkisi yoktur.

Hipotez 8. Ayrı bir çalışma odasının sınavlarda gösterilen başarı üzerinde bir olumsuz etkisi yoktur.

Hipotez 9. Okulda alınan rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin sınavlarda gösterilen başarı üzerinde bir etkisi yoktur.

Hipotez 10. Ders çalışmayı engelleyen etmenler yoktur.

ARAŞTIRMANIN VARSAYIMLARI

Yapılan araştırmada, okul takımına katılan öğrencilerin SBS ve OKS sınavlarında gösterdikleri başarıların üzerinde okul takımında bulunma durumunun etkisinin belirlenmesinde kullanılan anket ve görüşmelerde şu varsayımlardan yararlanılmıştır;

1. Ankete katılan katılımcıların verdikleri cevaplar onların gerçek algılarını yansıtmaktadır.
2. Araştırmada örneklem alınan denekler evreni yeterince temsil etmektedir.
3. Araştırmaya katılan denekler anketlere istekle cevap vermişlerdir.
4. Anket geçerliliğinin belirlenmesinde kullanılan geçerlilik ve güvenilirlik yöntemlerinin yeterli olduğu varsayılmıştır.

ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Araştırmada OKS ve SBS sınavlarında öğrencilerin başarılarının spor ile ilgisinin ve okul takımında yer alma ile ilişkisinin tespiti için örnek evreni olarak ilköğretim öğrencileri seçilmiştir. Araştırmanın alt örneklemini olarak Kütahya ilinde eğitim-öğretim yapan 11 ilkokulda okuyan ve okul takımında yer alan 81 öğrenci

oluşturmaktadır. Araştırmada ğrenci başarılarını gösteren kriterler SBS ve OKS sınavlarında alınan puanlarla sınırlı tutulmuştur.

TEZ METNİ

1.1. GİRİŞ

Günümüzde giderek önemi artan spor ve sporun alt dalları, eğitim ve öğretim kurumlarında da giderek gerektiği önemi ve değeri görmeye başlamıştır. Hükümetin bu yıl ortaya koyduğu 360 olimpiyat sporcusu yetiştiren okul projesi de bunun en güzel örneğidir. Spor okullarının sayısı giderek artmakta ve okullarda bulunan spor takımlarına verilen destekte de önemli bir artış gözlemlenmektedir.

Öte yandan toplumumuzda geçmişten gelen ve günümüzde her ne kadar azalsa da hala devam eden yanlış bir inancıya göre, öğrencilerin sporla ilgilenmeleri derslerdeki başarılarını düşürmektedir. Bu nedenle pek çok potansiyel başarılı sporcunun yetişmesine engel olunmakta ve öğrencilerin bu alanlara yönelmelerine izin verilmemektedir. Bu durum biraz da ülkemizde neden uluslararası sporcu yetiştirme sayısının az olduğunun bir göstergesidir.

M. Kemal Atatürk'ün "Sağlam kafa sağlam vücutta bulunur" sözünü yıllar önce söylemiş olması, o dönemde de toplumda bu şekildeki yanlış bir inancın varlığına işaret etmektedir. Oysaki ulu önderimizin dediği gibi zihinsel başarının anahtarı bedensel zindelik ve sağlıktan geçmektedir. Son günlerde beden eğitimi ve bu alandaki lisansüstü çalışmaların sağlık bilimleri enstitülerince yürütülmeye bırakılması da bunun en güzel göstergesidir.

Yapılan bu araştırmada, ilköğretim okullarında okuyan ve okul takımında yer alan 82 öğrencinin SBS ve OKS sınavlarında göstermiş oldukları başarının okul takımında bulunma ve sporla ilgilenme ile bir ilişkisinin olup olmadığı incelenmiştir.

Araştırmanın birinci bölümünde kaynak taraması için doküman tarama modeline, verilerin toplanmasında sosyal bilimlerde anket yöntemine, verilerin değerlendirilmesi ve istatistiki işlemlerin yorumlanmasında sosyal bilimlerde istatistiksel yöntemler çerçevesinde SPSS 15.0 paket programına baş vurulmuştur. Gösterge bilimsel analiz yöntemlerinden de yararlanılarak geliştirilen anket soruları ile öğrencilerin başarıları üzerindeki etmenlerde ayrıca ortaya konulmuştur.

Araştırma bulgularından elde edilen sonuçlara göre bilinçli bir şekilde yapılan ve aile desteği ile yürütülen spif faaliyetlerin öngörüldüğü gibi sosyal hayatın diğer alanlarında olduğu şekilde okul ve sınav başarılarında da etkili ve olumlu yönde geliştirici olduğu gözlemlenmiştir.

Okulların SBS ve OKS sınavlarında gösterdikleri başarıların okul takımlarında bulunan öğrencilerin başarı ortalamalarına kıyaslandığı bölümden de görüleceği üzere sporla ilgilenen ve okul takımlarında yer alan öğrencilerin hemen hemen tamamı yakını başarılı ve zeki öğrencilerden oluşmaktadır.

Bu durum ise gelişen ve bilinçlenen yeni neslin spora daha üst bir bilinç düzeyinde yaklaştığını ve bilgi ve becerilerini geliştirmede sporu etkin olarak kullanabilme becerisi kazandıklarını göstermektedir. Bu sonuçlar incelendiğinde umut edilen kavgasız küfürsüz müsabakaların aslında bir umut olmaktan çok yakın gelecekteki bir gerçek olabileceği ihtimali kuvvetlenmektedir. Bilinçli ve bilgili bir taze kanın spora katkısı için şüphesiz ailelerin bu tarz araştırmalarla bilgilendirilerek çocuklarını spora özendirmeleri gerekmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM: KAYNAK TARAMASI

1.2. EĞİTİM VE ÖĞRETİMLE İLGİLİ KAVRAMLAR

1.2.1. Okul Tanımı

Okul; bilişsel, duyuşsal ve devinimsel gelişimin sağlandığı, bilginin kazanıldığı, akademik üstünlüğe ulaşmak için ortamın hazırlandığı formel eğitimin yapıldığı yerdir (www.afyonisitmek..tr). Okul eğitim-öğretim işinin yapıldığı mekânı ifade eder. Bir başka deyişle eğitim öğretim sürecinin ev sahibidir.

Çocuğun hayatında aileden sonra, ikinci toplumsal kurum okuldur. Çocuğu yavaş yavaş okul vakti gelmeden okula alıştırmalıdır. Aksi takdirde çocuk okula başladığı zaman okul sendromu yaşar. Çocuğu okula hazırlamak için, okul hakkında onun olumlu duygu ve düşünceler beslemesine yardımcı olmalıyız. Annenin çocuğa kızdığı zaman "okula gitsen, kurtulurum, seni öğretmene söyleyeceğim" gibi sözler, çocuğun okula karşı olumsuz duygular beslemesine sebep olur. Okula gitmeyi çocuğun evden atılması, annenin onu terk etmesi şeklinde algılar. Okuldan nefret eder, öğretmene karşı olumlu duygular besleyemez. İkinci kardeşin gelişi de aynı zamana rastlarsa, okul onun için nefret edilecek, atıldığı bir yer olarak algılanır. Okul çocuk için büyüme, gelişme anlamına gelmeli ve çocuk okula gitmeyi büyük bir arzu ile istemelidir. Bu da tamamen ailenin bu konudaki yaklaşım ve davranışlarına bağlıdır. Çocuğun zamanının büyük bir bölümünün geçeceği yer olan okulun çocuk için cazip bir yer olarak algılanması, eğitimin kalitesi için önem taşımaktadır. Cazip ders araçları, çanta, kitap alarak da okula karşı olumlu duygu uyandırabiliriz (Kırkinciöglü M., s:42).

Bir okulun en önemli misyonu, bünyesindeki bireylerin gelişimini beslemektir. En önemli eğitim, olabileceğimizin en iyisini olmayı öğrenmektir. Okullar, çocukların kendilerine özgü özelliklerini geliştirmek ve hızlandırmak için yürüdükleri yolda onlara, yardım ettiği zaman bireyin gelişimini desteklemiş olurlar. Demokrasiyi devam ettirebilmemiz için bireye değer vermeliyiz ve hiçbir bireyin sahip olduğu yetenekleri harcayarak gücü kendimizde bulmamalıyız (Burt S., s: 156).

Çocuk, evindeki küçük dünyasından okula geldiğinde dış dünyanın hem fiziksel ve somut hem sosyal ve kültürel gerçekleriyle yüz yüze gelmekte ve bu gerçeklerin ortaya koyduğu sorunlarla baş etme sorumluluğu karşısında zorlanmaktadır. Onun uymak zorunda olduğu kaide ve kurallar yanında öğrenmek zorunda olduğu bir program muhtevası vardır. Bunlar o an için bireyin karşılamak zorunda olduğu dış dünya

gerçekleridir. Eğer bireyin okulda dış gerçeklerle etkileşim biçimi, verilen program muhtevasını aynen tekrarlama, sınırları çizilen veya gösterilen doğru davranışı sebebini bilmeden aynen taklit etmesi daha küçükten itibaren bireyin uyum gücü elastikiyetini kaybederek katılaşmaktadır. Okulda öğretilenlerin yaşama uygulanması ve bireyin okul sonrası dünyasına uyum yapması olanaksız hale gelmektedir. Öğrenmenin geçişi (transferi) konusunda yapılan deneyler laboratuvar ortamının yalınlığı içinde bile belli bir konuda edinilen bilgilerin benzer konuları öğrenmeyi zannedildiği kadar kolaylaştırmadığını ortaya koymuştur. Oysa okul dışı yaşam, okuldaki gibi sistemleştirilmiş, organize edilmiş bilgiler bütünü olmaktan çok uzaktır. Yani yaşamın sistemsiz ortamı içinde okulda öğrenilenlerden yararlanmak zordur.. Kaldı ki hatırlama, unutma konusunda yapılan deneyler de okulda öğrenilenlerin daha okulda unutulduğunu ortaya koymuşken okulun insanları gelecekteki yaşamına hazırladığı sayıl tısı sağlam temellere dayanmamaktadır. Okulun insanları gelecekteki yaşamına hazırladığı sayıtlısına işlerlik kazandırması ancak okulda öğretilenlerin yaşam için gerekli; gerçek bilgi beceri ve tutumlar olmasına dikkat etmekle gerçekleşebileceği ve bunları öğretirken de Ego gücünü geliştirici bir atmosfer sağlayarak kişinin bağımsız düşünme ve kendi zihin gücünü kullanma yeteneğini beslemesiyle mümkün olacağı unutulmamalıdır. Bu da okulun bireyi geleceğe hazırlama görevinin temel gerçekleridir (Kılıççı Y., 2000 S;10)

Okul, insanın hayatındaki bir geçiş, bir hazırlanma yeridir; hiçbir öğrenci bütün hayatı boyunca okulda kalmayacaktır. Bu nedenle okulda kazandırılanlarla okul-dışı hayattaki uygulamaların birbirine uygun olması gerekmektedir. Bu prensip mesleki bilgi ve beceri alanında olduğu gibi, sosyal hayatın politika, cinsel hayat ve din gibi alanlarında da geçerlidir.

Bir toplumun ekonomik gelişmesini, nüfus artışını ve sosyal gelişmelerini gösteren istatistiklerden yakın gelecekteki gelişmeler tahmin edilip, okullar vasıtasıyla ona göre işgücü yetiştirme planları yapılmaktadır (Ergün, M., 1997 s;18).

Okul, modern toplumsal hayatın esasını teşkil eden maddi ve manevi kültür bağlarına, modern hayatın problemlerine ve çözüm önerilerine de önem vermelidir; çünkü okulu bitirenler toplumsal hayatın kurallı yaşayışı kadar problemleriyle de yüz yüze gelecektir. Zaten okul sistemi büyük oranda toplumsal sorunlara bağlıdır veya

onlar tarafından kontrol edilir. Bu bakımdan Hentig, okulun amaç ve görevlerini şöyle sıralamaktadır;

- Okul, çağdaş toplumda geçerli olan işbölümüne göre öğrencileri belli meslekler alanında uzmanlaştırmalıdır.

- Çocukların ve gençlerin kendi hayat görevlerini başarılı olarak yapabilmeleri için, işbölümünün yarattığı parçalanmışlığa rağmen, çağdaş hayatın çeşitli sahaları arasındaki bağlantıları görebilmelerini sağlamalıdır.

- Belli sahalarda çalışan insanlar işlerin ayrı ayrı parçalarını yaptıkları için işin bütününe gözden kaçırmaktadırlar. Okul, modern hayatın getirdiği bu parçalanmışlığa rağmen, planlı olarak ve işbirliği içinde çalışarak sorunların üstesinden nasıl geldiğini göstermeli, bunu bir usul haline getirmelidir (Vural, B. 2004, ss.40-41)

1.2.2.Eğitimin Tanımı

İnsanın doğumundan itibaren, büyüüp gelişmesi, kendine, ailesine, yaşadığı toplum ve ülkesine ve hatta tüm dünya insanlığına faydalı olabilmesi gelişen teknoloji ve bilimden faydalanabilmesi, üretime katkıda bulunması, tüketici durumundayken de, kıt kaynakları en ekonomik şekilde kullanabilmesi, yaşamında birçok etkinlik ve faaliyetlerde bulunabilmesi, kişilerin eğitimini gerektirmektedir. Eğitimin birçok tanımı, eğitici ve bilim adamları tarafından yapılmıştır. Tüm bu tanımlar, yaşanan dönemlerin felsefi görüşlerini yansıtmakla birlikte, baz. temel faktörlerde birliktelik sağlandığı da görülmektedir. Eğitimde, "Bireyin davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla ve kasıtlı olarak istedik değişmeyi meydana getirme sürecidir" şeklinde tanımlanmaktadır(Başaran, İ.E., 1996 s.57).

Eğitim uzmanları ve araştırmacıları eğitimin birçok tanımını yapmışlardır. Eğitim, yetişkin nesiller tarafından, sosyal hayata henüz hazır olmayanlara tatbik edilen bir tesirdir. Bu tanımda görüldüğü gibi eğitimin gayesi; çocuğu sosyal hayata hazırlamak ve bu şekilde sosyal hayatın sürekliliğini sağlamaktır (Elmacıoğlu T., 2000 s;107).

Bir başka tanımıyla eğitim, yeni yetişen çocukların, hem kendilerine hem topluma yararlı bir şekilde gelişimlerini sağlamak için, toplumun sarf ettiği planlı ve bilinçli bir gayrettir. Modern anlayışa göre ise eğitim, bireyin bedensel, duygusal,

zihinsel ve sosyal yeteneklerinin, kendisi ve mensup olduğu toplum için, en uygun şekilde geliştirilmesidir (Başaran, İ.E., 1996 s.57).

Eğitim, bağımsız bir ilim olmaktan ziyade psikoloji ve sosyolojiden oluşan bir sentez ilmidir. Psikoloji, sosyoloji ve eğitimin konuları o kadar iç içedir ki, bunlar bir ilim grubu sayılabilir. Psikoloji insan ruhunu, sosyoloji insan toplumunu inceler; eğitim ise bir toplumun üyesi olan insanın bilgilenmesine yardım eder (Elmacıoğlu T., 2000 s;107).

Eğitim en basit anlamıyla davranışları değiştirme sanatı. Yani bireyde istendik davranışların yerleşmesi, olumsuz davranışların sonlandırılması amacıyla sürdürülen sistematik bir programdır. Modern Pedagoji ve Eğitim Biliminin Tanımıyla;

Eğitim; Kişiyi akıllı, duyguları ve davranışlarıyla bir bütün olarak ele alıp kişinin kendi yaşantısı yoluyla davranışlarında kalıcı değişiklikler meydana getirme; bir oluşturma ve yönlendirme sürecidir (www.ozelnaciakdogankoleji.k12.tr).

Eğitim bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir. İnsan doğumundan ölümüne kadar sürekli eğitilmektedir. Bu eğitim ailede başlar, okulda, çeşitli eğitim kurumlarında ve daha sonraları sosyal hayatın içerisinde devam eder. Yani bir anlamı da insan hayatı boyunca eğitilen bir öğrencidir. Eğitim insanı iş hayatına sosyal hayatına, hayat felsefesine hazırlayan bir sektördür (Başaran, İ.E., 1996 s.57).

Eğitim geniş anlamda, kişinin toplum davranışlarına ahlak ve estetik ölçülerine, inanç ve yaşama anlayışına, sağlıklı uyumuna yardım eden bir süreç olarak görülebilir. Kişinin uyum yapması söz konusu olan bu değerlerin iki seviyede düşünülmesi gerekir. Kazanılması istenen değerler ve gerçek değerler. Bir toplumun genel olarak davranış ve diğer normlar, o toplumun gerçek tercihlerini gösterir. Bununla beraber, dinamik bir toplum bireylerde bazı hayatı ideal ve isteklerin gelişmesine yol açabilir. Organize eğitim, bir taraftan bireyin, toplumun değer normlarına uyum yapmasına hizmet ederken,- diğer taraftan da bireylerin arzu ve ideallerini, toplum dinamizmini olumlu bir gelişmeye yönlendirecek anlamda olumlu davranışlar halinde formüle eder (Özcanoğlu, A. B. s:5).

İşlevselci açıdan baktığımızda, toplumu bir bütün, toplumsal kurumları da belirli işlevleri yerine getiren kalıplaşmış ilişkiler ve kurallar birlikteliği olarak görebiliriz.

Eđitim kurumu da, toplumun iřlerliđine katkıda bulunmak amacıyla oluřturulmuř bir kurum olarak dūřunūlebilir. Bu anlamda eđitimin iřlevi, normatif yapıyı oluřturan deđerlerin ve davranıř kurallarının bireylere benimsetilmesidir. Bireyler bunları içselleřtirebildikleri oranda, istenilenleri zorlamaya bařvurmadan gönūllū olarak yerine getireceklerdir. Aynı yaklařımdan yola çıkarak, bir būtin oluřturan toplumsal, ekonomik, siyasal ve kūltūrel yapı tarafından etkilenererek biçimlenen eđitim kurumunun, saptanan hedefler dođrultusunda toplumsal ve ekonomik yapıyı biçimlendirici ve yūnlendirici bir etkisinin olduđunu sūyleyebiliriz. Bu erevrede ūlkenin geliřmiřlik dūzeyinin, eđitim sistemi ūzerinde belirleyici bir etkisi olduđunu ileri sūrmek yanlıř olmayacaktır. Bařka bir deyiřle; “toplumsal ve ekonomik yapının geliřmiřlik dūzeyi, eđitimin geliřmiřlik dūzeyini sınırlamakta ve belirlemektedir. Bu genel gūrūnūř içinde, eđer bir ūlke, eđitimi kalkınmanın bir aracı olarak kabul ediyor ve buna uygun yatırımlar yapıyorsa, o ūlkenin eđitim sistemi kalkınmada itici gū olarak nitelikçe daha iyi, nicelikçe daha yaygın ve demokratik' olabilmektedir. Aksine, eđitim ūlū bir yatırım olarak kabul edildiđinde, eđitimin yapısı ūlkenin toplumsal ve ekonomik yapısının gerilerinde kalacaktır. Eđitim kurumu bu anlamda, hem mevcut yapıyı koruyan, hem de toplumsal sistemin karřıtını geliřtiren bir araç iřlevini gūrecektir (Tatlıcan, Ū., 1990, s.36).

Eđitim geniř anlamda, kiřinin toplum davranıřlarına ahlak ve estetik ūlülerine, inanç ve yařama anlayıřına,sađlıklı uyumuna yardım eden bir sūre olarak gūrūlebilir. Kiřinin uyum yapması sūz konusu olan bu deđerlerin iki sevi-yede dūřunūlmesi gerekir. Kazanılması istenen deđerler ve gerçek deđerler. Bir toplumun genel olarak davranıř ve diđer normları, o toplumun gerçek tercihlerini gūsterir. Bununla beraber, dinamik bir toplum bireylerde bazı hayatı ideal ve isteklerin geliřmesine yol açabilir. Organize eđitim, bir taraftan bireyin, toplumun deđer normlarına uyum yapmasına hizmet ederken, diđer taraftan da bireylerin arzu ve ideallerini, toplum dinamizmini olumlu bir geliřmeye yūneltecek anlamda olumlu davranıřlar halinde formūle eder (Bařaran, İ.E., 1996 s.57).

Birey ve toplum açısından dūřunūldūđunde eđitim sūreci, bir yandan toplum analizine, diđer yandan kiřinin geliřmesine gūre planlanan, kūltūrū kuřaktan kuřađa aktarına ve geliřtirme sūrecidir. Bu sūre deđiřmenin geliřme yūnūnde olmasıyla sūrekliplik gūsterir. Geliřme dūřunūldūđunde toplum kūltūrūnūn dinamizmini dūřunmek

de gereklidir. Sürekli değişme halinde olan toplumlar, bu durumu gelişmenin sonucu olduğu koşullarda olumlu değerlendirmektedirler. Bireylerin katılmadıkları, onların dışında oluşan değişme kapsamındaki değişme anlamına gelmediği için bireylerce kabul görmeyen, yabancılaşmaya neden olan ve tehdit edici bir durumdur. Doğanın kendiliğinden verdiği ürünlerin yeterliliğini kaybettiği, insanın yaratıcı gücüne fazlasıyla ihtiyaç duyulduğu günümüzde, kuvvetli bir etkileşimin varlığı, toplumları gelişme endişesiyle karşı karşıya bırakmaktadır. Hızlı değişme toplumun kültürel dokusuna yeni elemanların girmesiyle, başka kültürlerin geçiş yapmasıyla değişik oranlarda etki yapmaktadır. Yani kültür dediğimiz yapı statik olmamakta; dinamik karakteristiği ortaya çıkarmaktadır. Kültürün bu niteliği eğitimi de dinamik bir süre olarak karşımıza getirmektedir. Kültürün değişik faktörlerden etkilenmesi, zaman zaman Onun yeni durumlara adapte edilmesini gerektirmektedir. Bunun başarılabilmesi de, değişmeyi gelişme yönüne kanalize etmeye bağlıdır (Özcanoğlu A. B., ss;5,6).

1.2.3.Öğretimin tanımı

Öğretme faaliyetlerinin önceden hazırlanmış bir program çerçevesinde amaçlı, planlı, düzenli ve kontrollü olarak yapıldığı yerler okullardır. Okullarda yapılan öğretme faaliyetleri ise, öğretim olarak adlandırılmaktadır. Öğretim, bir öğretmeler, öğrenmeye dönük faaliyetler manzumesi veya kurumsallaşmış öğretmeler topluluğudur. Başka bir deyişle öğretim, öğretme ve öğrenme faaliyetlerinin bileşkesidir. Yani öğretim, öğretme ve öğrenmeyi birlikte kapsamaktadır. Bireyin hayat boyu süren eğitiminin okulda, planlı ve programlı olarak yürütülen kısmı bireyin öğretimini oluşturur.

Öğretim, öğrenmenin gerçekleşmesi ve bireyde istenen davranışların gelişmesi için uygulanan süreçlerin tümüdür. Öğretim, öğretmenin uyarıcı ve öğrenme durumları (çevre, ortam) yaratarak, öğrencilerin amaçlar yönünde davranışlar geliştirmesine yardım etmesidir. Öğretim, öğrenmeyi kolaylaştıracak etkinlikleri düzenleme, gerekli araç ve gereçleri sağlama ve rehberlikte bulunma eylemidir (http://www.psikoloji.gen.tr/ogrenme/index_dosyalar/ogretim.htm06,05, 2009).

Eğitim gibi öğretim de önce bir bilgi sorunudur; varlıklarla, var olanlarla ilişki kurmanın bir çeşididir. Bir varlıkla, bir var olanla mesela bir insanla yahut hayvan çeşidi ile ilişki kurabilmek için onu az-çok tanımak lazımdır. Bunun için insan, bir varlık çeşidi hakkında bilgi edinecekse kendisini o varlığın durumuna göre ayarlaması

gerekir. Yoksa doğru bilgi edinemez, afakî, teorik bilgi edinmiş olur. İnsanın bilme faaliyeti, elde edilen bilginin var olana uygun olmasını hedefler. Aksi takdirde doğru bilgi (objesine uygun) elde edilmiş olmaz. İnsanoğlu, varlıklar hakkındaki bilgisinin çoğunu öğretim yoluyla kazanır. Öyleyse öğretimin ne olduğu sorusuna cevap verebiliriz:

Öğretim, kişilere, varlıkların, var olanların bilgisini kazandırma yahut edindirme faaliyetidir. Kişinin edindiği bilgi, onda şöyle veya böyle bir etki meydana getirir: Yani o bilgi, kişide bazen bir heyecan, bazen bir düşünce, bazen de farklı bir davranış meydana getirir. Bunların her birisi, bir tavır, bir tutumdur. Olaylar ve varlıklar karşısında insan edindiği bilginin tesiriyle bir tavır içine girer. İşte bu tavır yahut tutumun başında öğrenim gelir (Başaran, İ.E., 1996 s.57).

Kişinin uyanan öğrenme arzusu öğretime, yani düzenli öğrenmeye yol açar, öğrenme gerekli olmakla beraber, her insan her şeyi öğrenemez. Buna, istese de ömrü ve imkânları elvermez. Binaenaleyh, öğreneceği bilgiler arasında bir seçme yapması lazımdır. Bu seçmeyi belirlenmiş bir amaca göre alması gerekir. Öğretimin amacı, öğrencisine amaçlı, seçilmiş bilgi öğrenimini sağlamak olmalıdır. Var olanları varlık alemini tanımak öğrenim olduğuna göre, kişi öğrenim ile belli bir düşünce şekli (bir zihniyet) kazanır.

Tutum diyoruz, ama; tutum durup dururken kendi başına meydana gelir mi? Herhalde kendi başına meydana gelmez. Çünkü tutum, insanın dünyasının belli bir kısmına ait duygu, idrak ve bilgilerimizin bir terkibi (sentezi) dir. Dolayısıyla tutum belli bir objeye ve belli bazı durumlara odaklanabilir. Halbuki değer objeyi çoğu zaman aşar <http://www.genckolik.net/okuloncesi-egitim/241433-ogretim-nedir.html> 08 09 2009

1.2.4.Öğrenmenin Tanımı

İnsanların doğuştan gelen davranışları, eğilimleri ve yorgunluk, ilaç vb. etkilerle gerçekleşen organizmanın geçici durumlarını kapsamayan, çevredeki etkileşimler yoluyla davranışların oluşturulması ya da değiştirilmesidir. insanın eğilimlerinde belli bir zaman diliminde oluşan bir değişmedir. Pekiştirme sonucunda davranışta ya da potansiyel davranışta oldukça sürekli bir değişme meydana gelmesidir. Yaşantı sonucunda davranışta ya da potansiyel davranışta meydana gelen kalıcı izli bir

değişmedir. Bireyin yaşantılarının bireyde oluşturduğu değişikliklerdir. Öğrenmeyi özetle tanımlayacak olursak, davranışta gözlenebilir yaşantı ürünü, kalıcı izli bir değişmedir.(Yeşil, Y.:2004:s:31)

Bir öğrenme biçiminin diğerlerinden değerli. olup olmamasını belirleyen, öğrenilen şeyin ana konusu değil, öğrenmenin hangi ruh haliyle gerçekleştirildiğidir. Bir, çocuk okuldaki birçok çocuğun öğrendiği gibi öğreniyorsa yani, (öğretmeni sorduğunda hemen ağzından çıkarmak üzere sözcükleri yutuyorsa) ,zamanını boşa harcıyor, daha doğrusu biz onun zamanını boşa harcıyoruz demektir. Bu, uzun süreli, değerli ya da işe yarar bir öğrenme biçimi değildir. Fakat doğal bir biçimde öğrenen, merakının peşinden giden, zihnindeki gerçeklik modeline istediği her şeyi, alabildiğine her şeyi yükleyebilen ve öğrenmek istemediği şeyleri korkmadan ya da suçluluk duymadan reddedebilen bir çocuk gelişiyor, bu çocuğun bilgisi, öğrenme aşkı ve öğrenme yeteneği gelişiyor demektir (Holt, J. 1997 s. 188).

Öğrenme benlik saygısının yerleşmesine olanak sağlar. Çocuk kendine saygı duymayı, güvenmeyi, başarıya olan ihtiyacını okulda doyurur. Öğrenme ayrıca bir topluluğa ait olma gereksiniminden doğar. Çocuk okulda kabul görme, beğenilme, bir şeyler başarma duygusunu tatma ve takdir edilmeyi ister. Çocuk psikolojisinden anlayan bir öğretmen çocuğun bu ihtiyaçlarını giderir. Öğretmen, öğretim metotlarını ustalıkla kullanmalı, tüm çocukların yeteneklerini tanıma yoluna gitmelidir. Öğrenmede yardımcı yetersiz olan öğretmen çocuğun ruhsağlığını bozar. Çok işlenen yaygın hatalardan biri de bazı bilgi ve becerilerin çocukların beyin, sinir ve organlarının henüz o işi yapacak olgunluğa ulaşmadan verilmesidir. Bu gibi hallerde çocuklarda sinirlilik, dengesizlik ve hırçınlık görülür. Öğrenmek istediği halde öğrenememek çok engelleyicidir. Öğretmenlerin ve ana babaların hoşuna gidememek bir gerilim yaratır. Devamlı bir gerilim benlik saygısını zedeler. Sınıfta duyulan gerilim okul dışında kavgalara neden olur. Küçük bir çocuğun okulda beklenmeyen bir güçlüğü uğramasında çoğunlukla duygusal bozuklukların işe karıştığı görülür (Kırkıncıoğlu, M., 2004 s:42)

Öğrenme, yaşantı veya uygulama sonucu, davranışta oluşan oldukça kalıcı değişikliklerdir. Bu tanımdan da anlaşılacağı gibi öğrenmede üç unsur öne çıkmaktadır: Birincisi, öğrenme olması için davranışta değişme olması; ikincisi, değişikliğin yaşantı sonucu meydana gelmesi; üçüncüsü ise, değişikliğin öğrenme sayılması için kalıcı

olmasını gerekliliğidir. Öğrenme fizyolojik olarak yeni sinir yollarının açılması, yeni sinapstik bağların kurulması, çeşitli nöronlar arasında meydana gelen yeni devrelerin iletme hazır hale geçişi, yeni düzenlemelerin elektrokimyasal sinir akımında değişmelerle sonuçlanmasıdır. Herhangi bir yaşantı yani öğrenme, sinir sisteminin en küçük parçaları olan nöronlar arasında birtakım bağların kurulmasını sağlar. Tekrar çalışmaları ise bu bağların kuvvetlenmesiyle yani öğrenmenin pekişmesiyle sonuçlanır (Başaran, İ.E., 1996 s.57).

Öyleyse insan davranışlarını ve özelliklerini belirleyen etkenler kalıtım, çevre ve zamandır. Bu anlatılanların öğrenme ile ilgisine gelince: İnsan potansiyel olarak bir öğrenme kapasitesine sahiptir. Uygun bir çevrede ve belirli bir süreçte bu öğrenme gerçekleşir. Öğrenmenin temelinde algı vardır. Duyu organları ile gelen nesnelere ve olaylara ait izlenimlere algı denir. İnsan organizmasının dış dünya ile ilişkisi alıcılar ve etkileyiciler yardımıyla olur. Uyarılar çevresel sinir sisteminin parçası olan göz, kulak, burun, deri, dil gibi alıcı organları harekete geçirir ve uyarı, alıcı organdan sinir sistemi aracılığıyla etkileyici organa (beyin) geçer. Etkileyici organ da bu uyarana tepki gösterir. Uyarının iletilmesi sinirler, hücreler ve hormonlar yoluyla gerçekleşmektedir.

Öğrenmenin ilk aşaması ise ihtiyaçtır. Öğrenme mekanizmasının çalışması insanın yaşamını sürdürmesi için gerekli olan bilişsel (bilgi), duyuşsal (duygu) veya devimsel (hareket) davranışları gerçekleştirmeye yönelik ihtiyacın ortaya çıkmasına bağlıdır. Algılamaya etki eden en önemli faktör dikkattir. Öğrenme için gerekli olan şartlardan biri de uyarılmadır. Öğrenme için organizmanın yeterli düzeyde uyarılması gerekir. Gerekenden az uyarılmada öğrenme olmaz. Örneğin uyku halinde öğrenme olmaz. Uyarılma çok fazla ise öğrenme yine olmaz. Dolayısıyla öğrenciye sıklıkla çalış demek olumlu bir sonuç doğurmaz.

Ön hazırlık öğrenme için gereklidir. Öğrenmede hazırlık, kişinin herhangi bir, şeyi öğrenebilecek veya yapabilecek duruma gelmesidir. Bu, olgunlaşmanın yanında öğrenme için gerekli ön bilgi, beceri ve tutumun kazanılması demektir. Yani bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden hazır bulunmak öğrenmeyi olumlu etkiler. Bilgilerin anlaşılabilir olması, öğrenmenin gerçekleşmesi açısından önemlidir. Öğrenilebilir bilginin hangi. Yöntemle öğrenileceğinin belirlenmesi de öğrenmeyi

etkiler. Öğrenmenin yapıldığı ortam ve öğreticinin nitelikli olması da öğrenme açısından çok önemlidir.(Bilge, Y.:2004:s:27)

1.2.4.1.Öğrenmenin özellikleri

Öğrenmenin sağlanması için davranıştaki değişimin;

-Gözlenebilir olması

-Yaşantı kazanma sonucunda oluşması

-Nispeten sürekli olması

-Sadece büyüme sonucunda oluşmaması

-Hastalık, ilaç alma vb. etkenlerle geçici bir biçimde meydana gelmemesi gerekir.

Davranıştaki değişimin nispeten sürekli olmasını açıklayacak olursak, ilk önce davranışı yönlendiren, değiştiren etkenlerle öğrenme arasındaki farkları tanımlamamız gerekir. Örneğin alkol, ilaç gibi etkenler davranışı hızla değiştirdikten sonra etkileri hızla yok olmakta; davranış eski haline dönmektedir. Yani geçici durumlar da davranışı öğrenme kadar değiştirmektedir, ancak öğrenmedeki değişim daha kalıcıdır. Bireylere alışılmamış bilgi sunulduğunda ve tekrar imkanı verilmediğinde deneklerin bu bilgiyi yaklaşık üç saniye hatırlayabildikleri görülür ve onu izleyen on beş saniye içinde bilgi hatırlanamaz hale gelir. Fakat öğrenmenin hiç meydana gelmediğini de söylemek kolay değildir. Bu nedenle öğrenmenin tanımında davranıştaki değişimin nispeten sürekli olması kullanılmaktadır (Başaran, İ.E., 1996 s.57).

Öğrenmeyi davranışta ya da potansiyel davranışta değişim olarak ele aldığımızda öğrenme ve performans kavramları arasındaki farkları belirlemek gerekir. Örneğin; öğrenci sınavdaki soruları bilmesine rağmen aşırı kaygı nedeniyle öğrendiklerini ortaya koyamayabilir. Bu durumda potansiyel davranış öğrenmeden farklı bir şekilde sonuçlanabilir. Öğrenme nitelikli oluşsa bile, yorgunluk, açlık, kaygı vb. nedenlerle gözlenebilir davranış olarak gösterilemez. Öğrenme potansiyel olarak davranıştaki değişimdir. Performans ise bu potansiyelin davranışa dönüştürülmesidir.

Öğrenme yaşantı kazanma sonucunda oluşur. Ancak davranışların bir kısmı öğrenme ürünü olmayıp reflektiftir. Beli bir uyarıcıya öğrenilmemiş bir tepkide bulunma reflektir. Örneğin elle sıcak sobaya dokunulduğunda elin hemen çekilmesi.

Refleksif davranışlar öğrenilmemiştir. İçgüdüsel davranışlar da öğrenilmemiştir. Kış uykusuna yatma, göç etme vb. Davranıştaki değişmeye öğrenme diyebilmemiz için;

Yaşantı sonucu oluşması

Kalıcı izli olması

İçgüdüsel ya da refleksif olmaması gerekir.

Organizma karmaşık davranış biçimini yaşantıdan bağımsız olarak üretirse, bu davranış öğrenilmiş davranış olmaz.(www.psikoloji.gen.tr)

1.2.4.2. Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler

Bir Öğrenme Durumunda Öğrenen

Öğrenme stratejisi

Öğrenilen (öğrenme malzemesi) Öğreten (dolaylı öğrenmeyi sağlar)

Öğrenme ortamı (dolaylı öğrenmeyi sağlar) bulunmaktadır.

1.2.4.2.1.Öğrenenle ilgili faktörler

1.2.4.2.1.1. Türe Özgü Hazır Oluş

Öğrenecek olan organizmanın, istenilen davranışı göstermek için gerekli biyolojik donanıma sahip olması demektir. Yani, öğrenenin türünün öğrendiği konuya uygun olması gerekir. Bir başka deyişle öğrenilecek konu veya yapılacak iş öğrenenin, iş yapanın doğuştan getirdiği donanıma uygun olmalıdır. Ne kadar uğraşırsanız uğraşın, bir zürafaya bisiklet kullandıramazsınız. Bu, zürafanın inatçı olmasından değil, biyolojik donanımının uygun olmamasından kaynaklanır(Yeşil Y.,2004 s:31)

1.2.4.2.1.2. Olgunlaşma

Davranışların öğrenilmesi için bireyin belli bir olgunluğa, belli bir gelişmişlik düzeyine ulaşmış olması gerekir. Olgunlaşmada en önemli faktör yaştır: öğrenmenin gerçekleşebilmesi için, öğrenmenin gerektirdiği özelliklerin yaşla birlikte ortaya çıkması gerekir. Örneğin, çocukların tuvalet alışkanlığını kazanabilmeleri için 2 yaş civarında olmaları gerekir (Oktaylar, H.,2007:s: 134)

1.2.4.2.1.3.Zekâ

Yine aynı şekilde, öğrenmenin gerçekleşebilmesi için belli bir zeki seviyesi gerekir, örneğin, çocuğun okuma-yazmayı öğrenmesi için ortalama 6-6,5 yaşında olması

gereklidir. Buna mani olan zihinsel engeller, bireysel farklılıklar çerçevesinde ele alır.(Senemoğlu, N.,2003:s:38)

1.2.4.2.1.4.Genel Uyarılmışlık Hali ve Kaygı

Uyarılmışlık düzeyi, bireyin dışarıdan gelen uyarıcıları alma derecesi olarak tanımlanabilir Başka bir ifadeyle, organizmanın öğrenmesi için gerekli farkındalık içinde olmasıdır Burada ölçü, uyarılmışlık halinin de, kaygının da ortalama bir seviyede bulunmasıdır. Genel uyarılmışlık hali ve kaygısı bu ortalamanın altında olan bireylerin iyi öğrenmeyi gerçekleştirmesi beklenemez. 'Bu sınavı kazanamazsam ölürüm' diyerek sınava hazırlanan birinin ya da 'Ben bu sınavı yata yata veririm' diyen bir başkasının başarılı olması beklenemez. Yani genel uyarılmışlık düzeyindeki Ölçümüz ne az nede çok olmalıdır (Arslan:2007:s:156).

1.2.4.2.1.5.Geçmiş Yaşantılar (Olumlu-Olumsuz Transfer)

Öğrenmenin gerçekleşebilmesi için bazı önbilgilere ihtiyaç duyarsınız, örneğin bisiklet kullanmayı bilen birinin motosiklet sürmeyi öğrenirken işinin kolaylaştığını tahmin edebiliriz. Bu duruma olumlu transfer denir. Ama bunun tersi de yaşanabilir; bağlama çalmayı bilen biri gitar çalmayı öğrenmeye çalıştığında, parmakları hala bağlama figürleri gösteriyorsa burada da öğrenme sürecinin zorlaştığını görürüz ki bu durum da olumsuz transfere örnektir.

1.2.4.2.1.6. GÜDÜLENME

Organizmayı harekete geçiren durumdur. Bireylerin güdülenme düzeyleri öğrenme düzeylerini etkiler. Birey davranışa içsel nedenlerle yönelirse; içsel güdülenme; dışsal nedenlerle harekete geçerse; dışsal güdülenme adını alır. Örneğin, elinizdeki dergiyi okumaya çalışmanız gerektiğini düşünerek başladıysanız yani kendiniz istediğiniz için harekete geçtiyseniz burada içsel güdülenme vardır. Ancak sizi harekete geçiren, annenizin ya da babanızın çocuğum sınav yaklaşıyor, oturmayı bırak da ders çalış' içerikli cümleleriye, burada da dışsal güdülenme vardır. Dışsal güdülenmede ailenin çok dikkatli olması gerekir. çocuğa yapılacak telkinler çocuğun kaygı düzeyini arttırıp strese sokabilir aşırı stres hem öğrenmeyi hem de sınavlarda ki başarıyı olumsuz etkileyebilir.

1.2.4.2.1.7.Dikkat

Bilincin belli bir noktada toplanmasıdır. Öğrenmenin verimli olması için, öğrencinin dikkatini derste anlatılanlara toplaması gerekir. Dikkat toplanmadığı sürece, bilgilerin algılanması ve anlaşılması güç olmaktadır. Örneğin, öğrencilerine 'ders çalışırken masanızda gazete, dergi, bilgisayar gibi başka bir şey olmasın' diyen öğretmenin amacı, öğrencilerinin dikkatinin dağılmasına engel olmaktır. (İkizler, C., 1994:s: 19)

1.2.4.2.2.Öğrenme stratejisi ile ilgili faktörler

1.2.4.2.2.1. Öğrenmeye Ayrılan Zaman

Öğrenmeye ayrılan zaman dendiğinde karşımıza iki alt başlık çıkar. Bunlardan birincisi 'Aralıklı Çalışma', ikincisi de Toplu Çalışma'dır. 'Aralıklı Çalışma' öğrenilecek konunun düzenli olarak tekrar edilmesi, derse sistematik bir şekilde çalışılması anlamına gelir. Toplu Çalışma ise derse sadece sınav zamanı çalışmayı ifade eder.

1.2.4.2.2.2.Öğrenilen Konunun Yapısı

Öğrenilecek metin anlamlı parçalara bölünmeye uygunsuzsa, parçalara bölerek çalışma uygunken; metin bir bütünü oluşturuyor ve anlamlı parçalara bölünmüyorsa bütün halinde çalışmak daha uygundur. Örneğin; öğrenme psikolojisine, öğrenmenin temel kavramları, öğrenmede davranışsal kuramlar, bilişsel kuramlar gibi başlıklar halinde çalışılabilir. Ancak bir matematik problemini bölmek mümkün olmayabilir.

1.2.4.2.2.3.Öğrencinin Aktif Katılımı

Öğrenci öğrenme sürecine aktif olarak katıldığında öğrenme verimi yükselmektedir. Öğrencinin aktif katılımı dinleme-okuma-yazma-anlatma-uygulama basamaklarında ilerledikçe artmaktadır. Öğrenci okuyarak öğrenmeye çalıştığı bilgileri, yazarak özetler ve daha sonra da birilerine anlatırsa öğrenme verimini artırabilir.

1.2.4.2.2.4. Geri Bildirim

Öğrencinin performansından haberdar edilmesi, onun öğrenme verimini etkileyecektir. Öğrenci konu testlerini çözdükten sonra, verdiği yanıtları kontrol ettiğinde performansına ilişkin geribildirim almış olur. Bu da öğrencinin hangi konuları iyi öğrendiğini, hangilerine tekrar göz atması gerektiğini görmesini sağlar.

1.2.4.2.3.Öğrenme malzemesi ile ilgili faktörler

1.2.4.2.3.1. Telaffuz Edilebilmeli

Öğrenme malzemesinin öğrencinin anlayacağı bir dilde sunulmasıdır. Eğer öğrenme malzemesini telaffuz edemezseniz, öğrencilerinize öğrenme malzemesini aktaramamış dolayısıyla öğretememiş olursunuz. 2.Algısal Ayırt Edilebilirlik Öğrenme malzemesinin diğer materyallerden farklı olarak ayırt edilebilmesidir

1.2.4.2.3.2.Anlamsal çağrışım

Öğrenme malzemesinin öğrencinin zihninde çeşitli çağrışımlar sağlamasıdır. Böylece öğrenci bilgiyi, bildiği diğer kavramlarla bağlantılı hale getirir. Çağrışımlar sizin zihninizde olan şeylerdir, dolayısıyla öznedir. Size anlatılan konularla ilgili olarak ne kadar çok kişisel, öznel çağrışım bulursanız, ileride o konuları hatırlama ihtimaliniz o kadar artar.(Aktaş, B., 2005:s:79)

1.2.4.2.3.3.Kavramsal Gruplandırma

Öğrenme malzemesinin ilgili kavramlarla ilişkilendirilerek sunulmasıdır. Bir üst paragrafta anlamsal çağrışım için söylediğimiz öznel olma özelliği kavramsal gruplandırma için geçerli değildir. Çünkü kavramsal gruplandırmalar mantıklı ve analitiklerdir. Kavram haritaları buna örnek verilebilir (<http://www.egitimdostu.com/forum/showthread.php?tid=13&pid=13#pid13> 18,03, 2009).

1.3.BEDEN EGİTİMİ VE SPORLA İLGİLİ KAVRAMLAR

Beden eğitimi ve sporun geçmişine bakacak olursak insan vücudunun belli maksatlar için eğitilmesi düşüncesinin, insanlığın evren üzerindeki varlığı kadar eski olduğunu görürüz. Canlılığın en önemli belirtisi olan hareket, vücut eğitiminin de başlıca vasıtasıdır. Bunun için bir bakıma hareketin tarihi demek olan beden eğitimi tarihini, insan hayatıyla sıkı ilişkisinden dolayı, ilk insanlardan başlayarak incelemek gerekir. İnsanın canlılık görüntüsü olan hareket, ilkel zamanlarda zorunlu yaşama faaliyetleri şeklinde görülür. Eski çağlarda vücut hareketleri insanın yaşama ve geçim kaygısına bağlı olarak doğa ile uğraşması ya da avlanması gibi faaliyetlerle sınırlı kalmıştır. Eski devirlerde amaçsız gibi görünen hareketler, zamanla bilinçli ve amaca yönelik hareketler haline almıştır. Bu da harekete, vücut eğitici bir değer ve nitelik kazandırmıştır.

İnsanın yer değiştirme biçimi olan yürüme ve koşma, ilkel vücut alıştırmaları arasında başta gelir. Yürüme, insanın çeşitli etkenler altında yer değiştirme ihtiyacından doğan tabii hareket şeklidir. İnsan, sinir sistemi ile kas ve eklemlerinin kendisine verdiği bu olanağı kullanarak, karnını doyurmanın, kaçıp kurtulmanın, kovalayıp yakalamanın kolaylığını denemiştir. İşte insanoğlunun hayatını devam ettirebilmek için yapmış olduğu bu tür faaliyetler Beden eğitimi ve sporun temelini oluşturmuştur. (Yamaner, F., 2001 :s:3)

1.3.1.Beden eğitimi

Geleceğimizin mirasçıları çocuklarımızın eğitim öğretim hayatlarının her döneminde sağlıklı bir gelişim gösterebilmeleri gelişim özelliklerine uygun olarak çok iyi hazırlanmış, nitelikli genel eğitim görmelerine bağlıdır. Eğitim tüm organizmayı ilgilendiren, zihinsel ve bedensel bir ilişki olduğuna göre zihni ve bedeni, "bir bütün olarak ele alır. Çağdaş eğitim anlayışına uygun olarak eğitimde hedeflerin gerçekleşmesi zihinsel eğitim yanında fiziksel eğitimle olanaklıdır." Genel eğitimin tamamlayıcısı, ayrılmaz bir parçası olan beden eğitimi aynı zamanda tüm kişiliğin eğitimidir. Bir başka değişle ; {öğrencilerin gelişim düzeyleri göz önünde tutularak fert ve toplum yönünden sağlıklı, mutlu, iyi ahlaklı dengeli bir kişilik sahibi; yapıcı, yaratıcı ve üretken, ulusal kültür değerlerini benimsemiş ve demokratik hayatın gerektirdiği davranışları kazanmış bireylerler olarak yetişmeleri için en önemli bir araçtır.

Mengütay, beden eğitimini insanların sosyal ihtiyaçlarını karışılmaya yönelik biyolojik potansiyelin geliştirilmesi amacıyla yapılan çeşitli fiziksel egzersizlerin ve sistematik olarak sürdürülen faaliyetlerin tümü olarak tanımlamaktadır. (Mengütay, Y., 2005:s:8)

Görüldüğü gibi beden eğitimi ve spor, bireyleri sadece bedenen değil aynı zamanda ruhen, fikren gelişimini sağlamak bunun yanında günlük yaşama ve iş hayatının koşullarına hazırlamak, ulusal bilinç ve yurttaşlık duygularını kuvvetlendirmek amacı ile yapılan düzenli ve metotlu çalışmaların tümüdür (Yalçın, H. F., 1995 :s: 1).

Bir başka tanımda ise beden eğitimi, vücudun yapı ve fonksiyonlarının geliştirilebilmesi, eklem kasların kontrollü ve dengeli bir biçimde gelişmesini sağlayan, boş zamanların değerlendirmeyi, fizik gücü en ekonomik tarzda kullanmayı, dolayısıyla

organların kontrolünü, düzenli bir şekilde hareket etmeyi öğreten bir faaliyet sistemidir (AÇAK ve diğerleri: 1998 :s:1).

İnsan bedeninin hareketsizlik içinde gücünü büyük oranda yitireceği bilimsel bir gerçektir. Ayrıca, bedensel hareketliliğin insan güçlendirdiği kadar, sağlığını korumasına, dolayısıyla güzelleşmesine, hem mutlu hem de uzun yaşamasına yardımcı olduğu da biliniyor (Komisyon: 1983:s:8)

Kişiler tüm yaşantıları boyunca ve her türlü durumlarda sağlıklı, güçlü ve dayanıklı olmak zorundadır. Bunun yanı sıra kişinin kendine güvenilir, disiplinli ve davranışlarında ölçülü olması istenir. Bütün bu davranışlar düzenli beden eğitimi çalışmalar sırasında elde edilebilir. (Özmen: 1999:s:9)

Beden eğitimi etkinlikleri yalnız yaşamın korunması ve geliştirilmesine yardım etmez, insanı ruhsal ve düşünsel yasama yönelterek kendi biyolojik varlığını da yüceltir. Etkinlikler katı bir şema içinde ele alınan zorunlu bir düzenleme ile değil, organik bir düzen ve oyun-spor ortaklığı içinde kişinin arzusuna uygun olarak serbest çalışma ile başarılmalıdır (Aracı: 1999:s:26)

Canlılığın tek belirtisi olan hareket, aynı zamanda vücut eğitiminin de başlıca vasıtalarından birisidir. Hareket, canlılığın görüntüsü olup, ilkel zamanlarda zorunlu yaşama faaliyetleri şeklinde kendini gösterir. İnsan güdeleri ile yapıldığı zaman doğal hareketler adını alır. Bu hareketlerin çeşidi ve değeri insanların yaşadıkları coğrafi bölge ve şartları ile buldukları toplumun uygarlık seviyelerine göre değişmektedir. İlk çağlarda eski insanların yaptıkları vücut hareketleri, yaşam biçimlerinden dolayı, hayvanlar ve tabiat ile uğraşmaları ve avlanma gibi faaliyetleri ile şekillenerek devam etmiştir. Özellikle erkeklerin, aile fertlerine karşı kendilerini beslenme, korunma ve barınma gibi işlerden sorumlu saymaları, güçlerini ve vücutlarını kullanarak mücadele etmelerini zorunlu kılmıştır. İlk insanların Neolitik devirde, kendilerinden güçlü olan hayvanlarla baş edemeyecekleri durumlarda onlardan kaçmak ya da uzaklaşmak, daha zayıf olanları kovalayarak yakalamak amacıyla koşma eylemini gerçekleştirmeleri vücut alıştırmaları ile ilgili olarak ortaya koydukları ilk davranışları olmuştur.

Engelibeli arazilerde uygun olmayan doğa ortamlarını aşmak ve buralardan atlamak için bacaklarını, ağaçlara tutunmak, kayalara ve dağlara tırmanmak için de kollarını kullanmaları, vahşi hayvanlarla yakın mücadelelerde vurma eylemini

gerçekleştirmek için ellerini yumruk yapmaları, kollarının itme ve savurma kuvvetinden faydalanmaları sporun ilk doğal davranışları olarak karşımıza çıkmaktadır (İnal, A. N., 2003, s.5). Beden Eğitimi: Bedensel etkinlikler aracılığı ile yapılan bir eğitimidir. Sağlıklı, güçlü ve mutlu olmak, iyi karakter sahibi toplumsallaşma ve kültürleşme eğitimidir.

-Organizmanın bütünlüğü ilkesine bağlı olarak, kişinin beden-ruh ve fikir gelişimini sağlar. Oyun, jimnastik, spif yarışmaların tümü ile kişinin bedence sağlam, fikirce uyanık ve ruh en sağlıklı olmasını amaçlamaktadır.

-Vücudun yapı ve fonksiyonunu geliştirebilmeyi, eklem ve kasların kontrollü ve dengeli bir biçimde gelişmelerini sağlamayı, okul çağı sonrası iş ve sosyal etkinliklerin süresi içinde harcanan, fiziki gücü en ekonomik anlamda kullanmayı, organların metotlu bir şekilde hareket etmesini öğreten bir etkinlik sistemidir.

-Beden eğitimi genel anlamda eğitim kavramının bir parçasıdır. Beden eğitiminin özelliği devinimsel, beceri ve bedensel özelliklere yönelik olması ve bütün insanın bedensel verim yeteneğini belirlemesidir (Açıkada C. ve Ergen E., 1990 s.36.)

DPT (1983)'nın, V. Beş yıllık Kalkınma Planı Özel İhtisas Komisyonu Raporunda ise "insan bütünü oluşturucu ve insanın fiziki, ruhi ve zihni niteliklerinin bulunduğu yaşının ve kapasitesinin gerektirdiği verim gücüne ulaştırabilmesi için rekabet olmaksızın yaptığı faaliyetlerin tamamı" olarak yer almıştır. Kısaca beden eğitimi, bireyin beden ve ruh sağlığını korumaya beden becerilerini geliştirmeye yönelik, gerektiğinde çevresel koşullara ve katılımcıların özelliklerine göre değiştirilebilen esnek kurallara dayalı oyun, jimnastik gibi spora dönük alıştırmaya ve çalışmaların tümünü kapsayan geniş tabanlı bir etkinliktir (İnal, A. N., 2003, s.5).

Beden Eğitimi; Milli Eğitimin temel ilkelerine uygun olarak kişinin beden, ruh ve fikir gelişimini sağlamaktır. İnsanın, toplum kurallarına uygun olarak yaşaması, birbiriyle olan ilişkilerinin iyi örneğini verebilmesi, yardımsever, insan haklarına saygılı, dürüst davranması, zeki, ruhsal ve bedensel yapı itibarıyla sağlıklı olmasıyla bağlantılıdır. Beden eğitimi, insanın sosyalleşebilmesi ve kişiliğini bulup doğru bir çizgi üzerinde yol almasında büyük rol oynar. Kısaca, beden eğitimi bireyin beden sağlığını, ruh sağlığını, beden becerilerini geliştirmeye yönelik, gerektiğinde çevresel koşullara ve katılımcıların özelliklerine göre değiştirilebilen esnek kurallara dayalı oyuna,

jimnastiğe, spora dönük alıştırma ve çalışmaların tümünü kapsayan geniş tabanlı bir etkinliktir (Aracı, H., 2004 s.4).

Yukarda beden eğitiminin farklı tanımları yapılmıştır. Bu tanımlardan sonuncusu diğerlerinden farklı bir tanımdır. Diğer tanımların tümünde beden ve ruh sağlığının gelişimi amaçlanırken, bu öğeleri geliştiren hareket aktivitelerinin nasıl olacağına değinilmemiştir. Bir hareketin, bir bedensel aktivitenin, beden eğitimi etkinliği olabilmesi için;

1. Hareketlerin eğitim değeri taşıması (Vücudun yaptığı ve katıldığı her hareketin bir amacın gerçekleştirilmesine yönelik olmaması gibi).

2. Beden eğitimi etkinlikleri içinde yer alan hareketlerin bireyin beceri ve yeteneklerini geliştirmeye yönelik olması (Beden eğitimi aktiviteleri, çocuğun beceri ve yeteneklerini geliştirmeli, bu becerileri en üst düzeye çıkarmayı amaçlamalıdır).

3. Beden eğitimi etkinlikleri içinde yer alan hareketlerin kazandırdığı beceriler bir araç olarak başkalarına karşı kullanılmamalıdır (vurma, dövme, kaba kuvvet kullanma vb.) (Demirci, A., 2007, s.4).

1.3.2.Spor

Hiç şüphesiz yaşam dinamiklerimizin başında sağlık gelmektedir. Dünya sağlık örgütünün (WHO) tanımında 'sağlık, fiziksel, ruhsal ve sosyal olarak iş görebilir durumda olmaktır' Sağlıklı yaşamın koşullarından bi tanesi de fiziksel aktivitedir. Fiziksel sağlık ve fiziksel uygunluk bir bütündür.Fiziksel aktivitelerin sağlık açısından birçok yararı olduğu bilinmektedir. Günümüzde spor yapma hedeflerinden biride budur.(Karakuş, 2005, s.1)

Spor günümüzde gerek yarışma bazında, gerek rekreasyon bazında, gerek sağlık bazında, gerekse izleyici bazında dünya kültürünün bir parçası durumundadır. Spor iletişim araçlarının yaygınlaşmasının da ciddi oranda etkisiyle birçok kişi tarafından doğrudan ya da dolaylı olarak ilgi görmektedir. Spor büyük bir toplumsal dinamiktir. çünkü spor giderek daha çok kişi tarafından doğrudan ya da dolaylı olarak ilgi görmeye başlamış, daha organize hale gelmiş ve uluslararası bir saygınlık, itibar gösterisi konumunu alarak ulusları sevince ya da yasa sürüklemeye başlamıştır. Spor günümüzde insanın toplumsal yaşamına derinlemesine girmiş ve toplumsal yapıya göre biçimlenmiş bir olgudur.(Akıncı:2007:s:7)

Spor: Beden eğitimi faaliyetlerini özelleştirerek çeşitli branşlarda somutlaşmış, üst düzeyde yapıldığında fizyolojik, psikolojik, estetik, teknik özellikleri gerekli kılan yarışmaya dayalı ve katı kurallarla çevrili bir etkinliktir.

Spor: Sosyal ve ekonomik kalkınmanın temel unsuru olan insanın beden ve ruh sağlığını geliştirmek, kişiliğin oluşmasını ve karakter özelliklerinin gelişmesini sağlamak, kişiler toplumlar ve uluslar arasındaki dayanışmayı ve kaynaşmayı sağlamak, kişinin mücadele gücünü artırmak yanında belli kurallara göre, hareket ölçüleri içinde mücadele etme, heyecan duyma, yarışma, yarışmada üstün gelme amacıyla yapılan bedensel faaliyetlerin tümüne denir.

Spor: Kendine özgü kuralları olan, bu kurallarla yönetilen, kuralların dışına çıkıldığında anlamını yitiren, bireysel ya da takım halinde yapılan, kazanmaya yönelik bedensel etkinliklerin tümüne spor denir (Demirci, A., 2007).

Dünya üzerindeki ilk insana ait bulgular, bundan yüz binlerce yıl öncesine kadar uzanmaktadır. İlkel insan, ateşli silahların bulunmadığı dönemlerde, güçlü doğa karşısında yaşantısını sürdürebilmek için bedenen kuvvetli olması gerektiğine tarihin daha ilk çağlarında inanmıştır. Bunun içinde kendince gerekli gördüğü eksiklikleri giderme yolunu gitmiştir (İşler:2001 :s:321).

İnsanların, av bulabilmek ve aynı zamanda yabani hayvanlardan kaçabilmeleri için çevik ve dayanıklı olmaları gerekiyordu. Bu yaşama savaşı sırasında güçlü olanlar hayata devam ederken, zayıflar ise yok olmaya mahkûmdu. Modern hayatta spor her yerde bulunur ya da bulunduğu sanılır. Sporun gençliği sevdiği eğlencelerden biri, aynı zamanda halkın çok beğendiği bir seyir haline gelmediği ülke kalmamıştır. Ayrıca spor, eğitimcilerin kişiliğin oluşumunu ve karakter niteliklerinin gelişimini sağlamak için önerdikleri disiplindir; yöneticilerin enerji biçimlendirmek ve mücadelecileri uyandırmak için kullandıkları yöntemdir (Gillet: 1982:s: 119).

Amerika New York hastanesi hekimlerinden Dr. L. Linn, sürekli sporun bir yaşam tarzı ve felsefesi içinde düzenli olarak yapılmasının insan sağlığına olan etkisinin, vitaminlerin insan üzerindeki etkisine eş değer olduğunu ileri sürer. Spif faaliyetler her yaş grubunda, organların yapılarının ve fonksiyonlarının en iyi şekilde devamlılığını sağlayan aktivitelerdir. Bugün düzenli yapılan egzersizler ve spor, koruyucu hekimliğin en önemli araçlardan biri haline gelmiştir. Konu ile ilgili

uzmanlar, sporu, insanın sağlık durumunu iyileştiren ve devamına yardım eden fiziksel aktiviteler topluluğu olarak tanımlamaktadır. (Mengüta Y:2005:s:113)

Spor, başarıyı genişletme ve yarışmada üstün gelme amacını içerir. Bunun için bedensel açıdan daha yetenekli olanların seçilmesi ve seçilenlerin sürekli ve yoğun bir eğitimle yetiştirilmeleri gerekir. Spor, gerçek anlamda başarı gücünün artırılması ve kişisel açıdan en yüksek noktaya çıkarılması yolunda gösterilen yoğun bir çabadır. Spor, tesis, öğretim, eğitim, malzeme ve spor organizasyonlarından ibaret olan temel faktörlerin bir arada bulunduğu ortamda vardır ve gelişir (Aracı, H., 2004, s.4).

Spor; ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmanın temel taşı olan insan ruh ve beden sağlığını geliştirmek, kişiliğin oluşumunu, karakter özelliklerinin gelişimini sağlamak, bilgi, beceri ve yetenek kazandırarak çevreye uyumu kolaylaştırmak, kişiler, toplumlar ve uluslararasıda dayanışma, kaynaşma ve barışı sağlamak, kişinin mücadele gücünü arttırmak yanında belirli kurallara göre rekabet ölçüleri içerisinde mücadele etme, heyecan duyma, yarışma ve başarı elde etme amacıyla yapılan faaliyetler olarak tanımlanabilir. Bu özelliklerden dolayı çağımızda spor çok yönlü, çok faydalı, çok amaçlı ve çok çeşitli boyutlar kazanmış ve evrenselleşmiştir (Yetim, A., 2000, s.115).

1.3.3.Beden Eğitimi ve Sporun Önemi

Beden Eğitiminin önemi ve amaçlarını açıklamadan önce, "Türk Milli Eğitimi'nin Amaçlarını kısaca gözden geçirmekte yarar vardır:

"Öğrencileri eşit eğitim imkanları içinde, istidat ve kabiliyetlerine göre en üstün seviyede yetiştirmek; milletimize ve insanlığa yararlı, iyi ve verimli yurttaşlar haline getirmek; sosyal ve ekonomik kalkınma programının uygulanması için gereken çeşitli vasıftaki insan gücünü hazırlamak milli eğitimin amacıdır.

Yukarıda tanımlanan Vatandaş tipini oluşturmak amacıyla temel eğitimin ayrılmaz bir bölümü olan beden eğitiminden yararlanma yoluna gidilmesi gereklidir (SEL: 1993:s: 15).

Genel eğitimin tamamlayıcısı ve ayrılmaz bir parçası olan beden eğitimi, organizmanın bütünlüğü ilkesine dayalı olarak kişiliğin de eğitimidir. Öğrencinin gelişim özellikleri göz önünde tutularak; onların fert ve toplum yönünden sağlıklı, mutlu, iyi ahlaklı ve dengeli bir kişilik sahibi, yapıcı, yaratıcı ve üretken, milli kültür değerlerini ve demokratik hayatın gerektirdiği davranışları kazanmış fertler olarak

yetiştirilmeleri en önemli amaçtır. Beden Eğitimi ile Milli Eğitimin temel ilkelerine bağlı kalındığı sürece, kişinin Beden, ruh ve fikir gelişimi de sağlanabilir. Oyun, jimnastik ve spor çalışmaları ile kişinin bedence sağlam, fikirce uyanık ve ruhen sağlıklı olmasının aracı görüntüsündedir. İnsanın toplum kurallarına uygun olarak yaşaması, birbirleriyle olan ilişkilerinin iyi örneğini verebilmesi, yardımsever, insan'~haklarına karşı saygılı, dürüst davranması, zeki, ruhsal ve bedensel yapı itibariyle sağlıklı olmasına bağlıdır. Bu amaç ve ilkeye bağlı kalındığı sürece, beden eğitimi sadece tek yönlü gelişim kabul etmemektedir. Beden, ruh ve fikir eğitimi genel eğitimin tamamlayıcısıdır. (KOÇ:2005 :s:209)

Gelişimin en önemi ve en hızlı olduğu yaşlar olan öğrenim çağı öğrencilerin sağlıklı bir gelişim gösterebilmeleri için gelişim özelliklerine uygun olarak çok iyi hazırlanmış nitelikli genel eğitim görmelerine bağlıdır. Eğitim tüm organizmayı ilgilendiren, zihinsel ve bedensel bir ilişki olduğuna göre zihni ve bedeni bütün olarak ele alır. Çağdaş eğitim anlayışına göre uygun olarak, eğitimde hedeflerin gerçekleşmesi zihinsel eğitim yanında fiziksel eğitimle olanaklıdır. (Güneş:2001 :s: 10)

1.3.3.1.Beden Eğitimi ve Sporun Eğitsel Yönden Önemi

Yetişkin nesiller tarafından sosyal hayata hazır olmayan nesiller üzerinde uygulanan işlemler ve faaliyetler olarak ifade edilen eğitim, kültür naklini ve sosyal hayatın sürekliliğini sağlamaktadır. Eğitim, aynı zamanda bireylere bilgi, davranış ve kabiliyet kazandırılması, geliştirilmesi için uygulanan sürekli faaliyetler dizisidir. Toplum hayatında çok önemli fonksiyonlara sahip olan eğitim, bağımsız bir değişken olmayıp, diğer sosyal kurum, olgu ve bilimlerle karşılıklı etkileşim halindedir. Eğitim, ekonomi, hukuk, yönetim, din, kültür, boş zamanları değerlendirme, beden eğitimi ve sporla çok sıkı ilişki içerisindedir.

Beden eğitimi ve sporun insanın genel eğitiminin ayrılmaz bir parçası oluşunun tarihi, okulların müfredat programlarına beden eğitimi ve spor derslerinin girdiği erken klasik çağa (VI. Ö. 500) kadar uzanmaktadır. Tarihi süreç içerisinde beden eğitimi ve sporun genel eğitim içerisindeki ağırlığı ve önemi sosyal, ekonomik, siyasi ve kültürel değişim ve gelişmelere bağlı olarak değişik düzeylerde süregelmiştir. Ancak; sanayileşme, bilgi ve teknolojinin hızlı gelişimi toplum hayatında önemli değişiklikler meydana getirmiştir. Özellikle, 20. yüzyıl içinde beden eğitimi ve sporun insanların

kendilerini ifade etme, gerçekleştirme ve geliştirme yollarının çıkış kapısı olmasına yol açarak, sporun etki ve fonksiyon alanlarını genişletmiştir Eğitim daima eğitilmesi gerekenin gelecekteki davranışlarına yöneliktir. O halde, bir eğitim hedefi, eğitilenin eğitim yoluyla gerçekleştirilmesi gereken gelecekteki durumunu tanımlayan bir normdur. Spora ilişkin olarak eğitim hedefi ise, eğitim ve öğretiminde spif faaliyetlerin niçin anlamlı ve önemli olduğu ve bu yolla spor yapanın davranışında hangi değişimlerin bekleneceği sorusuna cevap vermektedir. Günümüzde beden eğitimi ve spor, yetişmekte olan nesillerin temel kaynağı olan insanın fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal gelişimini amaç edinen ve genel eğitimin tamamlayıcısı ve ayrılmaz bir parçası olarak görülen bilinçli ve planlı faaliyetlerdir.

Beden eğitimi ve spor, insanın bedensel ve ruhsal eğitimine doğrudan olumlu etkilerde bulunurken, kişinin bu eylem içinde kendini tanımasına ve tanıtmasına, toplum hayatında yerini almasında yardımcı olur. Eğitim bütünlüğü içinde bireyi ve toplumu eğitmede, beden eğitimi ve spor araç olarak kullanılırken, amaç olarak da yapılmaktadır. Beden eğitimi ve spor insanın öz varlığı olan beden ve ruhsal sağlığını doğrudan etkiler. Zihinsel olarak da daha uyanık, disiplinli ve bilinçli olunmasını sağlar.

Bireylerin, fiziksel olarak daha güçlü, kuvvetli ve dayanıklı, iş verimi yüksek, becerili, yaratıcı ve üretken olmasına katkı sağlar. Sosyal olarak kurallara ve yasalara uyan, birbirine karşılıklı saygı duyan, yanlışları tasvip etmeyen, doğruları, güzelleri alkışlayan, yeniliği, başarıyı, gerçeği araştıran bireylerin yetişmesini ve böylece çağdaş toplumun yaratılmasını sağlar. Çocukların ve gençlerin içindeki saldırganlığın ve geçimsizliğin törpülenmesi, yetişkinlerin günlük hayattaki sıkıntı, yorgunluk ve tekdüzeliğin verdiği gerginliklerin giderilmesi beden eğitimi ve spor etkinlikleriyle gerçekleştirilmektedir. Çocuğun oyun içinde, oyun kurallarına göre hareket etmesini öğrenmesi, kuralları ve yasaları kolay tanımasına ve daha uyumlu bir kişi olarak toplumda yerini almasına ortam hazırlar. Spor yapan birey, kendine, takımına, taraftarına ve temsil ettiği kesime zararlı olabilecek davranışlardan kaçınır, öz denetimle disipline olur. (Yetim:2000:ss:128- 129)

1.3.3.2.Beden Eğitimi ve Sporun Kişisel Yönden Önemi

İnsanların günlük hayatlarında karşılaştıkları günlük işlerini zorlanmadan yapabilecek ve yaşayışlarını en verimli şekilde yürütebilecek kuvvet, çeviklik,

elastikiyet, çabukluk ve dayanıklılık gibi özellikler kazandırır. Ayrıca Kız ve erkek ilişkilerinde, dengeli ve seviyeli olmayı; arkadaşlığı ön planda tutmayı benimsetir. (SEL: 1988 :s: 12)

1.3.4.Beden Eğitimi ve Sporun Amaçları

1.3.4.1.Beden Eğitimi Dersinin Genel Amaçları

Beden eğitimi dersinin genel çerçevede amaçları incelendiğinde Atatürk'ün ve düşünürlerin beden eğitimi ve spor konusunda söyledikleri sözleri açıklayabilme. Bütün organ ve sistemlerini seviyesine uygun olarak güçlendirebilmesi ve geliştirebilmesi Sinir, kas ve eklem koordinasyonunu geliştirebilme. İyi duruş alışkanlığı edinebilmesi Beden eğitimi ve spor ile ilgili temel bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıklar edinebilme. Ritim ve müzik eşliğinde hareketler yapabilme Halk oyunlarımızla ilgili bilgi ve beceriler edinme ve bunları uygulamaya istekli olabilme. Milli bayramlar ve kurtuluş günlerinin anlamını ve önemini kavrayabilme, törenlere katılmaya istekli olabilme. Beden eğitimi ve sporun sağlığa yararlarını kavrayarak serbest zamanlarını spor faaliyetleriyle değerlendirmeye istekli olabilme Temel sağlık kuralları ve ilk yardım ile ilgili bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıklar edinebilme. Tabiatı sevme, temiz hava ve güneşten faydalanabilme .. İşbirliği içinde çalışma ve birlikte davranma alışkanlığı edinebilme. Görev ve sorumluluk alma, lidere uyma ve liderlik yapma. Kendine güven duyma, yerinde ve çabuk karar verebilme Dostça oynama ve yarışma, kazananı takdir etme kaybetmeyi kabullenme hile ve haksızlığın karşısında olabilme Demokratik hayatın gerektirdiği tavır ve alışkanlık kazanma Kamu kaynaklarını iyi kullanma ve koruma bilme olarak karşımıza çıkar (Aracı:2006:s: 1).

1.3.4.2.İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi ve Sporun Özel Amaçları

Öğrencilerin fiziksel etkinlikler, yani hareketler yolu ile gelişim ve eğilimlerini sağlayarak her öğrencinin hareket kapasitesinin en üst düzeye ulaşmasına yardımcı olmaktır. Eğitimde amaçların gerçekleştirilmesinde öğrencilerin zihinsel ve duygusal eğitimleri içinde şartların düzenlenmesine bağlıdır. Bu nedenle Beden eğitimi ve spor genel eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır. Günümüzde beden eğitimi ve spor yetişmekte olan yeni nesillerin temel kaynağı olan insana, fikren ve bedenen sağlık kazandıran bir etkinlik planı olarak kabul edilmektedir (Kızılakşam, E., 2006:s: 16-21)

1.3.5. Beden Eğitimi ve Sporun Temel Faydaları

Beden eğitimi ve sporun temel faydaları gözden geçirildiğinde Eğitim tüm organizmayı içerdigi, zihin-beden bütünlüğünün eğitimin temel felsefesini oluşturduğu, beden eğitimi genel eğitimin ayrılmaz bir parçası olduğu anlaşılır.

Beden eğitiminin amaçları genel eğitimin amaçlarına uygundur ve-bu amaçların gerçekleştirilmesine katkıda bulunur, Beden eğitimi etkinlikleri büyüme ve gelişme için temeldir. İnsan organizmasının uygun değer gelişmesi büyük kas gruplarının katıldığı bedensel etkinliklere bağlıdır. Beden eğitimi, serbest zamanların kullanımına katkıda bulunur. Beden eğitimi, kendini ifade etme ve yaratıcılık olanakları sağlar. Beden eğitimi kültürel gelişmeye katkıda bulunur. Estetik beğeniye ve artistik üretime olanak sağlar. Beden eğitimi, duyguların kontrol edilmesine katkıda bulunur. Oyun ve spor ortamındaki etkileşim duyguların boşalımı ve kontrolü için uygun olanaklar sağlar.

Beden eğitimi, karakter ve kişilik gelişimine katkıda bulunur. Güçlü bağlar, bağlılık, grup etkileşimi, oyun ve spor alanlarında görülen özelliklerdir. Bu özelliklerin kişilik gelişimine katkıları vardır. Takım arkadaşlarına, rakibe uyum, toplumsal uyumun sağlanmasına etkili olur. Beden eğitimi, organik gelişime (fiziksel uygunluk) katkıda bulunur Psiko-motor becerileri geliştirir (Aracı, H., 2006:s:2).

1.3.5.1. Beden Eğitimi ve Sporun Fiziksel Yönden Faydaları

Beden eğitimi ve sporun temel yapısı ve yapılan faaliyetlerini incelediğimizde Eğitimin beden eğitimi ve spordan başka hiçbir alanı fiziksel gelişime katkıda bulunmaz. Kaslar, kemikler ve eklemler vücudun hareket etmesini sağlarlar, hareketlerle kemik, kas ve eklemlerin daha güçlü ve dayanıklı olmasına yardımcı olur. Yani, bedensel etkinlikler normal kas ve kemik gelişimi için zorunlu olmaktadır. Aynı zamanda beden eğitimi etkinlikleri, kemik özgül ağırlığını ve bağ dokularının esnekliğini artırarak bunları baskı ve gerginliklere karşı güçlendirir. Beden eğitimi etkinlikleri düzenli olarak yapıldığında, organizmanın fiziksel uygunluk ve dayanıklılığını ve buna bağlı olarak iç organlarının fonksiyonlarını güçlendirir. Böylece organizmanın değişen şartlara daha kolay uyum sağlaması ve yorgunluğa karşı koyma gücü artar. Ayrıca insan sağlığı için zararlı olan fazla kiloların atılmasında etkili olması, ileriki yaşlarda görülebilecek kalp ve dolaşım rahatsızlıkları önlemesi, onları iyileştirmesi bakımından Beden eğitimi etkinliklerinin önemi büyüktür. Büyük kas etkinlikleri sağlıklı ve mutlu

yaşamının temelidir. Beden eğitimi ve spor etkinliklerinin önemi insan sağlığını tehdit eden fazla kiloların atılmasına katkıda bulunduğu gibi sakatlıkları ve özellikle kalp ve dolaşım sisteminde görülebilecek rahatsızlıkların önlenmesi ve iyileştirilmesi bakımından tartışılmayacak kadar büyüktür. Beden eğitimi ve spor programlarının temelini, becerilerin geliştirilmesi oluşturur. Bu yolla bireyin bir bütün olarak gelişmesine katkıda bulunabilir (Çetin:2006:s: 14)

Bireylerin fiziksel gelişimlerine katkıda bulunmak yalnız beden eğitimine özgü bir amaçtır. Hareket bireyin doğasında vardır. Hareket sisteminin temelini ise aktif olarak kaslar, pasif olarak da kemikler oluşturur. Hareket bunların daha güçlü olmasına yardımcı olur. Aynı zamanda beden eğitimi etkinlikleri kemik özgül ağırlığını ve bağ dokularının esnekliği arttırarak baskı ve gerginliğe karşı güçlendirir. Etkinliklerin sürekli düzenli yapıldığında, organizmanın fiziksel uygunluğunu ve dayanıklılığını buna bağlı olarak iç organların fonksiyonlarını geliştirir. Böylece organizmanın değişen koşullara daha kolay uyum sağlaması ve yorgunluğa karşı koyma gücü artar. En fazla etki; becerilerin gelişmesi, kassal hareketle verimliliğin artması, dolayısıyla kassal güç ve dayanıklılığın artmasında görülür. Hareket, bireyde şekeri toleransa eder, kalp ve damar sertliğinin nedeni olan tri gliseriti düşürür, kolesterolü dengeler. Egzersiz, kan basıncını düşürür ve tansiyonu dengeler.

Sonuç olarak, insan sağlığını tehdit eden fazla kiloların atılmasında katkıda bulunduğu gibi, hastalıkları, sakatlıkları ve özellikle kalp ve dolaşım sistemlerinde görülebilecek rahatsızlıkları önlemesi, onların iyileştirilmesi, gelişmiş kas, iskelet ve eklem olumlu, fiziksel ve anatomik kondisyon ile yüksek performans bakımından beden eğitimi etkinliklerinin önemi tartışılmaz. (Yamaner, F., 2001, s: 11).

1.3.5.2. Beden Eğitimi ve Sporun Zihinsel Yönden Faydaları

Fiziksel etkinlikler zihinsel gelişime şu şekilde katkıda bulunurlar, Fiziksel beceriler çocuğun beyni ile kasları arasında bir koordinasyon kurmasını gerektir. Beceri öğrenmek, zihnin uyanık ve hazır olmasını aynı zamanda çaba sarf edilmesini gerektirir. Düşünmek sadece fiziksel becerilerin öğrenilmesi ile olmayıp aynı zamanda bu becerilerin öğrenilmesinde gerekli bilgileri de kapsar. Bu bilgiler ise kuralların, tekniklerin, yöntemlerin ve kullanılan terimlerin öğrenilmesi ile ilgilidir. Bütün bu

bilgiler hareketin tanımının iyi yapılabilmesi ve yapılan hareketin öneminin daha iyi anlaşılması için gereklidir. (Çetin :2006:s: 16).

Beden eğitimi, genel eğitimin ayrılmaz bir parçası olarak kabul edildiğine göre zihinsel gelişime katkısı kaçınılmazdır. Becerilerin kazanılması otomatik değildir, öğrenilir. Bu nedenle ferdin öğrenilmesini sağlayan algılama, düşünme, mantık yürütme gibi zihinsel eylemlere ihtiyacı vardır. Becerilerin öğrenilmesi beyin ile adaleler arasında bir koordinasyon kurulmasının düşünülmesini, bunun yanı sıra zihinsel uyanıklılık, hazırlık ve çabayı da gerektirir. Becerinin öğrenilmesi yalnız o beceriye ilişkin düşünmeyi değil, buna bağlı olarak kurallar, teknikler, yöntemler ve terimlerin öğrenilmesini de içerir. Tüm bu bilgiler hareketin doğası, hareket ile ilgili zaman, mekân gibi etmenleri ilişkilendiren bilimsel ilkelerin kavranması, hareketin iyi yapılabilmesi ve yapılan hareketin öneminin anlaşılabilmesi için de gereklidir.

Eğitimin yelpazesinin tüm alanlarınca paylaşıldığı gibi beden eğitimi de bilginin birikimi ve iç görü ile anlaşılmasını sağlar. Bilginin edinilmesi, anlaşılması ve iç görü kazanımına zihinsel gücün malzemesini oluşturur. Beden eğitimi aracılığıyla birey, sağlık ilkeleri ve hareketin yaşamdaki önemini kavrar. İnsan hareketinin doğası, büyüme ve gelişmedeki önemi, temizlik, hastalıklardan korunma, dengeli ve yeterli beslenme, iyi alışkanlıklar vb. konularda bilgi edinir. Bu gerçeklere ilişkin bilgilerin birikimi ile etkinlikler de yeni bir anlam kazanacak bu da her bireyin daha sağlıklı bir yaşam sürdürmesine yardımcı olabilecektir. (Yamaner, 2001 :s:14)

Fiziksel egzersizlerin uygulama sırasında, dikkat, bellek, yaratıcılık, gözleme kapasitesi, gibi önemli zihinsel özellikler gelişmektedir. Beden eğitimi etkinlikleri aracılığı ile fert, sağlık ilkeleri ve hareketin hayattaki önemini kavrar. İnsan hareketinin doğası, büyüme ve gelişmedeki önemi, temizlik, hastalıklardan korunma, dengeli ve yeterli beslenme, sağlık alışkanlıklar vb. konularda bilgi edinir. Bu gerçeklere ilişkin bilgilerin birikimi ile etkinlikler yeni bir anlam kazanacak, bu da her bireyin daha sağlıklı bir yaşam sürdürmesine yardımcı olacaktır (Solmaz, 2006, s:21)

1.3.5.3.Beden Eğitimi ve Psiko-Motor Yönden Faydaları

Psiko-motor gelişim, temelde kendisini harekete ilişkin davranışlardaki değişiklikler yoluyla ortaya koyar. Genel olarak vücut kontrolü, vücut koordinasyonu yani sinir-kas sistemlerinin gelişimi demektir. Koşma, sıçrama, tırmanma, yakalama,

takla atma vb. temel hareketlerin temelini oluşturur. Bu hareketlerin gelişiminde olgunlaşma kadar çevresel faktörler arasında yer alan olanaklar, motivasyon ve öğretim de önemlidir. Çocuk yetiştirme yöntemleri ve eğitim uygulamaları motor becerilerin kendi kendine gelişebileceği izlenimini vermektedirler. Yani, duyu devinim uyarılarını sağlamada ve çocukların çevrelerini hareketle araştırma konusunda cesaretlendirmede yetersiz kalmaktadırlar. Anneler ve babalar, koruyucu ve sınırlandırıcı davranışları ile çocukları için en iyi olanı yaptıkları kanısındadırlar. Motor becerilerin gelişimini ve öğrenilmesi şansa bırakılmayıp üzerinde durulmalıdır. Motor becerilerin gelişimi bireyin zihinsel, duygusal ve toplumsal gelişimi ile ilişkilidir. Bu boyutlar birbirinden bağımsız olarak gelişmezler. Bireyin motor becerilerdeki yeteneği konusunda kendini yeterli hissetmesi bireyi fiziksel etkinlik ve spora katılımında güdülemeyecek böylece fiziksel ve psikolojik olarak uyumlu bir birey olma şansını arttıracaktır. Bu amaca ulaşmada temel hareketler üzerine kurulu sporla ilişkili hareketler, salt hareket etmeyi öğrenmede amaç olmak yerine etkinliklere katılmada araç olmaktadır

Becerilerin gelişimi bireyin tepki zamanı, hız, kuvvet, dayanıklılık, koordinasyon, denge, esneklik, vücut yapısı, boy, ağırlık vb. özelliklerin yanı sıra zihinsel ve duygusal özelliklerine de bağlıdır. Motor becerilerin gelişimi birikimi ve yaşam boyu devam eden bir süreçtir. Hareket yeteneklerinin aşamalı gelişimi becerilerin üst düzeye ulaşmasında basamaklar olarak görülmelidir. Becerilerin geliştirilmesi beden eğitimi programlarının temelini oluşturur. Ancak bu yol ile bireyin bir bütün olarak gelişimine katkıda bulunabilir. Kazanılan beceriler sonunda birey, etkinliklere katılmaktan hoşlanacak ve gruba uyumu kolaylaştıracaktır. Bireyin kazandığı beceriler serbest zamanların değerlendirilmesi açısından da önem taşır. Beceriler, serbest zamanların nasıl kullanılacağı ve bireyin yaşam biçimini belirler (Yamaner, F.,2001 :s:12).

1.3.5.4.Beden Eğitimi ve Sporun Duygusal - Sosyal Yönden Faydaları

Gerek gurup halinde gerekse kişisel olarak fiziksel etkinliklere katılmanın çocuğun bedeni gelişiminde olduğu kadar kişisel (benlik) gelişimi üzerinde de olumlu, yapıcı etkisi vardır. (Çetin :2005 :s: 16)

Ayrıca duygusal ve toplumsal gelişim birbirleriyle karşılıklı etkileşim halindedir. Her beden eğitimi etkinliği toplumsal bir deneyimdir. Bu etkinlikler sayesinde birey,

duygularım ifade etme olanağı bulur. Saldırganlık, öfke, utangaçlık, kıskançlık vb. duygularında boşalım sağlar, bunları kontrol etmesini sağlar (Kuru, E., 2000:s:88).

Benlik genelde, bireyin ne olduğu, ne olmak istediği ve çevresine nasıl tanındığı konularındaki bilinçliliği olarak tanımlanabilir. Birey bu bilince kendini başkaları ile karşılaştırarak ulaşır. Çocuk, diğer çocuklarla oynamaya başladığında kendisinin zayıf ve güçlü yönlerini anlamaya başlar. Oyunlar sırasında kendisi ile başkalarını karşılaştırır, yeterliliklerini ve yetersizliklerini fark eder. Fiziksel özellikleri nedeniyle akranları tarafından kabul edilir ve ya reddedilir. Diğer yandan; kendini, kendi gözüyle görüşü ile kendisine ilişkin başkalarının görüşlerini karşılaştırır. Bu nedenden dolayı bireyin kendisini fiziksel olarak geliştirmiş halde olmasında yalnızca kendisi için değil, aynı zamanda fiziği ve fiziksel becerilerinin toplumsal imajı üzerindeki etkileri nedeniyle önemlidir (Solmaz, A., 2006:s:2 1 -22).

Ayrıca etkinliklerin demokratik ortam içerisinde yapılması ile çocuklarda demokratik değerler gelişir. Yapılan etkinlikler sırasında çocuklar birlikte çalışmayı öğrenir. Birbirleriyle karşılıklı ilişki içinde olmaları onlarda arkadaşlık duygularının gelişmesinde yardımcı olur. Üyesi buldukları grup arkadaşları ile işbirliği yaparak birlikte çalışabilme becerisi kazanırlar (Çetin, 2005:s: 1 7)

Beden eğitimi etkinlikleri benlik gelişimine de katkıda bulunur. Beden eğitimi etkinlikleri bireyde; Kurallara uyma, Başkalarının haklarına saygı, Yardımlaşma işbirliğine dayalı yaşam biçimi gibi alışkanlıkları kazandırır. Yine bireylere etkin olma, sorumluluk yükleme ve sonuçlara katlanma olanakları sağlar. (Yamaner, F.,2001 :s: 4).

1.4. OKULLARDA BEDEN EGİTİMİ VE SPOR DERSİ

1.4.1. İlköğretim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor

İnsan, yaşamını daha sağlıklı ve nitelikli şekilde sürdürebilmek için hareket gereksinim duyar. Bu gereksinim yaşamın her döneminde vazgeçilmezdir. Ancak çocuk okul çağına geldiğinde hareket ederken değişik hedeflere ulaşmayı dener. Bu nedenle beden eğitimi ders i kapsamındaki hareket eğitimi değişik amaçlarla yapılmaya başlanır. Bunlar; sağlık, dinçlik, eğlence, estetik, biçimlenme, performans, kendine güven, macera, toplumsallık, rekreasyon, vb. olabilir. ilköğretim dönemi düşünüldüğünde 7-9 yaş arasındaki öğrenciler temel hareket becerileri, 0- 1 yaşındaki öğrenciler özelleşmiş hareket becerileri, 12-14 yaşındaki öğrenciler ise spif hareket becerileri yoluyla bu

amaçları gerçekleştirerek yaşam boyu fiziksel etkinliklere katılırlar. (Komisyon:2007:s:11)

Çağımızda devamlı olarak değişen ve gelişen teknoloji bireyler üzerinde etki oluşturmaya başlamıştır. Bu noktada eğitimin işlevi, toplum üzerindeki bu etkiye karşı nitelikli insan gücü yetiştirmektir. Bilindiği gibi nitelikli insan gücü de fiziksel, zihinsel ve ruhsal olarak sağlıklı olmayı gerektirir. Bu da beden eğitimi ve sporun temelini oluşturan çok yönlü hareket çeşitlerini ve prensiplerini içeren beden eğitimi ve spor eğitimiyle kazanılabilmektedir. Nitekim beden eğitimi ve spor, insanlık tarihinin her döneminde görülen uygulamaları ve faaliyetleri ile gelişmiş ve günümüzde her düzeyde eğitimin ayrılmaz bir parçası olarak görülen bilinçli ve planlı faaliyetler halindedir. Bugün beden eğitimi dersinin esas görevi, ileride spor yapacak biçimde öğrencileri yönlendirmektir. Yetişkinleri korkutan ve çekindiren hastalık, sakatlık ve ölüm gibi ciddi uyarılar genellikle gençlerde daha az etkili olur. Beden eğitimi ve spor, insanların hareketlerinde yapısal, duygusal, sosyal denge ve uyumları sağlayan önemli bir etkinliktir.

1.4.2. İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi ve Spor Uygulamaları

Beden eğitimi ve spor aktiviteleri rasgele değil, bilimsel olarak yapılmalı ve bu konuda sistematik oluşmalıdır. Beden eğitimini, genel eğitimin tamamlayıcısı ve ayrılmaz bir parçası olarak tanımlanırken, öğrencilerin kişiliklerinin eğitiminde önemli bir yere sahip olduğunu vurgulamaktadır. Bu anlamda beden eğitimini öğrencilerin gelişim özelliklerini göz önünde bulundurarak onların fert ve toplum yönünden sağlıklı, mutlu, iyi ahlaklı ve dengeli bir kişilik sahibi; yapıcı, yaratıcı ve üretken; milli kültür ve değerlerini ve demokratik hayatın gerektirdiği davranışları kazanmış fertler yetiştirmek için en önemli araç olarak tanımlamıştır (Karakuş, 1999: s:287).

İlk ve orta öğretimde beden eğitimi dersi uygulamalarında ve planlamasında üzerinde biri en ilen noktaları şu şekilde ele alabiliriz. Yorucu olmayan, yumuşak, esas devreye hazırlayıcı şekilde ısınma, kültür-fizik ve bilgi verme olan başlangıç devresi. Çalışmanın temel bölümünü teşkil eden verimin ele alındığı esas devre. Yavaşlayan, sakinleştiren ders içinde eskiye dönüşü sağlayan bitirme devresi. Ortalama 40 dk.'lık bir beden eğitimi ders i için 10 dk. genel ve özel ısınma, 22 dk. çalışma ve verimin alındığı

esas devre, 8 dk. oyun ve soğumanın yapıldığı bitirme devresi olabilir. (İlkım, 2006:s: 17-18)

Büyük kas gruplarına yönelik; kısa süreli yürüyüş, koşu, tırmanma, sıçrama, denge v.b. "taklit, dramatize ve oyun biçiminde faaliyetler. Kısa süreli sarkılı oyunlar. Sonucu değerlendirilebilen ve ödüllendirilebilen grup halindeki kısa süreli, eğlenceli yarışmalar. Tüm süresi 30 dakikayı geçmeyen ve aralarda yeterince dinlenme verilen etkinlikler. Vücut bozukluklarını düzeltici hareketlerin dışında ayrıca dinamik duruş ve hareketlere başlı başına yer verilmelidir. Yalnızca küçük kasların kullanımını gerektiren hareketlerden kaçınılmalıdır. Duruş bozuklukları düzeltici değerdeki çalışmaya yer verilmelidir. Açık havada geziler yapılmalı ve dersler daha çok açık hava da düzenlenmelidir. Derslerin ya da faaliyetlerin sonunda, öğrencilerin dinlenme ve dış ortama uyum sağlamasına özen gösterilmelidir (Çetin :2005:s: 18)

Birinci ergenlik çağına kadar, gelişim özellikleri yönünden kız ve erkek çocukları arasında büyük farklılık görülmez. Ancak her sınıfta aynı takvim yaşlarında, fakat farklı biyolojik gelişiminde öğrenciler bulunacaktır. Derslerde ve ders dışı çalışmalarda bu konu göz önünde tutulmalı, gerektiğinde seviye grupları oluşturularak tüm öğrencilere eğitim imkânı sağlanmalıdır.

Derslerde ve ders dışı çalışmalarda yüklenmelerin şiddeti seviyeye uygun düzenlenmelidir. Aşın terleme, hiç terlememe, aşın kızarıma, çabuk yorgunluk, isteksizlik vb. belirtiler görüldüğünde; nabız sayılmalı ve değerlendirilmesi yapılarak gereken önlemler alınmalıdır. Derslerde ve diğer çalışmalarda, öğrencilerin yaratıcılıkları göz önünde alınarak, hareketlerde onların buluşlarına yer verilme sı ve bu konuda yönlendirilmeleri sağlanmalıdır (Açak, M., 2005 s:31)

Spor, yalnızca sağlıklı gelişme için değil, aynı zamanda şahsiyet gelişimiyle zihinsel sağlık açısından da önemlidir. Çocuklar genelde eğlenmek, heyecan duymak, birlikteliği sağlamak, güç geliştirmek ve yeni beceriler edinebilmek için spor yaparlar. Spor yapan çocuklar kişisel deneyimlerini, yaratıcılıklarını geliştirir ve sorumluluk duygusu kazanırlar. Yardımlaşma ve işbirliği yapma, arkadaşlarına ve oyun kurallarına saygı gösterme gibi sosyal davranışları da kazanarak olumlu bir benlik gelişimi sağlarlar.

Günümüzde yarışma sporlarına çok erken yaşlarda başlandığı bilinen bir gerçektir. Çocukların zevk ve eğlence ile yapmaları gereken spor uygulamalarının yerini genellikle aşırı yüklenmeli, stresli, ne olursa olsun kazanma arzusu ile yaptırılan, büyükler tarafından organize edilen, antrenörlerin yarışmaları almıştır. Avrupa Konseyi, çocukların spora başlatılması konusunda eğer çocuğun üzerinde akut ya da kronik zararlar bırakmayacağından emin olunmuyorsa, o spor dalına başlamasının tavsiye edilmeyeceği görüşünü ileri sürmektedir ..

Aslında çocuğun spor yapmasındaki esas amaç; onlardaki kardiyovasküler dayanıklılığı arttırma, sinir- kas koordinasyonu, kuvveti, esnekliği geliştirmek olmalıdır. Bu özellikler, okul öncesi ve ilköğretim dönemi çocuklarda oyun şekilleri altında pedagojik yaklaşımla yapılan uygulamalarla kazandırılmalıdır.

İnsanların yetişkinlik çağında spora karşı olan tutumları, fizyolojik fonksiyonu geliştirecek özellikte ve emniyetli bir şekilde yapılan spor aktiviteleri ile olmaktadır. Gelecekte, toplumda sorumluluklar yüklenecek yetişkinlerin iyi alışkanlıklar edinmesine, gerek bireyler arası gerekse toplumlar arası iyi ilişkilerin kurulmasında ve devam ettirilmesinde çocukluktan başlayan sporun büyük bir önemi vardır (Mengütay, 2005 :s: 114)

1.4.3. Okullarda Ders Dışı Etkinlikler

“Okullarda, ders dışında, eğitimin amaçlarına uygun olarak, öğrencilerin ilgi ve gereksinimleri doğrultusunda, kişiliklerini geliştirmek için, okul yönetiminin bilgisi ve öğretmenin rehberliği altında yapılan planlı, programlı, düzenli çalışmalara, ders dışı etkinlikler”, denilmektedir. Okullarda dersler, öğretim programlarına ve Öğrencilerin ilgi ve isteklerine göre yapılsa da, bunların ulaşamadığı noktalar olabilmektedir. Özellikle öğrencilerin, bilhassa mesleki kişiliklerinin gelişmesine yardım edecek bilgi, beceri ve alışkanlıkları kazandırmak, ders dışı etkinliklerle gerçekleşmektedir. Ders dışı etkinlikler, eğitimin genel amaçlarından önemli bir kısmını gerçekleştirmede bir araç olarak kullanılmaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın 06 Haziran 1983 ve 2140 sayılı Tebliğler Dergisi, "ilkokul, Ortaokul, Lise ve Dengi Okullar Eğitimi Çalışmalar Yönetmeliğinde belirtildiği gibi, ders dışı faaliyetlerin amaçları:

Madde 5; Türk Milli Eğitiminin genel amaç ve temel ilkelerine uygun olarak, öğrencilerin, Atatürk inkılâp ve ilkelerine, Anayasa'nın başlangıcında ifadesini bulan Atatürk. Milliyetçiliğine bağlı; Türk olmanın gururunu duyan, vatan ve milletini seven; milli, ahlaki ve insani değerlere sahip; demokrasi ilkelerini benimsemiş; yapıcı, yaratıcı; hür ve ilmi düşünce ve sorumluluk duygusuna sahip kişiler olarak yetişmelerine, milli ve sosyal hayata etkin bir şekilde katılabilmelerine yardımcı olabilmek için öğrencilere:

Kendilerini anlayabilme, yeteneklerini geliştirebilme ve toplum yararına kullanabilme; planlı çalışma alışkanlığı kazanabilme; ferdi girişimde bulunup bunu başarı ile sürdürebilme; yeni durum ve ortamlara uyum sağlayabilme; kendine ve başkalarına güvenebilme; boş zamanlarını yararlı bir şekilde değerlendirebilme; başkalarını istek ve dikkatle dinleyebilme; kendi görüşlerini başkalarına etkili bir şekilde anlatabilme; farklı görüş; anlayış ve çalışmaları hoşgörü ile karşılayabilme; sosyal ilişkilerinde anlayışlı, saygılı ve ölçülü olabilmeye; gruba verilen görevleri tamamlamak için istekli çalışabilme ve gruba karşı sorumluluk duyabilme; ferdi olarak veya gruplar halinde, çevresindeki sorunlarla ilgilenebilme, bunları çözücü nitelikte projeler geliştirebilme ve yürütebilme; davranışlarını kazanmalarına katkıda bulunmak gibi birçok genel amaçları içermektedir.

Yine dokuzuncu bölümünde; Beden Eğitimi ve Spor ile ilgili çalışmalar hususunda, (madde 125); öğrencilerin bir bütün halinde gelişmelerine imkân vermek bedeni ve ruhi yönlerden dengeli ve sağlıklı bir kişiliğe sahip olmalarını sağlamak ve boş zamanlarını en iyi şekilde değerlendirme alışkanlığı kazandırabilmek için, okullarda öğrenci seviyelerine göre çeşitli beden eğitimi çalışmalarına yer verilir.

Madde 126; "Her öğrencinin sağlık durumu ve kabiliyeti ölçüsünde beden eğitimi çalışmalarına ve bir spor faaliyetine katılması sağlanır" denilmektedir.

Ders dışı etkinliklerin amacı onun eğitsel değeri ile ilgilidir. Yukarıdaki amaçların her biri, eğitsel birer değer taşır. Onların gerçekleşmesi, eğitsel değeri ortaya koyar. Ders dışı etkinliklerin eğitsel değeri üç noktada toplanır.

Klasik yani donmuş eğitim programlarının yetersizliğini gidermek,

-Öğrencilerin bedensel ve ruhsal gereksinimlerini, yaşamsal sorunlar üzerinde yaparak ve yaşayarak öğretmek,

-Öğrencilerin kişiliklerini geliştirerek, onların kendi kendilerini ifade etmelerine, sorumluluk ve önderlik gibi iyi niteliklerini geliştirmeye fırsat vermek ve boş zamanlarını iyi geçirmelerini sağlamak .

-Yine ruh hekimi Sinney K. Smith, ders dışı etkinliklerin en önemli değerinin, çocuğun ruh sağlığını düzeltici etkiler yaptığı şeklinde ortaya koymuştur.

Ders dışı etkinlikleri, öğrencilerin tamamen kendi istekleri doğrultusunda katıldıkları müzik, resim, tiyatro, spor, halk oyunları, fotoğrafçılık, sağlık ve temizlik kolları vb. gibi birçok faaliyetleri kapsamaktadır. Bu tür faaliyetler, gelişme çağında kazanılan bu yetenek ve beceri gibi güzel alışkanlıklar, okul sonrası ileri yaşlarda da yönlendirici nitelikte olumlu etkiler yapmaktadır. Dolayısıyla eğitimin genel amaçlarından önemli bir kısmı da yerine getirilmiş olmaktadır.

1.4.3.1. Okullarda Ders Dışı Spif Etkinlikler

Ders dışı spif etkinlikler adıyla ele alınan konu, eğitimin önemli bir boyutunu oluşturmaktadır. Bu boyut, haftalık öğretim programı içinde yer alan derslerin öğretimi dışında kalan zaman içinde, öğrencilerin, spif etkinlikler yoluyla eğitimlerini devam ettirmesidir.

Türkiye'de okullardaki ders dışı faaliyetler, özellikle ve ağırlıklı olarak spor üzerine yoğunlaşmıştır. Beden eğitimi ve spor faaliyetleri, kişilerin bedeni, ruhi ve zihni yönlerden sağlıklı gelişmelerini sağlayan, bu alanda kazandıkları bilgi, beceri ve iyi alışkanlıklar yoluyla, dürüst, centilmen ve güzel ahlaklı olmalarında büyük rol oynayan faaliyetlerdir

Dünyadaki bütün gelişmiş ülkelerin beden eğitimi ve spor yaklaşımları, eğitimin bütünlüğü içersinde sağlıklı bir toplum yetiştirmektir. Toplumumuzun bir çoğunun örgün ve yaygın eğitim programlarından geçtiği ülkemizdeki her tür ve derecedeki okullarda eğitim gören yaklaşık "on dört milyon" 40 öğrencinin, beden eğitimi, spor, izcilik vb. gibi faaliyetler yoluyla bedenlen, ruhen, fikren, sağlıklı, üretken, nitelikli bir toplum için eğitilmeleri, bugünkü eğitim anlayışının vazgeçilmez ilkelerinden biri olmaktadır.

Özellikle en hareketli dönemi yaşayan ve sonsuz enerji ile dolu olan gençlerin, enerjilerini boşaltacak, streslerini giderecek etkinliklerin başında ders içi ve ders dışında uğraşabilecekleri spor gelmektedir.

Ders içi ve ders dışı spif etkinlikler özellikle çocuk ve gençler için büyük önem taşır. Ruhsal açıdan da boşa akıp giden zaman çocuklara, gençlere ve dolayısıyla topluma zarar verir. Ders dışında kalan zaman, iyi değerlendirilmediğinde sıkıntı yaratır. Özellikle ortaöğretim gençliğinin, olumsuz zararlı arkadaş grupları içine girmesine, kahvehaneye, oyun salonlarına gidip kumar oynamalarına, alkol, uyuşturucu madde kullanmalarına, ruhsal bozukluklara, hastalıklara, türlü suçlar işlemelerine neden olur. Bu nedenle gençlerin, derslerinin dışında kalan boş zamanlarını en iyi şekilde değerlendirebileceği spor ortamı oluşturulursa, bilgi, beceri ve kabiliyetleri artacağı gibi, kötü ortamlardan da uzak kalmaları sağlanmış olacaktır. Kitlelere sporu yaymak için kullanabileceğimiz tek alan okullarımızdır (Kirazoğlu, Z., 1992).

Bugün amatör spor camiasının %80'ini eğitim kurumları oluşturmaktadır. Öğretim kurumlarımız, okullarda beden eğitimini, spor faaliyetlerini eğitim ve öğretimin etkin bir aracı olarak yaygınlaştırırken, ülkemizin dünya genelinde spor yarışmalarında başarılı olması için de önemli bir kaynağı oluşturacaktır. Sporda dev atılım yapan ülkeler ile aramızdaki farkı kapatmak için, konuya bilinçli ve sistemli yaklaşmak gerekmektedir (M.E.B. O.B.S.İ.D., 1997).

Nitekim Kanada, Rusya, Amerika ve Almanya gibi sporda başarı sağlamış ülkeler, spor sistemlerini, herkese spor yaptırmak felsefesiyle okul sporlan üstüne kurmuş ve okul sporlarında elit sporcuları yetiştirerek, bugünkü başarıyı elde etmişlerdir (Açıkada, C., 1987).

Sporcu piramidinin tabanı da tamamen okullarımız bünyesi içersindedir. Temel spor bilgilerinin verilmesi, üstün yetenekli sporcuların tespit edilmesi bu kurumlarımızda gerçekleşecektir. Bu da okullarımızda uygun bir spor ortamının oluşturulmasıyla mümkün olacaktır. "Burada asıl amaç" elit sporcu yetiştirmek değil, elit sporcuyu oluşturan geniş tabanlar oluşturmak, "sağlıklı bir toplumun sağlıklı, mutlu, yapıcı, yaratıcı çalışkan bireylerini yetiştirmek" için atılımı yüksek düzeyde tutmak olmalıdır.

Öğrencilerin sadece ders içi çalışmalarla, beden eğitimi ve sporun amacına uygun derecede eğitilmeleri mümkün değildir. Bu bakımdan okullarda ders dışı faaliyetlere büyük önem ve ağırlık verilmeli, bu faaliyetler dersin devamı ve bölünmez bir parçası olarak düşünülmesi ve değerlendirilmelidir.

Okul sporlarının genel amacını belirtecek olursak; beden, fikir ve ruh sağlığını, öğrencilerin; çalışkan olma, kendine güven, çabuk karar verme, dürüst, kontrollü ve disiplinli olma yeteneklerini, cesaret ve mücadele gücünü, sağlıklı yaşam alışkanlıklarını kazandırmak ve spor alanlarında kazanılan iyi alışkanlıklar sayesinde; vatan, millet sevgisi, milli birlik ve beraberlik duygularını geliştirmektir. Yine, ilköğretim, ortaöğretim kurumları spor yarışmaları talimatında (madde 2) belirtilen amaçları eklediğimizde, ders içi ve ders dışı etkinlikler daha da büyük anlam taşımaktadır.

Genel eğitimin önemli bir bölümünü oluşturan beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin; ilk ve ortaöğretim kurumlarında özendirilmesi, yaygınlaştırılması; ülke sporuna kaynak oluşturan öğrenci sporcuların teşvik edilmesi ve yeteneklerinin geliştirilmesi; okul, il, ülke ve uluslararası yarışmaların; uluslararası oyun ve yarışma kavramları, Milli Federasyonlarımızca kabul edilen usullere göre eğitimin bütünlüğü ilkesi çerçevesinde yürütülmesi şeklinde amaçları içermekle birlikte, daha birçok faydaları içeren her spor dalının öğrenciler üzerinde genel ve özel amaçları da bulunmaktadır. Ayrıca burada ders dışı spor faaliyetlerinin önemini özetleyecek olursak;

- Genel eğitimden beklenen amaçların bir kısmı bu yolla gerçekleşir.
- Çocuk ve gençlerin bedensel, sosyal ve duygusal gelişmelerine yardımcı olur.
- Akademik başarının ve disiplinin artmasını sağlar.
- Öğrencileri kötü alışkanlıklardan korur.
- Yeni kabiliyetlerin ortaya çıkmasını sağlar.
- Dostluk ve arkadaşlıkları pekiştirir, birlik ve beraberliği güçlendirir.
- Okulların tanıtılmasına yardımcı olur.
- Öğrenciyi hayata hazırlar.

- Yasalara saygılı olmayı öğretir. Toplum kurallarına uyumu sağlar.
- İyi davranış, dengeli beslenme, sağlıklı yaşam alışkanlıkları kazandırır.
- Spor disiplini ve spor ahlakını geliştirir.
- Herkes için spor'un en emin kaynağıdır.
- Kulüplerin, milli takımların sporcu kaynağıdır.
- Vatan ve millet sevgisini artırır.
- Öğrenciye kendini tanıma ve tanıtma fırsatı verir.
- Öğrenciyi spora özendirir, spora başlamaya fırsat ve cesaret verir.
- Ülke sporunun temelini teşkil eder; yetenek seçimi ve geliştirilmesini sağlar.
- İsteyerek seçtiği spif etkinliklerde serbest zamanını olumlu bir uğraşı ile değerlendirmiş olacağı,
- Sporcu öğrencinin, okul, aile ve yaşanılan çevredeki diğer insanlar tarafından tanınacağı ve bunlardan mutluluk duyacağı
- Spif etkinlikler içinde okulunu en iyi biçimde temsil ederek, sporcu arkadaşları ile birlikte belirli görevleri yerine getirmiş olmanın sevinç ve gururunu yaşayacağı söylenebilir.

Yine, kendine güvenme, moral, eğitimi, kardeşçe mücadele yeteneği, dayanışma ve paylaşma isteği, toplu hareket, organizasyon, işbirliği yapabilme, galibiyet veya mağlubiyeti dostça, olağan karşılama alışkanlığı gibi sayabileceğimiz daha birçok yetenek ve beceriler de kazandırmaktadır.

Eğitim kurumlarımızda, spif etkinliklerde, istenilen amaca ulaşılabilmesi için, spor tesisi, araç-gereç, malzeme, bilimsel antrenman ve yöntemleri en iyi şekilde kullanabilen ve sporu sevdirebilecek azimli, özverili, beden eğitimi öğretmenlerine veya çalıştırıcılara, spor yapmaya istekli sporcu öğrencilere, iyi bir spor organizasyonuna, en zor şartlarda bile, okul ve çevrenin tüm imkanlarını seferber ederek, spif faaliyetlerin aksatılmadan yürütülmesine ortam hazırlayabilecek, sporun faydalarına inanmış yöneticilerin bulunduğu bir spor ortamına ihtiyaç duyulduğu da bilinen bir gerçektir (Poyraz, A., 1999, ss.29-30).

1.4.4.İlköğretim İkinci Kademesinde Öğrencilerin Gelişim Dönemi (12-14 yaş) özellikleri

Bu yaşlar ergenliğin başlama dönemlerine rastlamaktadır. Ergenlik dönemi büyüme ve gelişmenin anne karnındaki saf sudan sonra en hızlı olduğu dönemdir. Kollar ve bacaklar hızlı ve vücudun diğer bölümlerine göre oransız büyüme içerisindedir. Eller ve ayaklar 14. yaşın sonunda alabileceği büyüklüğe ulaşmak üzeredir. Bu dönemdeki çocuklar oransız olarak gelişen bu organlarını kullanmakta güçlük çeker. Bu yüzden bu yaşlardaki çocuklarda sakarlıklar sıkça görülebilir.(Kalkavan, A., 1995 :s: 17)

Cinsel olgunlaşma başlamıştır. Tüy ve kıllar çoğalır. Ses değişir, cinsel organlar gelişir, iç salgı bezlerinin faaliyeti artmıştır. Aşın terleme olur. Yüzde ergenlik sivilceleri çıkar. Çocuk eleştirilmekten hoşlanmaz, her zaman beğenilmeyi ister. Aynanın karşısında çok vakit geçirirler. Öfkeli ve saldırganlırlar. Duygusal dengesizliğini sevgide de belli ederler. Kalp ve dolaşım sistemindeki gelişim, normal seyrini sürdürür.

Kız çocuklarındaki gelişme ve büyüme, erkek çocuklara göre yaklaşık bir yıl öndedir. Bazen çok hareketli, bazen çok tembeldir. Kolay yorulur. Bu durumunu istemeyerek kabullenir. Ancak buna uymazlar (Kızılakşam:2006:s: 16-17).

1.4.5.İlköğretim ikinci Kademesinde Öğrencilerin Gelişim 'Dönemi (12-14 yaş) ilgi ve ihtiyaçları

Vücut gelişimi ile endişeleri vardır. Bu korkuyu yenmek için beden eğitimi, spor, halk oyunları ve dans faaliyetlerine katılmaya aşın isteklidir. Takım oyunlarına ve spor dallarına aşın ilgi duyar. Okul ve kulüp takımlarına girmek ister. 8-10 saat uyumalı, beslenmesine ve dinlenmesine özen göstermelidir. Büyüklerden ilgi ve anlayış bekler. Kendisine büyükler gibi davranılmasını ve özgür olmayı ister. Erkekler kuvvetli ve cesur, kızlar güzel olmaya özenir. Karsı cinse ilgi duyar. Cinsel konularda bilgi edinmek ister. Kendince beğendiği kahramanı örnek alır. Vücut gelişimi ve davranışlardaki değişikliklerin nedeninin açıklanması gereklidir. Başarılarını övüp özendirilmelidir. Bir grup içerisinde yer almak ve candan arkadaşlık kurmak ister. Ancak uyum sağlamakta güçlük çeker (Kızılakşam, 2006:s: 18).

Yukarda açıklamalardan anlaşıldığı gibi ilköğretim ikinci kademe öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını karşılayacak faaliyetler beden eğitiminin ve sporun temel amacıdır.

Bir bakıma bu dönem ileriki yaşantısında çocuğun karşılaşacağı sorunlarla baş etmeyi öğrenmeye başlayacağı kritik dönem denilebilir. Gelişim dönemi özellikleri göz önünde tutularak bahsedilen yaş grubundaki öğrencilerin spora yönlendirilmeleri gerekmektedir. Bu dönemde çocuğu olumsuz şekilde etkileyecek durumları ortadan kaldırmak için sporun yapabileceği katkı hiçte küçümsenmeyecek derecededir.

1.5. BAŞARI İLE İLGİLİ GENEL ANLAYIŞ

1.5.1. Başarının Tanımı

Bazı internet sitelerinde başarı ile ilgili şu tanımlara yer verilmektedir:

Başarı sözlük anlamı olarak bir işte elde edilen yararlı sonuç, muvaffakiyettir. (www.tdk.org.tt). Başarı karar verilen hedefe ulaşmaktır (http://www.donusumkonagi.com/Article.asp) Başarı bir yolculuktur, bir varış noktası değil Başarmak, amaca uygun sonuç almaktır. Başarı seçme özgürlüğüdür http://www.kigem.com/content.asp?

Başarı genel manada göreceli bir kavramdır. Başarı kişiden kişiye, kişilerin belirlemiş olduğu hedefe, kişilerin beklentilerine göre değişiklik gösterir. Başarı, insanın kendisi ve çevresi ile uyumlu yaşayabilmesi, kendini gerçekleştirmek için belirlediği hedeflere ulaşırken gösterdiği çabalarından olumlu sonuçlar almasıdır (Oktay: A., 1996:s:31.)

Başarı bir yaşındaki bebek için ilk adımı atmak, birinci sınıftaki bir öğrenci için okumayı öğrenmek daha sonraları da sınavlardan en yüksek puanı almak gibi anlamlar taşıyabilmektedir. Bulunulan durum değerlendirmenin şeklini değiştirdiği açıkça ortadadır. Başarılı veya başarısız diye değerlendirmelerde belirlenen hedef çok önemlidir. Başarı; önceden belirlenmiş değerli bir amacın kademe kademe gerçekleşmesi, yaşamdaki amacını bilmek, potansiyelinin son noktasına ulaşmaya çalışmak ve başkalarına yararlı tohumlar ekmektir (Maxwell J., 1997 s:13).

Hayatta istediğiniz sonuçları üretebilmek için, beyninizi etkin olarak çalıştırmayı öğrenmelisiniz. Başarılı insanlar, aklını en verimli şekilde kullanabilen kişilerdir. Şunu da unutmamak gerekir ki mükemmelliği başaranlar, beyinlerinden yararlanmakta usta olanlardır.

Beyin, ne istediğini bilerek, tanımlanmış bir hedefe sahip olduğunda; amacına ulaşmaya kadar yoğunlaşmakta, yönlenebilir, tekrar yoğunlaşmakta ve tekrar yönlenebilir. Beynin ne istediğini bilen, tanımlanmış bir hedefi yoksa, enerjisi boşa gider. Beynin bu faaliyetine "psiko-sibernetik" adı verilmektedir. Bu konuda 1953 yılında Yale Üniversitesi mezunlarıyla yapılan bir araştırmada, onlardan açık ve belirli amaçlara sahiplerse, bunlara nasıl ulaşacaklarına ilişkin planlarını yazmaları istenmişti. Mezunların sadece % 3 'ünün böyle yazılı amaçlara sahip olduğu görüldü. Yirmi yıl sonra, yani 1973' te araştırmacılar 1953' te görüşme yaptıkları kişilere tekrar gitmişler, daha önce yazılı amaçlara sahip olan % 3 'lük kesimin ekonomik açıdan; geri kalan % 97'nin toplamından daha iyi durumda olduklarını görmüşlerdir. Araştırmacılar ölçümü zor olan; mutluluk, neşeli olma gibi durumlarda da % 3 'lük kesimin çok daha iyi olduklarını belirlemişlerdir. Bu durum, bizlere amaçları önceden beyne programlamanın gücünü ve önemini göstermektedir.

Birçok insan, başarısızlıktan korkmaya programlanmıştır. Oysa başarılı insanlar, başarısızlığı görmez, inanmaz ve düşünmezler. Başarısız olduklarında da öğretici bir tecrübe kazandıklarını düşünürler. Başarısızlıktan korkan insanlar ise, kafalarında hep nelerin ters gideceğini hesaplarlar. Bu da ulaşmak istedikleri sonuca doğru, adım atmalarına engel olur. Onun için başarısızlık, büyük işler yapan insanların düşünmediği bir şeydir. Kişinin başarısız olacağına inanması, beyni zehirlenmenin en etkili yoludur. Başarısızlıktan korkmak, kişi için başarıya giden yolda en büyük engeldir. Başarılı olacağınıza korkmadan inanırsanız; çok sayıda yeni hareket tarzı dener ve istediğiniz sonuçlara ulaşabilirsiniz (Elmacıoğlu, T., 2000, s.118).

Örneğin: Öğretmenler aynı sınıfta, aynı yaştaki öğrencilere aynı dersten sınav sonuçlarını açıkladığında bazı öğrenciler geçer not aldıklarına sevinirken bazı öğrenciler ise en yüksek notu alamadıkları için üzüldüklerine sıkça şahit olmuşlardır. Buda belirlenen hedefin başarıyı değerlendirmede ne kadar önemli olduğunu göstermektedir.

Bazen de birey yapılan yarışma, sınav veya herhangi bir değerlendirmede o anki en yüksek performansı göstermesine karşın başarısız olarak değerlendirilebilmektedir. Bunun sebebi şu şekilde açıklanabilir o kişinin o işi yapabilme kapasitesi, kişinin o işte daha önce gösterdiği performansı, kişinin belirlediği hedef, gösterdiği çaba kişiyi başarılı ya da başarısız diye adlandırmadaki önemli kıstaslar olarak ele alınabilir.

Buradan Şu kaniya varabiliriz. Başarı elde elden sonuç değil bulunulan ortam, kişinin sarf ettiği emek, o işi yapabilme becerisi gibi faktörler göz önünde tutularak yapılan değerlendirmedir.(Maxwell, 1997: s:60)

Bir başka tanıma göre başarmak, amaca uygun sonuç almaktır. Amaca ulaşmak ıin aŐtıĐınız engellerin sayısı, baŐarınızın büyüklüğünü belirler. İnsanlar engeller yüzünden başarılı olamadıklarını düşünürler Fakat asıl yürünen bir yolda aŐılan engellerin sayısı ve zorluğu elde edilen başarıyı ifade eder. EĞer engel yoksa o yolun sonunda başarı yoktur. Başarı bir bakıma harcanan emek ve emeğin sonucunda istenilen hedefe ulaşmaktır (www.muminsekman.com 27 Nisan 2007).

Başarı kelimesi Türkçede başarmak, bir işi becermek mŐpet Şekilde sonuçlandırmak, muvaffak olmak anlamına gelip ondan türeyen başarı; üstesinden gelme muvaffakiyet demektir başarılı kelimesi ise beceren muvaffak olan, üstesinden gelen kişinin son durumunu izah eden bir terimdir (ankaya, 1994:s:9-10)

Yapılan araŐtırmalardan anlaŐılanlara göre başarıyı herkes kendine veya kendisinin ulaşmak istediği hedefe göre tanımlıyor ve buna göre de başarı kıstası koyuyor ama başarı belirtilen hedeflere ulaşmak ise bu hedeflere ulaşmak ıin harcanan bir emek vardır işte gerçek başarı bu hedeflere ulaşmak ıin harcanan emek ve çabaların tümüdür. Kendine ve başkalarına yararlı hedeflerin seçimi, içtenlikli ve dürüst çaba harcanması, bu yolda gösterilen irade ve kararlılıktır (<http://geometri.blogcu.com/basari-nedir>).

Başarı, bireyin isteyerek, yapabileceğine kendisini inandırarak motivasyon sağlaması, planlı, programlı çalışarak hedefe ulaŐmasıdır. Akademik başarıyı herhangi bir okulda okutulan derslerde geliştirilen ve öğretmenlerce takdir edilen notlarla, test puanlarıyla ya da her ikisi ile belirlenen beceriler ya da kazanılan bilgiler seklinde tanımlamıştır. Ğretmenlerce takdir edilen notların dışında son yıllarda geliştirilen standart basarı testleri de akademik başarıyı belirlemede bir kıstas olarak kullanılmaktadır. (Morris, 1998 :s: 15)

Çağdaş anlamda basarı kavramı ise akademik basarı ile sınıflandırılmayacağı, bilgi ve beceri gibi bilişsel davranışlar kadar, ilgiler, kişilik özellikleri ve tutumlar gibi bilişsel olmayan davranışları da içerdiği görülmektedir.

1.5.1.1. Sosyal Hayat Başarısı

Yaşam başarısı kişinin tüm gereksinmelerinin (yaşamsal gereksinimler, zihinsel gereksinimler, duygusal gereksinimler, yaşama anlam verme gereksinimi) hepsine hitap eder ve onun yaşamının tümünü kapsar (Ceylan,R., 2008, s.46).

Sosyal hayat başarısı: İnsanın arkadaş ilişkilerinde kabul görmesi ve aranılan bir kişi olmasıdır. Ayrıca sosyal ve kültürel çalışmalara katılmak ve bu şekilde aktif olarak yaşamak, kişi için sosyal hayat başarısıdır (Elmacıoğlu, T., 2000, s.120).

Bir insan için genel hayatında çok başarılıdır deniyorsa, başarıdan maksat genel olarak o kişinin sosyal hayatın her alanında belirlemiş olduğu hedeflere doğru atılmış olduğu müspet adımlar kastedilir. Bunlar toplumsal hayatta en iyi mevkilere gelmek için, hedef tutmuş kişilerdir. Genel hayatta başarılı olan kişiler diğer benzerlerinden farklıdırlar. Biri diğerinden herhangi bir konuda daha farklı, daha ileri olduğu için başarılıdır. Bütün başarılı insanlar diğerlerinden farklıdırlar. Bu farklılıklar ise onların yani başarılı insanların başarı derecelerini ortaya çıkarır. Kimi çok başarılı, kimi başarılı, kimi de az başarılıdır. Ama başarılı olanlar mutlaka üstün ve seçilmişlerdir. Toplumsal hayatın her alanındaki en benzerleri arasında niteliklerinin yüksekliği ile göze çarpan kişilerdir. Yani toplumsal hayatın her kesiminde başarılı olanlardır. (Çankaya: 1994:s: 18)

Konu ile ilgili araştırma yaptığımız kaynaklarda Toplum içinde geçerli bir mesleği ve yeri olmak, Arkadaş ilişkilerinde aranılan bir kişi olmak, En az iki kuruluş veya grubun üyesi olmak, Ekonomik olarak rahat geçinme standartlarına sahip olmak. Kültürel etkinliklere katılmaktan zevk duymak ve aktif olarak yaşamak gibi durumlarda sosyal hayat başarısı olarak tanımlandığı karşımıza çıkmaktadır (Carrel, A., 1997:s143).

1.6.1.2. İş Hayatı Başarısı

Bir bireyin işinde yerini bulmuş olduğuna inanması Kendisinin ihtiyaç duyulan bir kişi olduğunu kabul etmesi işyerinde astları ve üstleriyle iyi geçinmesi işinde kendi bireysel yaratıcılıklarını da gösterebilme şansını bulması Başkalarıyla ters düştüğü durumlarda bile kendisini ifade edebilecek cesaretle olması olarak ifade edilebilir. İş hayatında başarıyı yakalamak, başarıya ulaşmak ve istenilen hedefi gerçekleştirmek için ilk başta başarısızlıkla ilgili düşünce ve tutumların değiştirilmesi gerekmektedir. Bireyler, kendileri ve başkaları hakkındaki tutum ve yargılarını değiştirirse düşünceleri

de kendiliğinden değişir. Düşüncelerin değişmesi, bireyin hislerini de değiştirir. Duyguların değişmesi de davranışların değişmesi demektir. Davranışların değişmesi, varılan sonuçların kalitesini değiştirir ve yükseltir. Kaliteli sonuçlar da bireylerin hayatını değiştirir. Hedeflenen başarıya ulaşmak için ne istenildiğinin bilinmesi zorunludur. Bunun bir yolu da iyi bir plan yapmaktır. Eğer istekler gerçekçi ise ve bunlara nasıl ulaşılacağına planı iyi yapılırsa sonuçlardan emin olunabilir. Aynı şekilde beynimize ne kadar net ve iyi yapılandırılmış mesajlar gönderirsek, beynimizi o ölçüde programlayabilir, hedefimizin peşinden doğru bir şekilde gidebilir ve başarıya ulaşırız (<http://forum.alomaliye.com/index>).

İş başarısı: İnsanın geçerli bir mesleği ve işi olması, ihtiyaç duyulan ve yaratıcı l?irisi olmak, iş yerindeki mesai arkadaşlarıyla iyi geçinerek uyum içinde olmak, ekonomik yönden belli bir hayat standardına ulaşmak şeklinde özetlenebilir (Elmacıoğlu, T., 2000, s.120).

1.5.1.3. Spor Başarısı

Sporda başarı anlayışı çok muğlâk (herkese göre değişen), bir konu olup, bugüne kadar kesin olarak bir tarifi yapılamamıştır. Çoğu kez yarışmalarda kazanan takım ve sporcular kendini başarılı saydığı gibi, kaybeden sporculardan da kendini başarılı kabul edenlere de rastlanmaktadır. Turnuvalarda birinci olan sporcular da onuncu olanlar da, eğitim öğretim kurumlarında okul içi, il düzeyinde okullar arası yarışmalarda, olimpiyatlarda, dünya şampiyonalarında birinci olanlar da başarılı sayılıyor.

Kimi sporcunun amacı; sağlıklı bir hayat sürmek için spor yapmaktır. Kimi sporcunun hedefi ise spor yaparak para kazanmaktır. Bazısı, milli müsabakalarda ülkesini en iyi şekilde temsil etmek, bazısı ise okulunda, ülkesinde, il bölgesinde kendi spor branşında birinci olmaktır. Kimi sporcunun amacı ülkesinde ve dünyada en ağır kiloyu, kurallar dâhilinde kaldırmak kimi sporcunun amacı, anatomik ve fizyolojik kapasitesinin ne olduğunu denemek, öğrenmektir. Keza spor yöneticilerinin, spor eğitimcilerinin (antrenörlerin) amaçları değişiktir. Kimi yönetici ve eğitimciler spor sayesinde sağlıklı insanlar yetiştirmek ister, kimileride spor eğitimi yaptırarak kendisinin ve ailesinin geçimini sağlamayı amaçlar. Amacını gerçekleştiren kendini başarılı sayar.

1.6.OKUL BAŞARISI VE BAŞARISIZLIK

Okulda başarısız olmayı; normal veya üstün zekâlı bir çocuğun kendi yaşına uygun okul eğitimini alırken, ciddi sorunlarla karşılaşması olarak nitelendirebiliriz sözü edilen bu çocuğun hiçbir özrü olmamalı, okuldaki bütün derslere katılmalı ve kültür seviyesi ortalama bir aileye sahip olmalıdır.

Okul eğitiminde, normal gelişim sağlanırken karşılaşılan önemli zorluklardan ne anlıyoruz? Bu sorunu açığa çıkaran belirtileri açıklamaya başlarken ilk olarak konuşma ve yazı dilinin oluşturduğu sorunlardan bahsetmeliyiz. Eğer sınıfı geçememenin veya zayıf niteliklere sahip olmanın sorumlusunu arayacak olursak, bunun büyük kısmının çocukta görülen okuma yazma zorluğu olduğunu anlarız. Bunun en açık nedeni ise eğitimde gerçekleştirilmek istenilenin iyi okuyup yazabilen öğrencilere yönlendirilmesi ve geniş ölçüde bu öğrenciler için alıştırmaya yapılmasıdır. Aynı şekilde, mademki öğrencilik iletişim biçimlerinden biridir, öyleyse anlamamanın ve ifade etmenin de en önemli etmenleri arasındadır. Sorunun başka bir kaynağı da matematiksel dilin baskınlığından oluşur. Sayıyla biten her şey de, niceliklerle, işaretlerle, bağıntılarla, özel simgelerle, v.b. ilgili sorunlardır.

Şüphesiz, çocuğun maruz kaldığı başarısız okul eğitimi hakkında yargıya varmadan önce, değinilmiş olan açıklamaları göz önünde bulundurmaya ve her an uyanık olmak gerekmektedir.

Çocuk belirli aralıklarla gerileme gösterebilir, başka bir deyişle yaşından çok daha küçükmüş gibi davranışlarda bulunabilir ya da kazandığı başarıları kaybetmiş gibi gerilemeler yaşayabilir. Bu düzensiz geçişlerin çocuğu daha başarısız yapması, çok olağandır. Bazı zamanlarda da daha gürültücü, saldırgan, okuldaki ve diğer zorlamalara karşı daha az sabırlı, hoşgörüsüz ve en önemlisi okul çalışmaları ile ilgili belirlenen hemen hemen tüm gereklilikler karşısında anlayışsız ve güçlkle anlar bir hale gelir. Dolayısıyla çocuğun okulundaki başarısında da bir düşüş gözlenecektir, fakat bu çocuğun geçirdiği gelişim süresince normal karşılanmalıdır. Bu süreçte farklı alanlarda ya da ders konularında, örneğin söz dizimi, yazı yazma, hesap yapma gibi bazı konularda çocuğa bilmiyor yargısıyla yaklaşılması gerekir. Oysaki okuyup yazamadığını veya hesap yapamadığını gösteren birtakım belirtiler kendini göstermeye başlamıştır bile.

Anlattığımız gibi, çocuğun düzenli olarak gösterdiği bu yaşından küçük davranışlarda bulunması geçiş halindeki düzensizlikleri- çok açık bir şekilde okuldan alınan verimin azaldığını gösterir. Şüphesiz böyle bir gelişimin normal olduğunu ve endişelenmenin hiçbir gereği olmadığını ve hatta bu gibi durumlarda okuldaki başarısızlığı söz konusu bile etmemeniz gerektiği konusunda ısrar ediyoruz.

Fakat bu gibi durumlarda okuldaki gerilemenin aynı şekilde oluşmadığını ya da karşımızdaki başarısızlığın oluşma şeklini, süresini, saklanma yollarını ve öğretici yardım yollarını bilmezsek, hiç şüphesiz tüm ebeveynlerin ve eğitimcilerin sormayı düşündükleri soru, geçici ya da kalıcı gerilemeyle karşılaşıldığında, bu ikisinin birbirinden nasıl ayırt edileceği olmalıdır (Martinez, B., 2001, ss.19-21).

İnsan önceden belirlediği bir hedefe doğru alelade değil de yakıcı bir arzu duyarsa, mutlaka başarıya ulaşır. Hedefe ulaşmak için duyulan başarı arzusunun dozu, başarı için gereken yakıt demektir. Bu yakıt, insanları harekete geçirir ve kişilere bitmek tükenmek bilmeyen bir enerji verir.

Yakıcı ve içten gelen bir başarı arzusu sonuçta büyük başarıları doğurur. Kişinin bu arzuyu duymadan istediği sonuca ulaşması mümkün değildir. İnsan ancak bir şeyi çok arzuluyorsa, ona ulaşabilir. Yakıcı bir istek bütün engelleri aşar.

İnsanlar istedikleri bir şeyi, her şeye ve bütün zorluklara rağmen arzu edebiliyorlarsa, hiçbir engel tanımazlar. Her şeye ve bütün zorluklara rağmen başarılı olan insanlar, hayat hikâyelerini başarı olarak söyleyebilen kimselerdir.

Hiçbir başarı elde edilemez değildir. Yeter ki bütün gönlümüzle başarılı olmaya konsantre olalım. Başarı arzusunun, başarı haline dönüşmesini sağlayan faktörler şu şekilde sıralanabilir.

1.6.1. OKUL BAŞARISINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

1.6.1.1.OKUL İÇİ FAKTÖRLER

1.6.1.1.1. Okul faktörü

Okullar, kar amaçlı kuruluşlar değildir. Fakat eğitim harcamaları öğrencinin istikbaldeki verimliliği açısından birer yatırım sayılır. Okullar, eğitim hizmeti üretiminde ihtisaslaşmış müesseselerdir.

Okul, toplumun ihtiyaç ve isteklerine uygun olarak, iyi vatandaşlar yetiştirmek için, fertlerdeki başarı güdüsünü harekete geçirmeye ve onların kabiliyetlerini geliştirmeye çalışan bir kurumdur.

Okulların temeli de öğretmenlerdir. Okulların genel amacı, topluma uyum sağlayabilecek başarılı insanlar yetiştirmektir. Bu genel amaca uygun olarak, öğretmenlere önemli görevler düşmektedir.

İdeal öğretmen; bilgili, insanları seven, iyiliksever! çocuklara ve gençlere ilgi gösteren kişidir. Gençlerin ideal öğretmende aradıkları vasıflar şunlardır: Bilgili, hoşgörülü, anlayışlı, sabırlı, taraf tutmadan öğrencilere adil davranan, yerine göre şakacı, öğrencilerin problemlerine ilgi duyan, öğrencilerin başarılarını ve olumlu davranışlarını takdir ederek onlara cesaret veren, öğretim metodlarını iyi bilen ve güzel ders anlatan, her öğrencinin bağımsız bir varlık olduğunu kabul ederek onların kişiliğine saygı gösteren tutum ve davranışlar içerisinde olmaktır. Öğrenci için, çalışmalarını takdir eden ve mükafatlandıran, en iyi öğretmendir. İnsanlara yakınlaşma ve ulaşmanın yolu onların olumlu özelliklerini sık sık dile getirmekten geçer (Elmacioğlu, T., 2000, s.122).

Okullar sosyal sorumluluk ve özgüven ihtiyacı açısından, başarılı bir kişilik elde etmeyi öğretmekte başarısız olmaktadır. Çocuklara özgüvenin öğretilmesinde, toplumda başarılı olma konusunda bilgi ve püf noktalarının verilmesinde okulun rolü bizi ilgilendirmektedir. Davranış bozukluğu ve eğitimde başarısızlık tarzında bir kişilik gösteren çocuklarla çalışmam istendiğinde bunun ne kadar zor olduğunu hemen anladım. Görev çok zor, belki de imkânsızdı; çünkü başarısızlığın üzerinde duran eğitim felsefesi, öğrencilerin özgüven duygusu geliştirmelerini engellemekteydi. Neler olduğunu anlamak için, çocukları, okula başlamadan önceki dönemde, eğitimin ilk birinci yılında izletip inceleyelim.

Eğitim doğumda başlar ve tüm yaşamımız boyunca devam eder. Okul, özellikle de ilkokul, erken yaşlarda eğitimi standardize etmek için geliştirilmiştir. Okul Öncesindeki o kısa dönemde, bir çocuk hayat hakkında birçok şey öğrenir. Doğduğunda savunmasız olduğu kabul edilirse; anaokuluna başladığında yeterli yeteneğe sahip bir kişidir. Dünya hakkında çoğu şeyi öğrenmiştir ve genellikle başa çıkabileceğini hissetmektedir; çevre şartları ne olursa olsun geleceği konusunda iyimserdir. Okula

başarısızlıkla gelen çok az çocuk vardır, hiçbiri de etiketlenirilmiş başarısızlık değildir; çocuğun üzerine başarısızlık etiketini yapıştıran sadece ve sadece okuldur. Çevre ya da aile şartlarına bakılmaksızın çoğunun başarılı bir kimliği vardır. Okulda, onaylanma bekleyerek, gençliklerine güvenerek, öğretmenlerinin ve sınıf arkadaşlarının sevgi ve saygısını kazanmayı istemektedirler. Bu iyimser görüşü yok etmek ilkokulların en önemli sorunlarından. Geçmişleri ne olursa olsun çocuklar, çok açık olan okula öğrenmeye gelmektedirler. Hızlı okul öncesi dönemde öğrenmekte başarısız olmaya devam ettiklerinde bu yüzden ailelerini, çevrelerini veya yoksulluklarını suçlamışsak asıl suçlunun okul deneyimi olduğunu görmelidir. Günümüzde okul ve eğitime ne kadar büyük bir önem verildiğini düşündüğümüzde, okulun çoğu küçük çocuk için, var olan dünyalarının tek parçası olduğunu kabul ettiğimizde; okulun yaşamlarının en önemli parçası olduğunu anlayabiliriz (Glasser, W., 1999, s.29).

Sınıf mevcudunun başarıyı önemli ölçüde etkilemediğini savunanlar tarafından yapılan çalışmalar incelendiğinde, kalabalık sınıf olarak nitelenen sınıfların mevcudunun 30 ve civarı olan sınıflar olduğu görülmektedir. Oysa, Türkiye’de pek çok okulda sınıf mevcudu oldukça kalabalıktır ve 30 sayısı bizim için bir çok yerde küçük sınıf anlamına gelmektedir. Sınıf mevcudunun bu derece kalabalık olması, öğretmenin öğrenciyle etkileşime girmesini engellediği gibi, öğretmenin zaman ve enerjisini önemli ölçüde sınıf disiplinine harcamak zorunda bırakmaktadır.

Öğrenci sayısı az olan sınıflarda okuyan öğrencilerin sınıfta kalma, okuldan uzaklaştırılma olasılıklarının daha az üst düzey dersleri alma olasılıklarına bakıldığında, kalabalık olmayan sınıflardaki öğrencilerin, kalabalık sınıflardakilerden daha fazla olduğu belirtilmiştir. Ayrıca, sınıf mevcudunu düşürmenin, ev ödevlerinin miktarını, öğrencilerin sorduğu sorulara daha ayrıntılı cevap vermelerini, öğretmen-öğrenci etkileşiminin sayısını ve öğrenci sorularına öğretmenin olumlu tepki vermesini arttırdığı da söylenmektedir. Sonuç olarak, sınıf mevcudunun başarıya olan etkisini inceleyen araştırmalar, küçük sınıfların sistematik bir şekilde öğrenci başarısını artırıcı etkisi olmadığını vurgulamaktadırlar. Ancak, aktarılan bu araştırmalarda kalabalık sınıfla 30 ve civarında bulunan sınıflar kastedildiği unutulmamalıdır.

Sınıf mevcudu ile ilgili araştırmalardaki önemli konulardan bir diğeri de, öğretmenin kalabalık sınıflardan (30 ve yukarısı) küçük sınıflara geçerken öğretim

yaklaşımlarını değiştirip değiştirmediği ve bunun öğrenmeyi etkileyip etkilemediğidir. Beş ve altıncı sınıflarla yapılan bir çalışmada küçük sınıfta olmanın öğretmen konuşma sürelerini değiştirmediği saptanmıştır. Bir başka ifade ile, küçük sınıfta olma durumu öğretmen konuşma detayını, öğrenciyle bireysel ya da grup olarak etkileşim sürelerini etkilememiştir. Öğretmenler, küçük sınıflara girdiklerinde temel öğretim yaklaşımlarında ve etkinliklerinde bir değişikliğe gitmemektedirler. Ayrıca öğrenci memnuniyeti, sınıf atmosferi, öğretmen aktiviteleri, konu anlatımı, gibi konularda farklı sınıf mevcutları (16, 23,30 ve 37 kişilik) arasında bir fark bulunmamıştır (<http://ilkogretim-online.org.tr/vol7say1/v7s2m12.doc>).

1.6.1.1.2. ÖĞRETMEN

Eğitim, önemli ölçüde insan ilişkilerine dayanır. Bu nedenle sağlıklı bir şekilde kurulan öğretmen-öğrenci ilişkileri eğitimin kalitesini yükseltir. Bir öğretmen -suçu ne olursa olsun- öğrencisine topluluk içerisinde hakaret eder, onu utandırır ve teşhir ederse, aradaki ilişki tamamen kopar. çünkü topluluk içerisinde utandırılan genç karşısındakinden nefret eder.

Öğretmen, gerektiği zaman öğrencisiyle ilgilenmeli, onu sabırla dinlemeli ve onu başından savmaya çalışmamalıdır. Yapılan araştırmalar başarılı öğrencilerin öğretmenleriyle iyi iletişim kurduklarını; oysa başarısız öğrencilerin öğretmenleriyle sağlıklı bir iletişim kuramadıklarını ortaya koymaktadır.

Öğretmen, öğrencisini okul başarısına motive ederken, onu endişelendirecek yaklaşımlardan uzak durmalıdır. Çünkü öğrencide endişe, öğrenmeyi ve dolayısıyla okul başarısını düşürür. Şunu unutmamak gerekir ki ancak ruh sağlığı yerinde, başarılı ve mutlu öğretmenler; ruh sağlığı yerinde, başarılı ve mutlu nesiller yetiştirebilirler.

Çocuğun sınıftaki davranışlarını dikkatle gözlemleyen öğretmen, öğrenci için hangi eğitimin uygun olacağı hakkında doğru kararlar verebilir. Öğrenci hakkındaki dosya bilgilerinin öğretmenler tarafından düzenli tutulması ve güncellenmesinin, öğrenci başarısı üzerinde etkili olduğu görülmektedir (Elmacıoğlu, T., 2000, s.123).

Öğretmen, öğrenme güçlüğü olan çocukların gereksinmelerinden etkilenir. Öğretmenin üstesinden gelmesi gereken normal okul problemleri sayıca artmıştır. Öğrenme güçlüğünden dolayı sınıfta yıkıcı olan çocuğun engellenme sorunlarıyla daha çok i 19i lenilmelidir. Kaynakların sınırlı olduğu büyük sınıflarda öğretmen, çocuğun

gereksinimlerini karşılamada kendi sınırlılıklarından dolayı daha da engellenir. Öğretmen, bu nedenlerden dolayı çıkmazdadır.

Yetersiz çocuğa ilişkin psikolojik ve eğitsel işlemler hakkında bilgisi olursa, öğretmen sınırlı ortamını ve çocukla olan etkileşimlerini yeniden düzenleyebilir. Böylece, sorunları anlayarak öğrenme güçlüğü olan çocuklara yardım etmede daha iyi bir olama sahip olunabilir. Çocuk ve güçlüğü hakkında daha fazla bilgileri olursa hem ana-babalar hem de öğretmenler daha etkili olurlar (Voltan, N., 2005, s.7).

1.6.1.2.OKUL DIŞI FAKTÖRLER

1.6.1.2.1. AİLEDEN VE ÇEVREDEDEN KAYNAKLANAN FAKTÖRLER

1.6.1.2.1.1. Ebeveyn Faktörü

Öğrencilerin okul başarısı veya başarısızlığının pek çok nedeni vardır. Bu nedenler içerisinde aile faktörü oldukça önemlidir. İlkay Kasatura'nın yaptığı bir çalışma sonucuna göre, başarılı öğrencilerin büyük çoğunluğu, başarılarını kendi çalışmalarına borçlu olduklarını söylemişlerdir. Fakat yardımcı faktörler olarak da önem sırasına göre aile, okul ve sosyal nedenleri belirtmişlerdir. Yine başarılı öğrencilerin bir kısmı evlerinde her zaman huzurlu bir ortam olsa, derslerinde daha çok başarılı olabileceklerini söylemişlerdir. Başarısız öğrencilerin çoğunluğu ise, kendilerinin okul başarısızlığından birinci derecede ailelerini sorumlu tutmuşlardır.

Aynı araştırmada anne-babalar, çocuklarının okul başarısızlığının birinci sebebi olarak, onların yeteri kadar çalışmayışlarını; ikincisi, aileden kaynaklanan sebepleri, üçüncüsü ise, okuldan kaynaklanan nedenleri göstermişlerdir.

1.6.1.2.1.2. Ailenin sağlamlığı faktörü

Aile fertleri arasında karşılıklı olarak birtakım görev ve sorumluluklar vardır. Ailenin çözülmemesi ve güçlü bir yapı oluşturabilmesi için aile fertlerinin birbirlerine karşı yükümlülüklerini mutlaka yerine getirmeleri gerekir. Elbette ki birbirlerine karşı görev ve sorumluluklarını yerine getiren üyeleri yardımlaşma ve dayanışma sayesinde her alanda daha başarılı olacaklardır.

Hiç kuşkusuz toplumun temeli ailedir. Ailenin huzurlu ve mutlu bir şekilde varlığını sürdürebilmesi için eşlerin karşılıklı olarak birbirine inanması, güvenmesi,

sevgi ve iyi niyet beslemesinin yanında birbirlerinin haklarına saygı göstermesi de gerekiyor.

Ailenin iki temel unsuru olan karı ve kocanın çocuklarına birbirlerine karşı bazı görev ve sorumlulukları vardır. Kocanın karısına karşı vazifeleri hakkında Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed şöyle buyurmaktadır: "imanca en mükemmeliniz, ahlakça en güzelinizdir. En hayırlınız kadınlara karşı en iyi davrananızdır." Yine Peygamber Efendimiz bir başka hadislerinde; "Hanımlarını dövenler, şüphe yok ki sizin hayırlılarınız değildir," demektedir.

Erkek, hayat arkadaşı olarak seçtiği karısını sevip saymalı, ona güven duyduğunu hissettirmeli, karısının akrabalarına karşı saygılı davranmalı, karısını dövmemeli ve Onun kalbini gereksiz yere kırmamalıdır. Ayrıca erkek, karısının kimseye muhtaç olmayacak şekilde yaşamasını sağlamalıdır.

Kadının kocasına karşı görevlerine gelince, bu konuda sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed; "Kocasından başkasına kendisini süsleyip dışarıya çıkan bir kadın, kıyamet gününde nirsuz bir karanlığa benzer," diyor. Yine Sevgili Peygamberimiz bir başka hadislerinde; "Kendisinden kocası razı olduğu halde ölen her Müslüman kadın cennete girer," buyurmaktadır.

Evli kadın kocasını sevip saymalı, namusunu titizlikle korumalı, evini temiz ve düzenli tutmalı, kocasını zor duruma sokacak israf ve harcamalardan kaçınmalı, kocasının akrabalarına karşı saygılı davranmalı, kocasına karşı uysal olmalı ve dik başlılık yapmamalıdır.

Karı ve kocanın birbirlerine karşı vazife ve sorumluluklarını yerine getirdikleri, uyumlu, huzurlu ve mutlu bir aile ortamında yetişecek olan çocukların da, başarılı ve mutlu olabilme ihtimali yüksek olacaktır.

1.6.1.2.1.3. Ailenin Sosyo-Ekonomik Durumu faktörü

Öğrencinin okul başarısında ailesinin sosyo-ekonomik durumunun da etkisi vardır. Ailenin sosyo-ekonomik durumu incelenirken, ailenin gelir düzeyi, evin bulunduğu muhit, aile üyelerinin yaşadığı sosyal çevre ve toplum içerisindeki sosyal statüleri akla gelmektedir.

Kişinin ve ailesinin ait olduğu sosyal sınıf ve bunların içinde yaşadığı sosyal çevre insana hayatta birtakım kolaylıklar veya zorluklar sağlayabilir. Öğrencinin ailesinin geçimine katkıda bulunması, yani çalışması gerektiği durumlarda da okul başarısının düştüğü görülmektedir. Çalışmak zorunda olan öğrenci, sosyal faaliyetlere de katılamamaktadır.

Yoksul ailelerin çocukları, istedikleri ortamlarda ve okullarda öğrenim görememektedirler. Zaten sosyal sınıfları yaratan en önemli şeylerden birisi de çocukların öğrenme ortamlarının farklılığıdır. Öğrencinin eğitim gördüğü okul, yaşadığı sosyal çevre, eğlenebilme ve dinlenebilme imkânları başarısını tesir eder. Gencin iyi giyinmemesi, iyi bir evde oturamaması ve bir sosyal gruba dâhil olamaması, okul başarısını olumsuz yönde etkilemektedir.

1.6.1.2.1.4. Ailenin Mesleki Durumu Faktörü

Anne-babanın mesleğinin toplum içindeki saygınlığı ve sağladıkları gelir düzeyi de öğrencinin okul başarısını etkileyen faktörlerden birisidir. Biz mesleki grupları şöyle ele alabiliriz: Mesleğin sağladığı kazanç miktarı, mesleğin gerektirdiği eğitim düzeyi, mesleğin toplum içinde sağladığı sosyal statü ve mesleğin insana sağladığı saygınlık derecesi gibi... Günümüz toplumlarında, yüksek öğrenim yapmayı gerektiren veya çok kazanç sağlayan meslekler, diğer meslek grupları arasında en çok ilgi ve itibar görenlerdir. Çünkü önceden de belirtmiş olduğumuz gibi günümüzde, toplum içindeki sosyal statülerin belirleyicisi büyük ölçüde kişinin yaptığı eğitim düzeyidir (Elmacıoğlu, T., 2000, s.128).

1.6.1.2.2. ÖĞRENCİDEN KAYNAKLANAN KİŞİSEL FAKTÖRLER

1.6.1.2.2.1. Duygusal Faktörler

Başarısızlıkta en belirgin duygusal özellik düşmanca duyguların var olmasıdır. Nitekim araştırmalar, başarısız öğrencilerin başarılı öğrencilerden daha fazla düşmanca duygulara sahip olduğunu göstermektedir. Duygusal olgunlaşmama okul başarısında önemli rol oynar. Özellikle ergenlerde, mesleki ve eğitimsel yönelimdeki gençler gelecek planları konusunda kararsız kalırlar. Mesleki amaçların azlığı çalışma motivasyonunu etkiler ve okul başarısızlığına neden olur. Mesleki olarak kararsız olan öğrenciler daha düşük not alırlar, daha sık okuldan kaçarlar.

Başarı korkusu yüksek ve düşük olan öğrencilerin başarı ve başarısızlıklarına yaptıkları yüklemelerin kişisel veya çevresel olması açısından bir fark görülmemektedir. Diğer taraftan, başarılı öğrencilerin başarılarını daha çok kişisel etkenlere, başarısız öğrencilerinde başarısızlıklarını daha çok çevresel etkenlere bağladıkları görülmüştür.

Lise düzeyindeki başarılı ve başarısız öğrencilerin karşılaştırıldığı araştırmalar, başarılı öğrencilerin başarısız olanlara göre, kendilerini daha iyi kontrol edebilen, kısa süreli başarılarla karşı ilgi göstermeyen, daha çok gelecekle ilgili planlar yapan gençler olduklarını göstermektedir. Üniversite öğrencilerinin başarı ve başarısızlıklarının karşılaştırıldığı araştırmalar ise, başarılı öğrencilerin daha fazla sosyal bilince, sorumluluk duygusuna sahip olduklarını, hedefe ulaşmak için daha çok çaba harcadıklarını göstermektedir.

Okul başarısızlığı olan çocuklarda davranış bozuklukları araştırılırken dikkat dağınıklığına yol açan hiper aktivitenin, öğrenme güçlüğüne bağlı problemlerden daha yüksek oranda olduğu belirlenmiştir.

1.6.1.2.2.2. Benlik Algısı

Çocuk dünyaya geldiğinde belirgin bir ben kavramı yoktur. "Ben" çocukluğun ilk yaşlarında doğru ve yanlışlarla başlar ve benlik gelişimi çocukta yaşlara göre farklılık gösterir. 7-12 yaş dönemini sakın geçiren çocuk ergenlik dönemiyle benlik arayışına girer ve ilgileri çoğalır. Kendini doğru tanıma olanağı bulduğu ölçüde çatışmaları kolay atlatır ve sağlıklı bir ben kavramı geliştirebilir.

Araştırmalar başarılı öğrencilerin başarısız öğrencilere göre başarıya dönük olumlu bir tutuma, iyi ilişkilere ve öğretmenlere yönelik pozitif bir imaja sahip olduklarını, kendilerine güven ve sorumluluk duygularının daha çok gelişmiş, duygusal açıdan daha olgun ve daha yüksek benlik algısına sahip öğrenciler olduklarını göstermektedir.

Başarılı öğrenciler genellikle kendi yeteneklerinden ilgi ve kapasitelerinden haberdardır. Başarısız öğrenciler ise kendilerini tam olarak değerlendiremezler, bu yüzden amaçlarını belirlemede ve amaçlarına ulaşmak için zamanlarını iyi kullanmakta sorun yaşarlar.

1.6.1.2.2.3. Motivasyon

Günümüz okullarının en önemli sorunlarından biri öğrencilerde görülen motivasyon eksikliğidir. Öğretmenler, öğrencilerin okulda ve sınıf içinde yeteri düzeyde motive' olamadıklarını, öğrenciler de öğrenme sürecinde motivasyon yetersizliği çektiklerini dile getirmektedirler. Motivasyon konusunda öğrencinin yaşadığı problemin temel nedenlerinden biri motivasyon kaynaklarının iyi tespit edilememesi ve işe koşulamamasıdır.

Motivasyon kısaca davranışı yönlendiren içsel bir durum olarak tanımlanabilir. Öğrenme motivasyonu ise, öğrenen bireyin öğrenme etkinliklerini anlamlı ve değerli bulması ve bunlardan akademik kazanımlar elde etmesi olarak tanımlanmaktadır (Brophy, 1988). Motivasyon eksikliği günümüz eğitim sistemlerinde üzerinde durulması gereken en önemli problemlerden biridir. Öğrencilerin okula, derse ya da öğrenmeye karşı motivasyonlarının yeterli olmadığı, öğretmenler kadar veliler ve öğrenciler tarafından dile getirilmektedir.

Her öğrenci şu veya bu şekilde eğitiminin çeşitli aşamalarında motivasyon eksikliği sorunuyla karşı karşıya kalmaktadır. Motivasyon eksikliği çoğu zaman ders çalışmadan uzaklaşmayı ve eğitimle ilgili olmayan diğer etkinliklere (arkadaşlarla fazla zaman harcama, kahveye gitme, uzun süre TV seyretme gibi) yönelmeyi beraberinde getirir. Bu durumdaki bir öğrenci için ders çalışmak veya derse girmek can sıkıcı bir etkinlik haline gelir. Öğrenci derse çalışmayı ya da ödevleri ertelemeye başlar. Sadece belirli zorlamalar sonucu ders çalışmaya başlar ve çoğu zaman bu çalışmalar başarıyla sonuçlanmaz.

Öğrenme motivasyonunu etkileyen içsel ve dışsal etkenler vardır. Dışsal etkenler çok çeşitlidir. Öğretmenin ders anlatma biçimi, dersin özelliği, ailenin öğrencinin derslerine karşı olan tutumu, okul ve sınıf ortamı gibi birçok dışsal etken sıralamak mümkündür. İçsel etkenler ise daha çok bireyin öğrenmeye ve başarmaya karşı tutumu ile ilgilidir (Yıldırım, A., 2000, s.27).

1.6.1.2.2.4. Zihinsel Faktörler

Okul başarısızlığı olan öğrencilerle başarılı öğrencilerin zeka düzeyleri arasında belirgin farklılıklar görülmemektedir. Ayrıca zeka ölçümünün başarıyı ölçmek için zayıf bir belirleyici olduğu bilinmektedir. Araştırmalar, zihinsel yetenek düzeyi yüksek olan

öğrencilerin daha serbest, az denetimli bir ortamda, düşük olanların ise daha kontrollü bir ortamda başarılı olduklarını göstermektedir.

Üstün zekalı çocuklarla yapılan araştırmalar, çocukların duygusal nedenler, arkadaş grubunun etkileri, onlara uygun eğitim programlarının eksikliği, teşhis edilememiş öğrenme güçlükleri, öğrencilerin kendilerine ait bir program oluşturamamaları gibi nedenlerden dolayı başarısız olduklarını göstermektedir.

Okulda başarısız olan çocuklar arasında fiziksel engeli ya da zihinsel öğrenme yetersizliği olanlar ve özel eğitime ihtiyaç duyan çocuklar olabilir. Ancak okul başarısızlığı probleminin içine fiziksel ve zihinsel özellikleri ortalamanın altında olan çocuklar dahil edilmemekte, başarısızlık sorunu gelişimsel olarak eksiklik ya da geriliğin olmadığı hallerde burada belirtilen kapsamda ele alınmaktadır.

Başarısız öğrencilerin tümevarım, tümdengelim gibi akıl yürütme süreçlerinde sayı ve hafıza kullanma konularında başarılı öğrencilerden daha düşük düzeyde oldukları söylenebilir.

1.6.1.2.2.5.Sınav Kaygısı

Araştırmalar başarısızlığın kaygı düzeyinin yüksek olmasına bağlı olduğunu göstermekte ve başarısız öğrencilerin kaygı düzeyinin başarılı öğrencilerin kaygı düzeylerinden belirgin derecede yüksek olduğunu ortaya koymaktadır.

Sınav kaygısı akademik performansa etki eden, yetersiz ders çalışma becerilerini, aşırı fizyolojik tepkileri ve sınavla ilişkili olmayan zihinsel etkinlikleri kapsamaktadır. Sınav kaygısı yaşayan çocuklar sınavda elde edecekleri başarı düzeyinin kişisel değerlerini yansıtacağına inanır, başarısız olduklarında kötü ve akılsız olacaklarını düşünürler.

Sınav kaygısı olan öğrencilerin düşük performans göstermelerinin en önemli nedeni kaygıları değil, çalışma alışkanlıklarını kazanamamış olmaları ve sınav becerilerindeki yetersizliklerdir. Son 30 yıldır sınav kaygısıyla ilgili çalışmalarda sınav kaygısı başlangıçta dürtü modeliyle açıklanmakta iken sonraları dikkat hipoteziyle açıklanmaya çalışılmıştır. Son yıllarda ise araştırmacılar beceri eksikliği üzerinde durmaktadır.

Çalışmalar orta şiddette kaygı düzeyinin yüksek performans için gerekli olduğunu ortaya koymaktadır. Çok başarılı ya da başarısız öğrencilerin orta düzeyde başarılı öğrencilerden daha yüksek kaygı düzeyine sahip oldukları saptanmıştır. Başarısız öğrencilerin amaç eksikliği, başkalarının yönlendirmesine ihtiyaç duyma ve düşmanlık duyguları gibi kişisel özellikler taşıdıkları bulunmuştur.

Sınav kaygısı ve denetim odağı ilişkisi ile ilgili araştırmalarda, öğrencilere niçin başarısız oldukları sorulduğunda, düşük kaygılı öğrenciler "çok kötü sınavdı" gibi dışsal faktörler üzerine, yüksek kaygılı öğrenciler ise içsel faktörlere, kendilerine yüklemeye bulunmuşlardır.

1.6.1.2.2.6. Cinsiyet

Hem yurt içinde, hem de yurt dışında yapılan araştırmalarda cinsiyet faktörünün, öğrencinin okul başarısını etkilediği ve kız öğrencilerin, erkek öğrencilerden daha başarılı oldukları görülmektedir.

Ergenlik döneminden erken yetişkinlik dönemine kadar olan gelişim evresinde kız öğrencilerin başarılı ve başarısız olmalarında ailevi etkiler araştırıldığında, başarılı kız öğrencilerin ailelerinin çocuklarını, başarısız kız öğrencilerin ailelerine göre daha fazla başarılı olmaya yönlendirdikleri ve bu yöndeki beklentilerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Öğrencilerin genel olarak başarılarını yetenek, başarısızlıklarını ise şans etkeniyle açıklamayı tercih ettikleri görülmektedir. Ancak bu konuda da cinsiyete bağlı bir farklılık ortaya çıkmış, kız öğrenciler çabayı, erkek öğrenciler ise yeteneği ilk sırada tercih etmişlerdir.

1.6.1.2.2.7. Kardeş Tutumları

Başarısızlık karşısında kardeşlerde ana babanın tarafını tutar ve istemli olarak onların tutumunu benimserler. Fakat başarısız olan çocuk, kardeşlerinin müdahalesini kolaylıkla kabul etmez. Onlara karşı saldırgan davranabilir ve kardeşlerinin başarılarıyla ana babasını elinden aldıklarını düşünür ve olumsuz duyguları daha da şiddetlenir.

Kardeşler arasında başarı düzeyi farklı ise, bu tür duygulara daha sık rastlanır. Aile ortamı bu tip duyguların artmasına yada azalmasına sebep olur. Azalması için yapılacak en önemli şey ise kardeşleri kıyaslamaktan uzak durmaktır.

1.6.1.2.2.8. Arkadaşlık İlişkileri

Arkadaş grubu tarafından kabul görmek gençler ve çocuklar için güçlü bir ihtiyaçtır. Arkadaş grubunun özel değerlerine bağlı olarak eğitimsel istekler artar ya da azalır. Gençlerin eğitimsel istekleri arkadaşlarının istekleriyle uyum içindedir ve ilişki yakınlaştıkça onların fikirlerinden etkilenme de artmaktadır.

Başarılı ve başarısız öğrenciler üzerinde yapılan araştırmalar, başarısız öğrencilerin arkadaş grubunun etkisiyle okula ve ders çalışmaya dönük olumsuz tutumlar geliştirdiğini, cinsiyet farkı olmaksızın başarılı öğrencilerin arkadaşlarını başarılı öğrencilerden, başarısız öğrencilerin ise başarısız gruptan seçtiklerini ortaya koymaktadır.

Eğitimsel amaçlar gerçekleştirilirken bir çok konuda ailede ve arkadaşlar arasında uzlaştıramayacak farklılıklar yaşanabilir. Ergenlikte arkadaş etkisi daha baskındır ve aile ile çocuk arasındaki ilişkiler bozursa ailesel etkiler iyice azalabilir (<http://www.veladiyat.com/index.php?topic=1373.0;wap2> 15/09/2009).

1.6.1.2.2.9. Dikkat Eksikliği ve Aşırı Hareketlilik

Dikkat Eksikliği ve Aşırı Hareketlilik, adından da anlaşılacağı gibi, yaşlarına uygun düzeyde dikkatini toplayamayan ve aşırı hareketli olan çocuklar için kullanılan bir terimdir. Fakat pratikte, DEAH kolayca tanımlanamıyor. Genellikle nedenleri ve nasıl başa çıkılacağı konusunda farklı görüşler bulunmaktadır. Kimse DEAH hakkında son sözü söylediğini iddia edemese de, şimdilerde-birçok uzman 1980'lerde düşünüldüğü gibi, temel olarak ilaçla tedavi edilen tamamen nörolojik bir problem olmadığına hemfikir. Daha çok, nörolojik gelişimdeki bir aksama ya da biyolojik yapıdan kaynaklanan davranışsal bir problem olduğu kabul ediliyor. Ama bu, biyolojik yapısında problemi olan her çocuk DEAH davranışları gösterir anlamına gelmez. Sadece araştırmalar bazı insanların diğerlerine kıyasla, biyolojik açıdan DEAH olmaya daha yatkın olduğunu gösteriyor.

Yani ana babalar, çocuklarında DEAH olmasının nedeni değildir ancak gvana baba ve öğretmenler DEAH'lı bir çocuğun toplumsal ve akademik açıdan daha uyumlu olması için davranışlarını değiştirmesine yardımcı olabilirler.

Çocukların çoğunda gerçek anlamda bir DEAH olmadığını da belirtmek gerek. Bazı tahminlere göre çocukların %3-5'i gerçekten DEAH. Bu oran kimi tahminlerde %8'e çıkıyor ancak okul psikologlarına gelen tüm çocukların %25 ila SO' si DEAH kuşkusuyla geliyor. Bu çocukların çoğu, uğraşılması güç denilerek psikologa gönderiliyor. Fakat bu çocuğun DEAH olması için, güç çocuk olmaktan daha çok garip özelliklere sahip olması gerekir ve bu tanıyı koymak kolay değildir. DEAH saptanan çocuklar genellikle erkektir. Tanı konduğunda 7-8 yaşlarında olsalar da DEAH davranışları daha önce ortaya çıkmıştır. Bu anlatılan davranışların çoğunu en az 6 ay süreyle göstermişlerdir (Martin, M., s.54).

1.6.2.OKULDA REHBERLİK ÇALIŞMALARI

Eğitim programının amacına ulaşabilmesi için, öğrencinin öğrenmesini engelleyen sorunlardan uzaklaştırılması gerekmektedir. Bu sorunlar kişisel, eğitsel, ailevi olabilir. Öğrencinin sorunlarının bir bütün olarak algılanması gerekir. Rehberliğin amacı, öğrencinin sorunlarını çözebilmesine yardımcı olmaktır. Onun yerine sorunu çözmek olmaz. Öğrencinin kendisini, gücünü, yeteneklerini ve sorununu tanımasına yardım etmek, sorununu çözebileceği yolları tanıtmak gerekir. Rehberliğin önemi günümüzde oldukça artmıştır. Öğrencilerin hızlı bilim ve teknolojiye ayak uydurması, ailelerin, bu hızlı gelişime uyum sağlayamaması, çocuk psikolojisi ve gelişimi hakkında fazla bir şey bilmemeleri, büyük şehirlerde aile kontrolünün zayıflaması ve çevrede fazlaca uyarıcının bulunması öğrencilere okullarda rehberlik servisleri vasıtasıyla yardım edilmesini kaçınılmaz kılmıştır. Ancak bu alanda yeterli eleman olmayışı, bu servislerin sağlıklı işlemlerini engellemektedir. İki bine yakın mevcudu olan okullarda bile bir tek danışman bulunmaktadır. Oysa rehberlik bir ekip işidir. Ancak okullarımızda tek kişi ile yürütülmeye çalışıldığından amacına ulaşamamaktadır. Rehberlik servisler; kişiyi tanıma teknikleri geliştirerek bu amaçla geçerli güvenilir ölçme amaçları (zeka, yetenek, kişilik envanteri, problem envanterleri, ilgi, tutum testleri) hazırlamak, uygulamak ve bu sonuçları değerlendirmek zorundadır. İş ve meslekler hakkında bilgi toplayıp bunları sistemleştirmek, öğrenci problemlerine ve çözümüne bilimsel yaklaşmak, öğrencilerin okula, çevreye, meslek hayatına, uyumuna etki eden faktörleri ve bunlar arasındaki ilişkileri ortaya çıkarıcı araştırmalar yaparak rehberlik görevi yerine getirilir.

Rehberlik servislerinin, Bireyi tanıma servisi, Bilgi toplama servisi, Danışma Servisi, Yerleştirme Servisi, izleme Servisi gibi bölümleri vardır.

Eğitimin ayrılmaz bir parçası olmakla beraber, yönetim ve öğretim faaliyetlerinden ayrı, kendine has hizmetler grubunu içerir. Rehberlik, Meyis'a göre; öğrencinin seçme, karar verme ve uyum sağlama problemlerinin çözümüne kişisel olarak yardım eden hizmetler grubudur. Jones, Mahoney gibi uzmanlar, rehberliği kişilik hizmetlerinden ayırmaktadırlar. Downing'e göre: "Öğrenci kişilik hizmetleri" veya "Rehberlik hizmetleri" tabirleri, okuldaki hizmetlerin cinsine, sayısına kapsamına bağlıdır. Öğrenci kişilik hizmetleri, rehberlik hizmetlerinden daha geniş hizmetler grubunu kapsar; Rehberlik hizmetleriyle beraber: Sağlık, öğrenci, devamı, psiko-sosyal servisler, öğretim ve yönetim dışında kalan daha birçok servisleri de kapsar. Buna göre:

—Kişilik hizmetleri ve rehberlik hizmetleri modern eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır.

—Kişilik hizmetleri, okuldaki öğretim ve yönetim faaliyetlerinden ayrı bir hizmet grubudur.

—Kişilik hizmetleri, kişinin azami derecede öğrenmesine, gelişmesine imkan verecek ortamı sağlamaya çalışır.

—Rehberlik kişinin yeterli seçimler yapması, kararlar vermesi ve uyum sağlaması konusunda kişiye ferdan yardım eden kendine özgü hizmetler grubudur.

—Rehberlik sistemli, sürekli ve organize bir yönetim ister. Rehberlik: bireye sağlam kararlar vermesi, yeterli seçimler yapması, en uygun şekilde büyüyüp gelişmesi, sorunlarının çözümünde, gerçekçi plan ve yaklaşımlarla işe girebilmesi için yapılan, kişisel, sistemli ve profesyonel yardımlar demektir.

Kişilik hizmetleri ise; her öğrencinin kendi sınırlarının en üst seviyesine kadar gelişmesine ve gerekli uyumu sağlamasına imkan verecek ortamı hazırlamak için, yetiştirilmiş kişilik-hizmetleri personelinin koordine ve yönetimi ile yürütülmek ister.

Okullarımızda ne yazık ki bir tek kişi ile yürütülmeye çalışılan şey sembolik, rehberlik çalışmalarıdır. Oysa danışman ya da sınıf öğretmenleri vasıtasıyla belirli bir plan ve program çerçevesinde yapılan sistemli koordine bir ekip çalışması önerilir. Öğrenciler mümkün olduğunca bu hizmetlerden yararlanabilmelidir. Yalnızca problemler

öğrencinin gideceği bir yer olarak algılandığından, çoğu öğrenci Rehberlik Servisine gitmeye çekinir.

Oysa tüm sağlıklı veya problemlili herkesin yararlanabileceği bir kuruluş olduğu imajı öğrenciye telkin edilmelidir. Öğrenci meslek seçiminde kendini tanımak, meslekler hakkında bilgilenmek için bu servisten yararlanmalıdır. Ders seçiminde kendi yeteneklerini tanımayı ve en uygun seçimi bu servis sayesinde yapabilmelidir. Öğrenci sorununu tanımlayabilmeli ve gerekli rehberliği bu servisten alabilmelidir. Bu servis cazip hale getirilmeli, öğrenci buraya başvurmayı zevkle çekinmeden yapabiliyorsa bu okulda bu iş amacına ulaşmıştır diyebiliriz.

Günümüzde, bu servislere ihtiyaç çok artmıştır. M.E.Bakanlığı yeterli eleman yetiştirip okullara atmalıdır. Ayrıca tatillerde sınıf öğretmenlerine bu konuyla ilgili hizmet içi programları uygulanmalıdır. Böylece okullarda eğitimin kalitesi artırılıp, daha sağlıklı öğrenci (birey) yetiştirmiş oluruz. Bu servisler hem sınıf, öğretmenlerini hem de aileleri zaman zaman aydınlatıcı, yetiştirici programlara alabilirler. Dileğimiz okullardaki bu servislerin görevinin bilincine varıp, adı var kendi yok, ya da idarecilerin işlerine yardımdan başka işe yaramayan kapalı oda olmaktan çıkmasıdır. Çünkü gençlerin ruhsal sağlığının korunması, dolayısıyla toplumun sağlıklı geleceği açısından bu kuruluşların önemi çok büyüktür. Gençlerin üniversite sınavında bilinçli ve gerçekçi tercih yapmaları da bu servisler sayesinde olacaktır. İnsan gücünün boşa gitmemesi için özellikle bu seçim çok önemlidir (Kırkıncıoğlu, M., 2004, s.42).

1.7. SPORUN OKUL BAŞARISINA ETKİSİ

Eğitim toplumlar açısından vazgeçilmez bir gereksinimdir. Tüm uluslar kendi kültür birikimlerini yetiştirmekte olan kuşaklara aktarmak, bu yolla yetişenlerin topluma uyumunu sağlamak için eğitim etkinliklerini gerçekleştirecek örgütleri kurup, bu örgütlerin amacına ve ulusal eğitimin temel ilkelerine uygun eğitim programları geliştirerek, bireylerin gelişen ve değişen dünyaya uyumlarını sağlamaktadırlar.

Eğitim politikaları topluma ve bireye eğitim programları aracılığıyla yansır. Eğitim programları eğitim amaçları ile bireye kazandırılacak davranış arasındaki yapı ve süreçlerin tümünü kapsayan bir kavram olarak algılanmalıdır. Zaman boyutu içinde toplumsal ve politik sistemlerde oluşan değişimler de eğitim sistemlerini etkilemektedir. Çevresindeki değişimlere karşı duyarlı bir sistem olan eğitimin, genel

ve özel 'amaçları sürekli geliştirilmeli, bir başka deyişle amaçların birey ve toplumun beklentilerine yanıt verip vermediği incelenmeli ve izlenmelidir. Günümüzdeki hızlı değişmeye paralel olarak eğitim, öğretim ve ders programlarının bir bütünlük içinde geliştirilmesi zorunludur. Diğer yandan bireyleri fiziksel, sosyal, zihinsel ve duygusal yönleriyle bir bütün olarak yetiştirmek, 20. yüz yıl eğitiminin temel ilkelerinden biri olmuştur. Çağdaş anlayışa uygun olarak eğitimdeki amacın gerçekleşmesi için, bireyin zihinsel eğitimi yanında fiziksel eğitimi de önemlidir.

Ortak kültür programları içinde yer alan, beden eğitimi ve sporun kültürel boyutlarına bakıldığında, özellikleri, işlevi ve dinamiği açısından tüm toplumları gün geçtikçe daha yakından ilgilendiren bir düzeye ulaştığı görülmektedir. Tüm toplumlarda beden eğitimi ve spor sosyal ilişkileri, daha insancıl barışçı ve demokratik ilkeler doğrultusunda geliştirme de geçerli etkinliklerden biri durumundadır. Spor, insanı, insan gibi yetiştirme uğraşlarında, plan ve programlarda hiç göz ardı edilmemesi gereken bilimsel bir eğitim aracıdır.

İnsanların, toplumların ve ulusların dil, din, rejim ve ırk ayrılıklarına bakılmaksızın aynı koşullar altında bir araya gelmelerini sağlayabilen olgulardan biri, belki de başlıca sı, beden eğitimi ve spordur. Bu yönüyle toplumda ve dünyada barış ve özgürlük ortamının yaratılmasında, demokrasilerin yerleşip kökleşmesine sağladığı katkı tartışmasız çok önemlidir.

Çocuğun içinde yaşadığı topluma uyum sağlaması için çalışan okullar bu işi eğitim yoluyla yaparken bu eğitim süreçlerini örgün bir yolda tertipli ve düzenli olarak yürütmek zorundadır. Okullarda örgün eğitime tabi tutulan çocukların öğrenimi yalnızca okul ve sınıf içinde kalmayıp, çocuklar her vesile ile okul içinde ve dışında çeşitli öğrenim tecrübeleri kazanmaktadırlar. Bu tecrübeler eğitimsel oldukları takdirde değişik yollardan onların gelişimi için yararlı olmaktadır. Çocukların birlikte oynamaları, çalışmaları veya bir iş yapmaları toplumsal yeteneklerini geliştirmelerine yardım edebilir.

Okulların sahip olduğu eğitim programlarının ders saatleri dışında kalan, kişinin sosyal, eğitsel ve mesleki yönlerini kapsayan, hayatla ilgili konularda planlanmış faydalı amaçlara yönelmiş etkinliklere ders dışı etkinlikler diyoruz. Aslında ders dışı etkinlikler eğitim programlarını desteklemektedirler. Bir öğrencinin ders saati içinde

geçen zamanı ile ders dışında geçen zamanı arasında oldukça geniş bir fark vardır. Spif etkinliklere katılan öğrenciler, hem ders saatlerini, hem de ders dışı saatlerinin büyük çoğunluğunu ya antrenmanlara ya da spor yarışmalarına ayırmaktadırlar.

Beden eğitimi ve spor alanında sporcu öğrenci karşılaşmalara giren bir branşta diğerlerine göre daha yetenekli olduğu görülerek seçilmiş, o branşta çalışmalara devam ederek diğer arkadaşlarını temsil etme hakkını kazanmış, okul takımlarında görevlendirilerek sorumluluk yüklenmiş, sırasıyla okulu, şehri, bölgesi hatta ülkesini temsil edecek, ter dökcek özellikleri olan bir öğrencidir. Bu özellikleri de ona, asla, öğrenci muamelesi görmemesi yani ayrıcalıklı davranma, başaramadan diploma alma hakkında vermez. Okulların yaş gruplarına uygun olarak yapılan spor yarışmaları, her ilde kendi bünyesindeki orta dereceli okullar arasında yarışmalar ile başlar, daha sonra diğer illerin okulları arasında, başarılı olan takımlar grup, çeyrek ve yarı final ile finalerde yarışır. Bu yarışmalarda başarılı olan orta dereceli okul takımları, yurt dışında ülkemizi temsil etmek üzere yarışmalara katılırlar (Martin, M., ss.1-2).

Beden eğitimi ve sporun insan yaşamını ve gelişimini bir çok noktada etkilediği de bilinmektedir. Beden eğitimi ve spor toplumları peşinde sürükleyen, büyük yatırımlarla her gün varlığını şiddetle hissettiren fizyolojik, sosyo-ekonomik, kültürel, toplumsal bir süreçtir. Beden eğitimi, bedensel çalışma, araştırmalar yoluyla, beden üstünde yapılan eğitim iken, sporun amacı, beden gücü, dayanıklılık ve motorsal yeteneklerin geliştirilmesinin üstünde, daha geniş hedeflere ulaşmaya yöneliktir. Böyle bir organizasyonun insan davranışlarını etkilemesi doğal ve kaçınılmazdır (Özcaonğlu, A. B., s.23).

Öğretim kurumlarımız, okullarda beden eğitimi ve spor faaliyetlerini eğitim ve öğretiminin etkin bir aracı olarak yaygınlaştırırken, ülkemizin dünya genelinde spor yarışmalarında başarılı olması için de önemli bir kaynağı oluşturacaktır. Sporda dev atılımlar yapan ülkeler ile aramızda ki farkı kapatmak için konuya bilinçli ve sistemli bir şekilde yaklaşmak gerekmektedir, sporcu piramidinin tabanı da okullarımız bünyesi içerisindedir. Temel spor bilgilerinin verilmesi, üstün yetenekli sporcuların tespit edilmesi bu kurumlarımızda gerçekleşmektedir. Buda okullarımızda uygun bir spor ortamının yaratılmasıyla mümkün olacaktır.

1.7.1.Okul Sporunun Amacı ve Önemi

1.7.1.1.Önemi

Okul sporu:

Öğrenciyi spora özendirir, spora başlamaya fırsat ve cesaret verir.

Öğrencileri kötü alışkanlıklardan korur ve öğrenciyi hayata hazırlar.

Öğrenciye kendini tanıtır ve tanıma imkanı verir.

Dostluk ve arkadaşlıkları pekiştirir, birlik ve beraberliği güçlendirir.

Okulun tanıtılmasına yardımcı olur.

Yasalara saygılı olmayı öğretir, toplum kurallarına uyumu sağlar.

İyi davranış, dengeli beslenme, sağlıklı yaşam alışkanlıkları kazandırır.

Spor disiplini ve spor ahlakını geliştirir.

Herkes için sporun en emin kaynağıdır.

Ülke sporunun temelini teşkil eder; kulüplerin, milli takımların sporcu kaynağıdır.

Vatan ve millet sevgisini artırır.

1.7.1.2. Amacı

Okul sporunun amacı:

Beden fikir ve ruh sağlığını geliştirmek,

Öğrencilerin çalışkan olma, kendine güven, çabuk karar verme, dürüst, kontrollü ve disiplinli olma yetenekleri geliştirmek,

Cesaret ve mücadele gücünü geliştirmek,

Sağlıklı yaşam alışkanlıklarını kazandırmak,

Spor alanında kazanılan iyi alışkanlıklar sayesinde, vatan ve millet sevgisi, milli birlik ve beraberlik duygularını geliştirmektedir (Demirci, Ş., 2005, ss.9-10).

Beden eğitimi ve spif faaliyetler, öğrencilerin sağlıklı aktivite alışkanlığını geliştirmek ve onlara kendi bünyelerine uygun aktivitelerle optimal bir fiziksel fitness hayat boyunca muhafaza ettirme amacı taşınmalıdır. Son zamanlarda yapılan tahminlere

göre insanların boş zamanlarının gelecekte artması beklenmektedir. Bu durum özellikle endüstrileşmiş ülkelerde sıradan bir hayat tarzına ve buna bağlı olarak şişmanlık, kas gücünün azalması, yüksek nöromüskülertansiyon, düşük solunum kapasitesi ve her saniye daha yüksek oranda ölüme sebep olan kardiyovasküler hastalıklara yol açmaktadır.

Türkiye'de Beden Eğitimi ve spor faaliyetlerine artan bir ilgi ile yaklaşıldığını görmek mümkün olmakla birlikte, bu konuyla ilgili çabaların yetersizliği düşüncesi de yaygındır. Özellikle Türkiye'de spora katılmak isteyen insan sayısının her geçen gün artmasına rağmen, bu potansiyeli değerlendirecek saha, araç ve eğitilmiş insan gücünün aynı paralellikte artış göstermediği bilinen bir gerçektir. Bunun yanı sıra spif faaliyetlerin tabandan başlayarak etkin olarak tüm insanlara yaygınlaştırılması ve özellikle sporun bir seyir aracı olarak değil insan sağlığına olumlu katkılan olan vazgeçilmez bir olgu olarak kabul edilmesi gerekmektedir.

Bu araştırmanın amacı; ilk öğretimde öğrenim gören kız ve erkek öğrencilerin, okul spor faaliyetlerine katılımlarının akademik başarıları üzerindeki etkilerini tespit etmektir.

1.9. ALAN İLE İLGİLİ YAPILAN BİLİMSEL ÇALIŞMALAR

1.9.1. Okullarda Beden Eğitimi Ve Spor İlgili Yapılan Bilimsel Çalışmalar

1. GÖZEN,(2007).Yaptığı çalışmasında Devlet okullarındaki ücret politikaları ve tesis yetersizliği beden eğitimi uygulamalarını zorlaştırdığından bahsetmektedir.

2. YILDIZ,(2006). Yaptığı çalışmasında eğitimin niteliği ve kalitesi öğretmenlerin niteliği ile doğru orantılı olacağından eğitim sistemi içinde görev alacak öğretmenlerin hizmet öncesinde ve hizmet içinde yetiştirilmeleri, eğitim hizmetlerinin kalitesi yönünden önem taşımaktadır şeklinde dile getirmiştir.

3.DUMAN, (2006). Yaptığı çalışmasında ev ve sınıf ortamı öğrencilerin okul başarılarını etkilediğini okul başarısı yüksek öğrencilerin, okul başarısı düşük öğrencilere oranla ev ve sınıf ortamındaki olumsuzluklardan daha fazla etkilendiğini söylemektedir.

4.ÇELİK , (2006). Yaptığı çalışmasında Öğrencinin okulla ilgili düşünceleri arasında derste yaptıkları işlerin anlamlı olması, olumlu sınıf atmosferinin olması, yani bireyin kendisini o grubun bir parçası hissetmesi ve rahatça yardım isteyebilmesi vardır.

Ayrıca okulda gerçekleştirilen aktiviteler öğrencinin sosyal ve zihinsel ihtiyaçlarını karşılamalı, onu okula gelmeye istekli yapacak şekilde tasarlanmalıdır. Eğer birey okulda geçirdiği zamanlarda sosyal ve zihinsel açıdan tatmin olabiliyorsa, başarı güdüsü de olumlu bir şekilde etkilenecektir şeklinde bahsetmektedir. Buradan da öğrencileri sosyal ve zihinsel açıdan tatmin eden beden eğitimi dersinin önemini bir kez daha anlamış oluruz.

5.GEZER,(2005). çalışmasında bilişsel gelişimin sağlandığı, bilginin kazanıldığı, akademik üstünlüğe ulaşmak için ortam hazırlanan okullarda başarının göstergesi akademik üstünlük olarak görülmektedir. Fakat, okul başarısı sadece okulda alınan notlarla ifade edilmemeli, öğrencilerin okuldaki ve okul dışındaki etkinliklerinde elde ettikleri başarılar da okul başarısı kavramına dahil edilmelidir. Dolayısıyla okul başarısını değerlendirirken akademik üstünlük ve yaşamsal başarı arasında bağıntı kurulması gerekmektedir diye dile getirmiştir.

1.9.2. Eğitim-Öğretim ve Okul Başarısı İle İlgili Yapılan Bilimsel Çalışmalar

1.AKDEMİR,(2006). Yaptığı çalışmada günümüzde spor, toplumların ve insanların en büyük uğraşlarından biri ve insan hayatının ayrılmaz bir parçası olduğunu söylemiştir Bu uğraş sonucunda insanlar yeteneklerini geliştirdiğini, fiziki ve ruhi yönden sağlıklı, güçlü ve mutlu olmalarına yardımcı olacağını dile getirmiştir

2. CEYLAN, (2008). Yaptığı çalışmada ilköğretim okullarında yapılan beden eğitimi dersi haftalık ders programında beden eğitimi dersini takiben işlenen derslerde öğrencilerin bu derslerdeki başarılarını etkileyip etkilemediği, etkiliyorsa ne yönde hangi düzeyde etkilediğini anlatmaktadır.

3.ÖZBAKIR,(2006). Konuyla ilgili yaptığı çalışmasında kişileri toplumsal yönden geliştirmek için ruh bedensel ve zihinsel çalışmalar birbirine bağlı paralel olarak ele alınmalı ve asla ayrı ayrı düşünülmemesi gerekir diye bahsetmemektedir.

4.KIZILAKŞAM,(2006). Yaptığı çalışmada beden eğitiminin fiziksel gelişim, bireyin fiziki yapısı sinir ve kas sisteminin işlevlerindeki değişim ve dengelenme süreci ile ilgili olduğunu ve bireyin, organlarının işlevini denetim altına almada gösterdiği becerikliliğin artması konusunda bireye yardımcı olacağını anlatmaktadır.

5.ŞENDURAN,(2006). Araştırmasında bireyin kişilik gelişimine yardım etmek Spor bu amacını gerçekleştirmek için, bireyin spor ve spif faaliyetler sırasında elde ettiği basan galibiyet veya rekor gibi sonuçlar sayesinde bireyin, kendine güven duyma için ve çabuk karar verebilme, dostça ve centilmence oynama, yarışmayı kazananı takdir etme. Kaybetmeyi kabullenme, hile ve haksızlığın karşısında olmak gibi duyguları geliştirdiğini söylemektedir,

6. YILMAZ,(2005). Yaptığı çalışmaya baktığımızda Fiziksel etkinliklerin zihinsel gelişime katkıda bulunurlar dediğini görürüz ayrıca fiziksel beceriler çocuğun beyni ile kasları arasında bir koordinasyon kurması gerekir ve beceri öğrenmek, zihnin uyanık ve hazır olmasını aynı zamanda çaba sarf edilmesini gerektirir.

7.KARATAŞ, (2006).Öğrencilerimizi, çok fazla ders çalışmaya iten ve eğitim kurumlarımızda uygulanan sistemin zararlı olduğunu söylemiş, uygulanan sistemi, öğrenciyi öğreniminin daha ilk yıllarından itibaren bir yarışa soktuğunu, bu yarısının sonu bir türlü gelmediğini dile getirmiştir. Bu sebepten öğrencilerimiz gelişimlerinin en önemli dönemimde beden eğitimi faaliyetlerinden mahrum kalacağından ileriki yaşantılarında zorlanacaklarını söyleyebiliriz.

İKİNCİ BÖLÜM: MATERYAL VE YÖNTEM

2.1. YÖNTEM

Araştırmada kullanılan yöntem bileşenleri, çalışma evreni, araştırmada kullanılan genel teknikler ve verilerin analizinde kullanılan yöntemlerin verildiği bu bölümde, araştırma sonuçları için kullanılan istatistiki yöntemlere de kısaca değinilmiştir.

2.1.1. Çalışma Evreni

Araştırmanın çalışma evrenini Kütahya İlinde bulunan on bir ilköğretim okulunda okuyan ve okulun spor takımlarında görev alan toplam 82 katılımcı oluşturmaktadır. Seçilen okullar rasgele seçim modeline göre seçilmiş olup, seçimin yapılmasında, okul takımında görev alan öğrencilerin dağılımının en eşit şekilde seçilmesine dikkat edilmiştir.

Araştırmada seçilen okullar ise şunlardır; Simav Osmanbey İlköğretim Okulu, Gediz Gökkuşuğu İlköğretim Okulu, Gediz Zafer İlköğretim Okulu, Abdurrahman Paşa İlköğretim Okulu, Gediz Atatürk İlköğretim okulu, Yıldırım Beyazıt İlköğretim Okulu, Atakent İlköğretim Okulu, Dumlupınar İlköğretim Okulu, Moymul İlköğretim Okulu, Cumhuriyet İlköğretim Okulu ve Şeker İlköğretim Okulu. Bu okullarda araştırmaya katılan öğrenci takımları ve cinsiyetleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaya Konu Olan Okul Takımları

Okul Adı	Cinsiyet	Takım
Simav Osmanbey İlköğretim Okulu	K.	Kros
Gediz Gökkuşuğu İlköğretim Okulu	K.	Masa Tenisi
Gediz Zafer İlköğretim Okulu	E.	Masa Tenisi
Abdurrahman Paşa İlköğretim Okulu	K.	Basketbol
Gediz Atatürk İlköğretim Okulu	E.	Voleybol
Yıldırım Beyazıt İlköğretim Okulu	E.	Hentbol
Atakent İlköğretim Okulu	K.	Hentbol
Dumlupınar İlköğretim Okulu	E.	Kros
Moymul İlköğretim Okulu	E.	Futbol
Cumhuriyet İlköğretim Okulu	E.	Basketbol
Şeker İlköğretim Okulu	E.	Atletizm

2.1.2. Araştırma Tekniği

Araştırmada literatür bilgilerinin analizi tarama modelinde değerlendirilmiştir. Tarama modelindeki araştırmalar var olan durumu var olduğu şekli ile betimleyen araştırmalardır (Karasaç ve Arar, 1994).

Öte yandan spor takımlarına katılan öğrencilerin başarı grafiklerinin sınıf geneline göre durumlarının kıyaslanmasında sosyal bilimlerde içerik analiz yöntemleri ve veri değerlendirme yöntemleri kullanılarak, elde edilen veriler değerlendirilmiştir.

Anket envanteri iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde katılımcıların yer aldığı sorulara yer verilmiştir. Anketin ikinci bölümünde ise öğrencilerin SBS ve OKS sınavlarında başarılarını etkileyen etmenler ve okul takımında yer alma durumlarının bu sınavlardaki başarıları üzerindeki etkilerini araştıran araştırma sorularına yer verilmiştir. Ankette kullanılmayan sorular iptal edilmiştir.

2.1.3. Genel Protokol

Araştırmada kullanılacak olan anketin bir kopyası ile birlikte izin isteğini içeren dilekçe Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsüne verilmiştir. Enstitü kanalı ile milli eğitime gönderilen dilekçenin ardından alınan izin belgesi ile birlikte okullara gidilmiştir.

Araştırmada seçilen on bir okul olan Simav Osmanbey İlköğretim Okulu, Gediz Gökkuşuğu İlköğretim Okulu, Gediz Zafer İlköğretim Okulu, Abdurrahman Paşa İlköğretim Okulu, Gediz Atatürk İlköğretim okulu, Yıldırım Beyazıt İlköğretim Okulu, Atakent İlköğretim Okulu, Dumlupınar İlköğretim Okulu, Moymul İlköğretim Okulu, Cumhuriyet İlköğretim Okulu ve Şeker İlköğretim Okullarında anket uygulaması için okul yönetiminden yazılı izinler alınmış olup, bu izinlerin bir kopyası ekler bölümünde verilmiştir.

Öğrencilerin verdikleri yanıtların geçerliliği için anket geçerliliği yapılmasının yanında ayrıca, anket uygulanan öğrencilerin soruları anlamada güçlük çekmemeleri için anketler bizzat araştırmacı tarafından yüz yüze görüşmek sureti ile uygulanmıştır.

Anket formunun uygulanmasında, alınan izin ile birlikte okul yönetiminden onay alınarak, anket formu okul takımlarının toplandığı günlerden birisi seçilerek, antrenman öncesi öğrencilere verilmiştir. Anket formunun öğrenciler tarafından doldurulması 2008 yılının Haziran ayı içerisinde tamamlanmıştır.

2.1.4. Verilerin Toplanması ve Uygulanan Teknikler

Verilerin toplanmasında, sosyal bilimlerde anket yöntemi ile elde edilen veriler birleştirilerek Ms Excel programında bir stai-x formu hazırlanmıştır. Hazırlanan bu

formda her bir soru için cevap düzeylerine göre değişen 1 ile 3 arasında değerler verilmiştir. Cevap seçeneğinin 3 olduğu sorularda 1, 2 ve 3 (1=Evet, 2=Hayır, 3=Kısmen) değerlendirilmesi yapılmıştır.

2.1.5. Anketin Geçerliliği ve Güvenilirliği

Geçerlilik için uzman görüşü, kapsam ve içerik ile yapı geçerliliği için ise yanıtlayıcıların bu iki test arasında puanlarına uygulanan istatistikler sonucunda bir korelasyon katsayısı elde edilir. Buna göre ölçeğin güvenilirliği hakkında bir şey söyleyebiliriz. +1'e yakınsa ölçek güvenilirdir. 0'a yaklaştıkça düşer.

Araştırmada kullanılan ölçeklerin güvenilirliğinin saptanmasında Cronbach α değeri kullanılmıştır. Aşağıdaki tablodan da görüleceği üzere araştırmacılara yöneltilen öncüllerin her birinin Alfa güvenilirlikleri ayrı ayrı hesaplanmış ve tüm güvenilirliklerin literatür de kabul gören 0.70'lik Cronbach α düzeyinin üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Bu değerler aşağıdaki tabloda verilmiş olup, anket soruları ekler bölümünde verilmiştir.

Tablo 2. Ankette Kullanılan Soruların Güvenilirlik Analizleri

DEĞİŞKENLER	SORU SAYISI	CRONBACH ALFA KATSAYILARI (α)
Genel Özellikler	5	0,8728
Araştırma Öncülleri	15	0,8106

2.1.6. Yapılan İstatistikî İşlemler

Öğrencilerin başarı durumlarının kıyaslanmasının ardından yapılan başarısızlık sebeplerinin analizi için sosyal bilimlerde anket tekniği kullanılarak öğrencilerden veriler elde edilmiştir. Elde edilen verilerin kullanılmasında SPSS 15.0 for windows paket programı kullanılmıştır.

Araştırmada katılımcıların demografik özelliklerinin belirlenmesinde frekans analizi, araştırma sorunlarının geçerliliği ve güvenilirliği için Paired sample korelasyon analizi ve araştırma sorularının katkılarını belirlemek için Crosstabulation istatistik testine başvurulmuştur. Verilerin değerlendirilmesi sırasında SPSS 15.0 for Windows paket programından yararlanılmıştır. Verilerin oluşturulması sırasında ise MS Excel programına başvurulmuştur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR

3.1. KATILIMCILARIN GENEL ÖZELLİKLERİ

3.2.1. Yaş

Ankete katılan katılımcıların genel olarak ülkemizin eğitim sistemine göre standart bir yaşının olması ve anketin gereksiz sorularla öğrencilerin algılarını dağıtmasını önlemek amacı ile ankete yaş değişkenini araştıran soru eklenmemiştir. Genel olarak 6. sınıfa giden öğrencilerimizin 12, 7. sınıfa giden öğrencilerimizin 13 ve 8. sınıfa giden öğrencilerimizin 14 yaşında olduklarını düşünebiliriz.

3.2.2. Cinsiyet

Aşağıdaki tabloda katılımcıların cinsiyetlerinin okullara göre dağılımı verilmiştir. Katılımcıların 55'i erkek olup, toplam 82 katılımcının kalan 27'si ise kız öğrencilerimizden oluşmaktadır.

Tablo 3. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

OKUL	Erkek		Kız		TOPLAM
	n	%	n	%	
Şeker İ.Ö.O.	9	100,0	-	0,0	9
Gediz Gökkuşığı İ.Ö. O.	-	0,0	4	100,0	4
Dumlupınar İ. Ö. O.	4	100,0	-	0,0	4
Atakent İ. Ö. O.	-	0,0	9	100,0	9
Gediz Zafer İ. Ö. O.	4	100,0	-	0,0	4
Yıldırım Beyazıt İ. Ö. O.	8	100,0	-	0,0	8
Atatürk İ. Ö. O.	9	100,0	-	0,0	9
Cumhuriyet İ. Ö. O.	10	100,0	-	0,0	10
Tavşanlı Moymul İ. Ö. O.	11	100,0	-	0,0	11
Abdurrahman Paşa İ. Ö. O.	-	0,0	10	100,0	10
Simav Osmanbey İ. Ö. O.	-	0,0	4	100,0	4
TOPLAM		55		27	82

3.2.3. Ailenin Gelir Durumu

Tablo 16'da katılımcıların ailelerinin aylık gelirlerinin okullara göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde katılımcıların genelinin düşük gelirli ailelerden oluştuğu görülmektedir. Tablo incelendiğinde katılımcılardan 10 kişinin ailesi 0-500TL arası aylık gelire, 45 kişinin ailesi 500-1000TL arası aylık gelire, 19 kişinin ailesi 1000-1500TL arası aylık gelire ve 8 kişinin ailesi ise 1500TL ve üzeri aylık gelire sahiptir.

Tablo 4. Katılımcıların Aile Gelir Durumuna Göre Dağılımları

OKUL	0-500		500-1000		1000-1500		1500 ve üzeri		TOPLAM
	n	%	n	%	n	%	n	%	
Şeker İ.Ö.O.	-		4	44,4	5	55,6	-		9
Gediz Gökkuşığı İ.Ö. O.	-		-		-		4	100,	4
Dumlupınar İ. Ö. O.	2	50,0	2	50,0	-		-		4
Atakent İ. Ö. O.	1	11,1	1	11,1	4	44,4	3	33,3	9
Gediz Zafer İ. Ö. O.	1	25,0	3	75,0	-		-		4
Yıldırım Beyazıt İ. Ö. O.	-		8	100,	-		-		8
Atatürk İ. Ö. O.	1	11,1	8	88,9	-		-		9
Cumhuriyet İ. Ö. O.	-		5	50,0	5	50,0	-		10
Tavşanlı Moymul İ. Ö. O.	3	27,3	3	27,3	4	36,4	1	9,0	11
Abdurrahman Paşa İ. Ö. O.	1	10,0	9	90,0	-		-		10
Simav Osmanbey İ. Ö. O.	1	25,0	2	50,0	1	25,0	-		4
TOPLAM		10		45		19		8	82

3.2.4. Haftalık Antrenman Saati

Aşağıdaki tabloda katılımcıların haftalık olarak antrenmanlara katılma saatlerinin okullara göre dağılımı verilmiştir. Tablo incelendiğinde katılımcıların çoğunluğunun antrenmanlara az zaman ayırdığı görülmektedir.

Tablo 17 incelendiğinde katılımcıların 39'u haftada 3-5 saat arası, 19'u 5-7 saat arası, 10'u 7-10 saat arası ve 18'i 10 saatin üzerinde bir zamanını antrenmana harcamaktadır. Bir haftada toplam saat düşünülecek olduğunda, spora ayrılan zamanın oldukça kısıtlı olduğu ve sporla ilgilenmenin ders çalışma zamanına etki etmeyeceği görülmektedir.

Tablo 5. Katılımcıların Haftalık Antrenmana Ayırdıkları Saatlerin Dağılımı

OKUL	3-5 saat		5-7 saat		7-10 saat		10 saat ve üzeri		TOPLAM
	n	%	n	%	n	%	n	%	
Şeker İ.Ö.O.	2	22,2	5	55,6	2	22,2	-		9
Gediz Gökkuşığı İ.Ö. O.	4	100	-	0	-	0	-		4
Dumlupınar İ. Ö. O.	2	50,0	-		2	50,0	-		4
Atakent İ. Ö. O.	3	33,3	-		1	11,1	5	55,6	9
Gediz Zafer İ. Ö. O.	3	75,0	1	25,0	-		-		4
Yıldırım Beyazıt İ. Ö. O.	8	100	-		-		-		8
Atatürk İ. Ö. O.	-		-		-		9	100	9
Cumhuriyet İ. Ö. O.	3	30,0	6	60,0	1	10,0	-		10
Tavşanlı Moymul İ. Ö. O.	5	45,5	6	54,5	-		-		11
Abdurrahman Paşa İ. Ö. O.	9	90,0	1	10,0	-		-		10
Simav Osmanbey İ. Ö. O.	-		-		2	50,0	2	50,0	4
TOPLAM		39		19		10		18	82

3.2.5. Okul Dışındaki Kulüp Takımlarında Yer Alma Durumu

Tablo 15’te katılımcıların okul dışında herhangi bir kulüp takımında yer alıp almadıklarının okullara göre dağılımları verilmiştir. Katılımcıların çoğunluğu okul dışındaki herhangi bir kulüp takımında yer almamaktadır. Yukarıdaki tablo incelendiğinde katılımcılardan 35’i okul dışındaki herhangi bir kulüp takımında yer aldıklarını belirtirken, 47 katılımcı ise okul dışında herhangi bir kulüp takımında yer almamaktadır.

Tablo 6. Katılımcıların Okul Dışındaki Kulüplerde Yer Alma Durumlarının Okullara Göre Dağılımı

OKUL	Evet		Hayır		Kısmen		TOPLAM
	n	%	n	%	n	%	
Şeker İ.Ö.O.	4	44,4	5	55,6	-		9
Gediz Gökkuşığı İ.Ö. O.	-	0	4	100	-		4
Dumlupınar İ. Ö. O.	1	25,0	3	75,0	-		4
Atakent İ. Ö. O.	-	0	9	100	-		9
Gediz Zafer İ. Ö. O.	-	0	4	100	-		4
Yıldırım Beyazıt İ. Ö. O.	-	0	8	100	-		8
Atatürk İ. Ö. O.	1	11,1	8	88,9	-		9
Cumhuriyet İ. Ö. O.	10	100	-	0	-		10
Tavşanlı Moymul İ. Ö. O.	9	81,8	2	18,2	-		11
Abdurrahman Paşa İ. Ö. O.	10	100	-	0	-		10
Simav Osmanbey İ. Ö. O.	-		4	100	-		4
TOPLAM		35		47	-		82

3.2. OKUL VE ÖĞRENCİ ÖZELLİKLERİ

3.1.1. Okul Takımlarındaki Öğrencilerin Sınav Başarılarının Diğer Öğrencilerin Başarıları İle Kıyaslanması

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmaya katılan okullarda, okul takımına katılan öğrencilerin sınav başarıları ile diğer öğrencilerin başarı durumları kıyaslanmıştır. Araştırmanın bu bölümünde ayrıca, okulun genel puanı ile öğrencilerin puanları arasında da bir kıyaslama yapılmıştır.

3.1.1.1. Simav Osmanbey İlköğretim Okulu

Aşağıdaki tabloda Kütahya Simav Osmanbey İlköğretim Okuluna giden öğrencilerden okul takımında yer alan öğrencilerin ortalama sınav puanları ile okulun sınavlarda almış olduğu ortalama puanlar verilmiştir. 6. ve 7. sınıflarda verilen puan türü SBS (Seviye Belirleme Sınavı) puanları olup, 8. sınıflar için verilen puanlar OKS (Ortaöğrenim Kurumları Sınavı) puanlarıdır.

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, Simav Osmanbey İlköğretim Okuluna giden ve okul takımında yer alan öğrencilerin sınavlarda almış olduğu puanlardan 6. ve 8. sınıf puanları okul ortalamasının üzerinde olup (sırası ile $352,23 > 341,48$ ve $329,62 > 323,30$), 7. sınıftaki öğrencilerin puanları ise ortalamanın biraz altındadır ($327,50 < 328,14$).

Genel olarak değerlendirildiğinde ise, okul takımında yer alan öğrencilerin ortalama puanları okul ortalamalarının üzerindedir ($336,45 > 330,97$). Bu durumda, okul takımında yer alan öğrencilerin sınavlarda daha başarılı olduğu söylenebilir.

Tablo 7. Simav Osmanbey İlköğretim Okuluna Ait Puanların Kıyaslanması

	6.sınıf	7. sınıf	8.sınıf	TOPLAM
Okulun Puanı	341,48	328,14	323,30	330,97
Takımın Puanı	352,23	327,50	329,62	336,45

3.1.1.2. Gediz Gökkuşığı Özel İlköğretim Okulu

Aşağıdaki tabloda Gediz Gökkuşığı Özel İlköğretim Okuluna giden öğrencilerden okul takımında yer alan öğrencilerin ortalama sınav puanları ile okulun sınavlarda almış olduğu ortalama puanlar verilmiştir. 6. ve 7. sınıflarda verilen puan türü SBS (Seviye Belirleme Sınavı) puanları olup, 8. sınıflar için verilen puanlar OKS (Ortaöğretim Kurumları Sınavı) puanlarıdır.

Aşağıdaki tablo incelendiğinde, Gediz Gökkuşığı Özel İlköğretim Okuluna giden ve okul takımında yer alan öğrencilerin sınavlarda almış olduğu puanlardan 6. ve 7. sınıf puanları okul ortalamasının üzerindedir (sırası ile $464,47 > 463,53$ ve $482,55 > 456,28$). 8. sınıftaki öğrencilerden ise okul takımına katılan yoktur. Bu durum özel okullarda son sene sınav öncesi etkinliklerin kısıtlanmasına bağlanabilir.

Genel olarak değerlendirildiğinde ise, okul takımında yer alan öğrencilerin ortalama puanları okul ortalamalarının üzerindedir ($473,49 > 459,91$). Bu durumda, okul takımında yer alan öğrencilerin sınavlarda daha başarılı olduğu söylenebilir. Burada dikkati çeken diğer bir nokta ise tüm okullar içerisinde en fazla ortalama puana sahip olan bu okulun özel okul olmasıdır.

Tablo 8. Gediz Gökkuşığı Özel İlköğretim Okuluna Ait Puanların Kıyaslanması

	6.sınıf	7. sınıf	8.sınıf	TOPLAM
Okulun Puanı	463,53	456,28	-	459,91
Takımın Puanı	464,47	482,55	-	473,49

3.1.1.3. Gediz Zafer İlköğretim Okulu

Aşağıdaki tabloda Gediz Zafer İlköğretim Okuluna giden öğrencilerden okul takımında yer alan öğrencilerin ortalama sınav puanları ile okulun sınavlarda almış olduğu ortalama puanlar verilmiştir. 6. ve 7. sınıflarda verilen puan türü SBS (Seviye Belirleme Sınavı) puanları olup, 8. sınıflar için verilen puanlar OKS (Ortaöğrenim Kurumları Sınavı) puanlarıdır.

Tablo 5 incelendiğinde, Gediz Zafer İlköğretim Okuluna giden ve okul takımında yer alan öğrencilerin sınavlarda almış olduğu puanlardan 7. ve 8. sınıf puanları okul ortalamasının üzerinde olup (sırası ile $365,89 > 325,60$ ve $437,61 > 310,47$), 6. sınıftaki öğrencilerin puanları ise ortalamanın altındadır ($320,46 < 368,19$).

Genel olarak değerlendirildiğinde ise, okul takımında yer alan öğrencilerin ortalama puanları okul ortalamalarının üzerindedir ($376,65 > 334,75$). Bu durumda, okul takımında yer alan öğrencilerin sınavlarda daha başarılı olduğu söylenebilir.

Tablo 9. Gediz Zafer İlköğretim Okuluna Ait Puanların Kıyaslanması

	6.sınıf	7. sınıf	8.sınıf	TOPLAM
Okulun Puanı	368,19	325,60	310,47	334,75
Takımın Puanı	320,46	365,89	437,61	376,65

3.1.1.4. Abdurrahman Paşa İlköğretim okulu

Aşağıdaki tabloda Abdurrahman Paşa İlköğretim Okuluna giden öğrencilerden okul takımında yer alan öğrencilerin ortalama sınav puanları ile okulun sınavlarda almış olduğu ortalama puanlar verilmiştir. 6. ve 7. sınıflarda verilen puan türü SBS (Seviye Belirleme Sınavı) puanları olup, 8. sınıflar için verilen puanlar OKS (Ortaöğrenim Kurumları Sınavı) puanlarıdır.

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, Abdurrahman Paşa İlköğretim Okuluna giden ve okul takımında yer alan öğrencilerin sınavlarda almış olduğu puanlardan 7. sınıf puanları okulun ortalamasının üzerinde iken ($410,51 > 398,42$), 8. sınıf öğrencilerinininki ise düşüktür ($361,62 < 364,32$). Okulun 6. sınıfında okul takımında yer alan öğrenci bulunmamaktadır.

Genel olarak değerlendirildiğinde ise, okul takımında yer alan öğrencilerin ortalama puanları okul ortalamalarının üzerindedir ($386,06 > 381,37$). Bu durumda, okul takımında yer alan öğrencilerin sınavlarda daha başarılı olduğu söylenebilir.

Tablo 10. Abdurrahman Paşa İlköğretim Okuluna Ait Puanların Kıyaslanması

	6.sınıf	7. sınıf	8.sınıf	TOPLAM
Okulun Puanı	-	398,42	364,32	381,37
Takımın Puanı	-	410,51	361,62	386,06

3.1.1.5. Gediz Atatürk İlköğretim Okulu

Aşağıdaki tabloda Gediz Atatürk İlköğretim Okuluna giden öğrencilerden okul takımında yer alan öğrencilerin ortalama sınav puanları ile okulun sınavlarda almış olduğu ortalama puanlar verilmiştir. 6. ve 7. sınıflarda verilen puan türü SBS (Seviye Belirleme Sınavı) puanları olup, 8. sınıflar için verilen puanlar OKS (Ortaöğrenim Kurumları Sınavı) puanlarıdır.

Tablo 7 incelendiğinde, Gediz Atatürk İlköğretim Okuluna giden ve okul takımında yer alan öğrencilerin sınavlarda almış olduğu puanlardan her üç sınıfın ortalama puanı da okulun ortalama puanının üzerindedir (sırası ile 332,23>330,73; 369,63>364,12 ve 345,23>328,13).

Genel olarak değerlendirildiğinde ise, okul takımında yer alan öğrencilerin ortalama puanları okul ortalamalarının üzerindedir (349,03>340,99). Bu durumda, okul takımında yer alan öğrencilerin sınavlarda daha başarılı olduğu söylenebilir.

Tablo 11. Gediz Atatürk İlköğretim Okuluna Ait Puanların Kıyaslanması

	6.sınıf	7. sınıf	8.sınıf	TOPLAM
Okulun Puanı	330,73	364,12	328,13	340,99
Takımın Puanı	332,23	369,63	345,23	349,03

3.1.1.6. Yıldırım Beyazıt İlköğretim Okulu

Aşağıdaki tabloda Yıldırım Beyazıt İlköğretim Okuluna giden öğrencilerden okul takımında yer alan öğrencilerin ortalama sınav puanları ile okulun sınavlarda almış olduğu ortalama puanlar verilmiştir. 6. ve 7. sınıflarda verilen puan türü SBS (Seviye Belirleme Sınavı) puanları olup, 8. sınıflar için verilen puanlar OKS (Ortaöğrenim Kurumları Sınavı) puanlarıdır.

Tablo 8 incelendiğinde, Yıldırım Beyazıt İlköğretim Okuluna giden ve okul takımında yer alan öğrencilerin sınavlarda almış olduğu puanlardan 6. ve 8. sınıf puanları okul ortalamasının üzerinde olup (sırası ile 370,59>341,95 ve 309,33>295,31),

7. sınıftaki öğrencilerden okul takımına katılan öğrenci bulunmamaktadır. Genel olarak değerlendirildiğinde ise, okul takımında yer alan öğrencilerin ortalama puanları okul ortalamalarının üzerindedir ($339,96 > 318,63$). Bu durumda, okul takımında yer alan öğrencilerin sınavlarda daha başarılı olduğu söylenebilir.

Tablo 12. Yıldırım Beyazıt İlköğretim Okuluna Ait Puanların Kıyaslanması

	6.sınıf	7. sınıf	8.sınıf	TOPLAM
Okulun Puanı	341,95	-	295,31	318,63
Takımın Puanı	370,59	-	309,33	339,96

3.1.1.7. Atakent İlköğretim Okulu

Aşağıdaki tabloda Atakent İlköğretim Okuluna giden öğrencilerden okul takımında yer alan öğrencilerin ortalama sınav puanları ile okulun sınavlarda almış olduğu ortalama puanlar verilmiştir. 6. ve 7. sınıflarda verilen puan türü SBS (Seviye Belirleme Sınavı) puanları olup, 8. sınıflar için verilen puanlar OKS (Ortaöğretim Kurumları Sınavı) puanlarıdır.

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, Atakent İlköğretim Okuluna giden ve okul takımında yer alan öğrencilerin sınavlarda almış olduğu puanlardan 6. ve 7. sınıf puanları okul ortalamasının üzerinde olup (sırası ile $309,48 > 305,60$ ve $346,51 > 345,52$), 8. sınıftaki öğrencilerden ise okul takımına katılan bulunmamaktadır.

Genel olarak değerlendirildiğinde ise, okul takımında yer alan öğrencilerin ortalama puanları okul ortalamalarının üzerindedir ($327,99 > 325,56$). Bu durumda, okul takımında yer alan öğrencilerin sınavlarda daha başarılı olduğu söylenebilir.

Tablo 13. Atakent İlköğretim Okuluna Ait Puanların Kıyaslanması

	6.sınıf	7. sınıf	8.sınıf	TOPLAM
Okulun Puanı	305,60	345,52	-	325,56
Takımın Puanı	309,48	346,51	-	327,99

3.1.1.8. Dumlupınar İlköğretim Okulu

Aşağıdaki tabloda Dumlupınar İlköğretim Okuluna giden öğrencilerden okul takımında yer alan öğrencilerin ortalama sınav puanları ile okulun sınavlarda almış olduğu ortalama puanlar verilmiştir. 6. ve 7. sınıflarda verilen puan türü SBS (Seviye Belirleme Sınavı) puanları olup, 8. sınıflar için verilen puanlar OKS (Ortaöğretim Kurumları Sınavı) puanlarıdır.

Tablo 10 incelendiğinde, Dumlupınar İlköğretim Okuluna giden ve okul takımında yer alan öğrencilerin sınavlarda almış olduğu puanlardan 8. sınıf puanları okul ortalamasının üzerinde iken ($323,10 > 280,17$), 7. sınıftaki öğrencilerin puanları ise ortalamanın altındadır ($288,07 < 291,22$).

Genel olarak değerlendirildiğinde ise, okul takımında yer alan öğrencilerin ortalama puanları okul ortalamalarının üzerindedir ($305,58 > 285,68$). Bu durumda, okul takımında yer alan öğrencilerin sınavlarda daha başarılı olduğu söylenebilir.

Tablo 14. Dumlupınar İlköğretim Okuluna Ait Puanların Kıyaslanması

	6.sınıf	7. sınıf	8.sınıf	TOPLAM
Okulun Puanı	-	291,22	280,17	285,68
Takımın Puanı	-	288,07	323,10	305,58

3.1.1.9. Gediz Moymul İlköğretim Okulu

Aşağıdaki tabloda Gediz Moymul İlköğretim Okuluna giden öğrencilerden okul takımında yer alan öğrencilerin ortalama sınav puanları ile okulun sınavlarda almış olduğu ortalama puanlar verilmiştir. 6. ve 7. sınıflarda verilen puan türü SBS (Seviye Belirleme Sınavı) puanları olup, 8. sınıflar için verilen puanlar OKS (Ortaöğrenim Kurumları Sınavı) puanlarıdır.

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, Gediz Moymul İlköğretim Okuluna giden ve okul takımında yer alan öğrencilerin sınavlarda almış olduğu puanlardan 7. ve 8. sınıf puanları okul ortalamasının üzerinde olup (sırası ile $341,06 > 336,81$ ve $375,54 > 327,24$), 6. sınıftaki öğrencilerin puanları ise ortalamanın altındadır ($267,24 < 346,55$). Genel olarak değerlendirildiğinde ise, okul takımında yer alan öğrencilerin ortalama puanları okul ortalamalarının altındadır ($329,54 < 336,86$). Bu farkın nedeninin 6. sınıf ortalamasının düşüklüğünden kaynaklandığı görülmektedir.

Tablo 15. Gediz Moymul İlköğretim Okuluna Ait Puanların Kıyaslanması

	6.sınıf	7. sınıf	8.sınıf	TOPLAM
Okulun Puanı	346,55	336,81	327,24	336,86
Takımın Puanı	267,24	341,06	375,54	329,54

3.1.1.10. Cumhuriyet İlköğretim Okulu

Aşağıdaki tabloda Cumhuriyet İlköğretim Okuluna giden öğrencilerden okul takımında yer alan öğrencilerin ortalama sınav puanları ile okulun sınavlarda almış olduğu ortalama puanlar verilmiştir. 6. ve 7. sınıflarda verilen puan türü SBS (Seviye Belirleme Sınavı) puanları olup, 8. sınıflar için verilen puanlar OKS (Ortaöğrenim Kurumları Sınavı) puanlarıdır.

Tablo 12 incelendiğinde, Cumhuriyet İlköğretim Okuluna giden ve okul takımında yer alan öğrencilerin sınavlarda almış olduğu puanlardan 6. ve 8. sınıf puanları okul ortalamasının üzerinde olup (sırası ile $311,11 > 305,83$ ve $305,26 > 301,94$), 7. sınıftaki öğrencilerin puanları ise ortalamanın biraz altındadır ($321,01 < 322,24$). Genel olarak değerlendirildiğinde ise, okul takımında yer alan öğrencilerin ortalama puanları okul ortalamalarının üzerindedir ($312,46 > 310,01$). Bu durumda, okul takımında yer alan öğrencilerin sınavlarda daha başarılı olduğu söylenebilir.

Tablo 16. Cumhuriyet İlköğretim Okuluna Ait Puanların Kıyaslanması

	6.sınıf	7. sınıf	8.sınıf	TOPLAM
Okulun Puanı	305,83	322,24	301,94	310,01
Takımın Puanı	311,11	321,01	305,26	312,46

3.1.1.11. Şeker İlköğretim Okulu

Aşağıdaki tabloda Kütahya Simav Osmanbey İlköğretim Okuluna giden öğrencilerden okul takımında yer alan öğrencilerin ortalama sınav puanları ile okulun sınavlarda almış olduğu ortalama puanlar verilmiştir. 6. ve 7. sınıflarda verilen puan türü SBS (Seviye Belirleme Sınavı) puanları olup, 8. sınıflar için verilen puanlar OKS (Ortaöğrenim Kurumları Sınavı) puanlarıdır.

Aşağıdaki tablo incelendiğinde, Şeker İlköğretim Okuluna giden ve okul takımında yer alan öğrencilerin sınavlarda almış olduğu puanlardan 6. ve 8. sınıf puanları okul ortalamasının üzerinde olup (sırası ile $287,67 > 266,86$ ve $265,53 > 263,40$), 7. sınıftaki öğrencilerin puanları ise ortalamanın biraz altındadır ($265,71 < 268,48$). Genel olarak değerlendirildiğinde ise, okul takımında yer alan öğrencilerin ortalama puanları okul ortalamalarının üzerindedir ($272,97 > 266,25$). Bu durumda, okul takımında yer alan öğrencilerin sınavlarda daha başarılı olduğu söylenebilir.

Tablo 17. Şeker İlköğretim Okuluna Ait Puanların Kıyaslanması

	6.sınıf	7. sınıf	8.sınıf	TOPLAM
Okulun Puanı	266,86	268,48	263,40	266,25
Takımın Puanı	287,67	265,71	265,53	272,97

3.1.1.12. Okul Takımlarındaki Öğrencilerin Genel Ortalaması ile Kütahya İl Ortalamasının Kıyaslanması

Aşağıdaki tabloda, Kütahya ili genelinde SBS ve OKS sınavına giren öğrencilerin ortalama puanları ile araştırmaya konu olan 11 okulun okul takımında bulunan öğrencilerin bu sınavlarda almış oldukları puanların ortalamaları verilmiştir. İl genel ortalaması değeri Milli Eğitim Bakanlığı Kütahya Milli Eğitim Müdürlüğü'nden alınmış olup, okul takımı puanları ise araştırmaya konu olan öğrencilerin puanlarının ortalaması olarak alınmıştır.

Tablo 14 incelendiğinde, okul takımında bulunan öğrencilerin her üç sınavda da aldıkları puanların il genelinin ortalama puanının üzerinde olduğu görülmektedir. Burada iki ihtimal akla gelebilir. Bunlardan birincisi okul takımında bulunan öğrencilerin ayrıca dersane ve ek ders gibi imkânlara da sahip olduğu düşünülebilir. Bir diğer görüş ise spor ile uğraşmanın derslerde başarıyı arttırdığı görüşüdür.

Öte yandan, araştırmaya konu olan öğrencilerin spor yapmadan önceki puanları ile sonraki puanlarını kıyaslama şansımız olmadığı için bunun tam olarak ne yönde olduğunu, sporun başarıyı artırıp artırmadığı konusunu ileriki araştırmalara bırakarak şunu rahatlıkla öne sürebiliriz. Verilerden de görüleceği gibi spor ile uğraşan öğrenciler başarısız öğrenciler değildir ve okul takımında yer almak öğrenci başarılarını azaltmamaktadır. Araştırmada dikkati çeken diğer nokta ise öğrenci başarılarının ön planda tutulduğu özel okullarda son sınıf öğrencilerinin okul takımına katılımının sınırlı olmasıdır. Araştırma verileri özel okulların bu stratejilerinin yanlış olduğunu net bir şekilde göstermektedir.

Tablo 18. Okul Takımlarındaki Öğrencilerin Genel Ortalaması ile Kütahya İl Ortalamasının Kıyaslanması

	6.sınıf	7. sınıf	8.sınıf	TOPLAM
Okul Tak. Gen. Ort	335,053	351,844	339,204	346,380
İl Gen. Ortalaması	324,242	328,605	280,815	311,220

3.3. HİPOTEZLERE İLİŞKİN ANALİZLER

3.3.1. Öğrencilerin Okul Takımlarına Katılmaları ve Sınavlardaki Başarıları Arasındaki İlişki

Okul takımına katılan öğrencilerin başarı durumu üzerinde okul takımında yer alma durumunun etkisini ölçmeye yönelik olarak beş adet soru sorulmuştur. Bu çerçevede sorulan sorular ankette geçen 7, 11, 15, 16 ve 18. sorular olup, bu sorulara verilen yanıtların frekans analizleri ve yorumları bu bölümde verilmiştir.

3.3.1.1. Okul Takımında Bulunmanın Davranışlar Üzerindeki Olumlu Etkileri

Araştırmaya katılan katılımcıların okul takımında bulunmaları ile sınavlarda başarıları arasındaki ilişkinin belirlenmesi için öğrencilere “Okul takımında yer almanızın davranışlarınızda olumlu etkisi oldu mu?” sorusuna verdikleri yanıtlar tablo 16’da verilmiştir. Sınav başarıları ile soruya verilen yanıt arasında ilişkinin araştırılması için ki-kare analizi yapılarak sonuçlar tabloda verilmiştir ($X^2_{0.01}(3)=22,455$; $P<0.05$).

Tablo 19. Okul Takımında Bulunmanın Davranışlar Üzerindeki Olumlu Etkileri

OKUL	Evet		Hayır		Kısmen		TOPLAM
	n	Sig.	n	Sig.	n	Sig.	
Şeker İ.Ö.O.	5	0,001	1	0,003	3	0,047	9
Gediz Gökkuşığı İ.Ö. O.	3	0,000	1	0,000	-		4
Dumlupınar İ. Ö. O.	3	0,022	1	0,001	-		4
Atakent İ. Ö. O.	6	0,001	1	0,004	2		9
Gediz Zafer İ. Ö. O.	3	0,002	-		1	0,002	4
Yıldırım Beyazıt İ. Ö. O.	4	0,031	1	0,001	3		8
Atatürk İ. Ö. O.	6	0,001	1	0,004	2		9
Cumhuriyet İ. Ö. O.	8	0,03	1	0,001	1	0,005	10
Tavşanlı Moymul İ. Ö. O.	3	0,041	7	0,003	1	0,004	11
Abdurrahman Paşa İ. Ö. O.	10	0,007	-		-		10
Simav Osmanbey İ. Ö. O.	4	0,062	-		-		4
TOPLAM	55		14		13		82

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, katılımcıların 55’i okul takımında yer almalarının davranışları üzerinde olumlu etkilerinin olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcıların okul takımında bulunmalarının başarıları ile ilişkisi ile ilgili anlamlılık katsayılarının genelinde, okul takımında yer almanın olumlu davranışlar geliştirme üzerindeki etkisi ile sınavda başarılar arasında olumlu bir ilişki gözlemlenmiştir ($p.<0,05$).

3.3.1.2. Başarısız Olma Durumunda Sebebin Aile Tarafından Okul Takımında Bulunma Durumu Olarak Görülmesi

Araştırmaya katılan katılımcıların okul takımında bulunmaları ile sınavlarda başarıları arasındaki ilişkinin belirlenmesi için öğrencilere “Eğer katılacağınız sınavlarda başarısız olursanız aileniz başarısızlık nedeninin okul takımında yer almanız olduğunu düşünür mü?” sorusuna verdikleri yanıtlar tablo 17’de verilmiştir. Sınav başarıları ile soruya verilen yanıt arasında ilişkinin araştırılması için ki-kare analizi yapılarak sonuçlar tabloda verilmiştir ($X^2_{.01}(3)=26,388$; $P<0.05$).

Tablo 20. Başarısız Olma Durumunda Sebebin Aile Tarafından Okul Takımında Bulunma Durumu Olarak Görülmesi

OKUL	Evet		Hayır		Kısmen		TOPLAM
	n	Sig.	n	Sig.	n	Sig.	
Şeker İ.Ö.O.	4	0,004	4	0,001	1	0,004	9
Gediz Gökkuşığı İ.Ö. O.	-		4	0,001	-		4
Dumlupınar İ. Ö. O.	2	0,003	2	0,003	-		4
Atakent İ. Ö. O.	-		7	0,014	2	0,041	9
Gediz Zafer İ. Ö. O.	-		4	0,001	-		4
Yıldırım Beyazıt İ. Ö. O.	-		2	0,042	6	0,001	8
Atatürk İ. Ö. O.	-		7	0,005	2	0,035	9
Cumhuriyet İ. Ö. O.	2	0,041	7	0,021	1	0,004	10
Tavşanlı Moymul İ. Ö. O.	3	0,017	4	0,032	4	0,028	11
Abdurrahman Paşa İ. Ö. O.	6	0,001	3	0,051	1	0,004	10
Simav Osmanbey İ. Ö. O.	-	0,004	4	0,049	-		4
TOPLAM	17		48		17		82

Tablo 20 incelendiğinde, katılımcıların 48’i başarısız olma durumunda ailelerin başarısızlık sebebi olarak okul takımında bulunma durumunu öne sürmeyeceğini belirtmişlerdir. Katılımcıların okul takımında bulunmalarının başarıları ile ilişkisi ile ilgili anlamlılık katsayılarının genelinde, okul takımında yer almanın aile için suçlayıcı neden teşkil etmesi ile sınavda başarılar arasında olumlu bir ilişki gözlemlenmiştir ($p < 0,05$).

3.3.1.3. Okul Takımında Yer Alma Durumunun Okul Notlarına Etkisi

Araştırmaya katılan katılımcıların okul takımında bulunmaları ile sınavlarda başarıları arasındaki ilişkinin belirlenmesi için öğrencilere “Okul takımında yer aldıktan sonra okuldaki ders notlarında bir düşme oldu mu?” sorusuna verdikleri yanıtlar aşağıdaki tabloda verilmiştir. Sınav başarıları ile soruya verilen yanıt arasında ilişkinin araştırılması için ki-kare analizi yapılarak sonuçlar tabloda verilmiştir ($X^2_{.01}(3)=21,215$; $P<0.05$).

Tablo 21. Okul Takımında Yer Alma Durumunun Okul Notlarına Etkisi

OKUL	Evet		Hayır		Kısmen		TOPLAM
	n	Sig.	n	Sig.	n	Sig.	
Şeker İ.Ö.O.	1	0,003	5	0,017	3	0,044	9
Gediz Gökkuşığı İ.Ö. O.	-		4	0,001	-		4
Dumlupınar İ. Ö. O.	-		1	0,004	3	0,057	4
Atakent İ. Ö. O.	-		7		2	0,069	9
Gediz Zafer İ. Ö. O.	-		3	0,022	1	0,004	4
Yıldırım Beyazıt İ. Ö. O.	2	0,041	6	0,001	-		8
Atatürk İ. Ö. O.	1	0,004	8		-		9
Cumhuriyet İ. Ö. O.	-		6	0,001	4	0,022	10
Tavşanlı Moymul İ. Ö. O.	2	0,014	8	0,03	-		11
Abdurrahman Paşa İ. Ö. O.	1	0,004	10		-		10
Simav Osmanbey İ. Ö. O.	1	0,004	3		1	0,004	4
TOPLAM	8		60		14		82

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, katılımcıların 60'ı okul takımında yer almalarının okul notları üzerinde olumsuz etkilerinin olmadığını belirtmişlerdir. Katılımcıların okul takımında bulunmalarının başarıları ile ilişkisi ile ilgili anlamlılık katsayılarının genelinde, okul takımında yer almanın okul notları üzerindeki olumsuz etkisi ile sınavda başarılar arasında olumlu bir ilişki gözlemlenmiştir ($p < 0,05$).

3.3.1.4. Antrenman Nedeni ile Yapılmayan Derslerin Telafisi

Araştırmaya katılan katılımcıların okul takımında bulunmaları ile sınavlarda başarıları arasındaki ilişkinin belirlenmesi için öğrencilere “Okul takımı maçları ve antrenmanlarından dolayı okula gelmediğiniz günlerden sonra ders öğretmeniniz tarafından telafi dersi yada ek ders verildi mi?” sorusuna verdikleri yanıtlar tablo 22’de verilmiştir. Sınav başarıları ile soruya verilen yanıt arasında ilişkinin araştırılması için ki-kare analizi yapılarak sonuçlar tabloda verilmiştir ($X^2_{.01.(3)}=36,452$; $P < 0,05$).

Tablo 22. Antrenman Nedeni ile Yapılmayan Derslerin Telafisi

OKUL	Evet		Hayır		Kısmen		TOPLAM
	n	Sig.	n	Sig.	n	Sig.	
Şeker İ.Ö.O.	-		8	0,03	1	0,004	9
Gediz Gökkuşığı İ.Ö. O.	3	0,014	-		1	0,041	4
Dumlupınar İ. Ö. O.	-		4	0,005	-		4
Atakent İ. Ö. O.	-		8	0,021	1	0,027	9
Gediz Zafer İ. Ö. O.	-		3	0,009	1	0,004	4
Yıldırım Beyazıt İ. Ö. O.	-		-		8	0,03	8
Atatürk İ. Ö. O.	4	0,002	5	0,063	-		9
Cumhuriyet İ. Ö. O.	4	0,041	6	0,001	-		10
Tavşanlı Moymul İ. Ö. O.	3	0,066	8	0,03	-		11
Abdurrahman Paşa İ. Ö. O.	-		10	0,001	-		10
Simav Osmanbey İ. Ö. O.	4	0,001	-		-		4
TOPLAM	18		52		12		82

Tablo 22 incelendiğinde, katılımcıların 52’si okul takımında maçlar ya da antrenman nedeni ile yapılmayan derslerin telafisinin yapılmadığını belirtmişlerdir. Katılımcıların okul takımında bulunmalarının başarıları ile ilişkisi ile ilgili anlamlılık katsayılarının genelinde, okul takımında yer alma nedeni ile telafisi yapılmayan derslerin var olması durumu ile sınavda başarılar arasında olumlu bir ilişki gözlemlenmiştir (p. <0,05).

3.3.1.5. Okul Takımında Yer Alma Durumunun Ders Çalışma Üzerindeki Etkisi

Araştırmaya katılan katılımcıların okul takımında bulunmaları ile sınavlarda başarıları arasındaki ilişkinin belirlenmesi için öğrencilere “Okul takımında yer almanız ders çalışmanıza engel oluyor mu?” sorusuna verdikleri yanıtlar tablo 23’te verilmiştir. Sınav başarıları ile soruya verilen yanıt arasında 28,835; P<0.05).

Tablo 23. Okul Takımında Yer Alma Durumunun Ders Çalışma Üzerindeki Etkisi

OKUL	Evet		Hayır		Kısmen		TOPLAM
	n	Sig.	n	Sig.	n	Sig.	
Şeker İ.Ö.O.	3	0,023	5	0,017	1	0,004	9
Gediz Gökkuşığı İ.Ö. O.	-		4	0,001	-		4
Dumlupınar İ. Ö. O.	-		1	0,004	3	0,037	4
Atakent İ. Ö. O.	-		9	0,003	-		9
Gediz Zafer İ. Ö. O.	-		4	0,009	-		4
Yıldırım Beyazıt İ. Ö. O.	-		4	0,017	4	0,067	8
Atatürk İ. Ö. O.	-		8	0,03	1	0,004	9
Cumhuriyet İ. Ö. O.	-		9	0,028	1	0,020	10
Tavşanlı Moymul İ. Ö. O.	1	0,004	8	0,03	2	0,039	11
Abdurrahman Paşa İ. Ö. O.	-		7	0,043	3	0,048	10
Simav Osmanbey İ. Ö. O.	-		1	0,004	3	0,019	4
TOPLAM	4		60		18		82

Tablo 23 incelendiğinde, katılımcıların 60’ı okul takımında yer almalarının ders çalışmalarına engel olmadığını belirtmişlerdir. Katılımcıların okul takımında bulunmalarının başarıları ile ilişkisi ile ilgili anlamlılık katsayılarının genelinde, okul takımında yer alma nedeni ders çalışmama durumu ile sınavda başarılar arasında olumlu bir ilişki gözlemlenmiştir (p. <0,05).

3.3.2. Öğrencilerin Sınavlardaki Başarılarına Etki Eden Diğer Etmenler

Okul takımına katılan öğrencilerin başarı durumu üzerinde etki eden diğer etmenleri ölçmeye yönelik olarak beş adet soru sorulmuştur. Bu çerçevede sorulan

sorular ankette geçen 3, 9, 13, 17 ve 19. sorular olup, bu sorulara verilen yanıtların frekans analizleri ve yorumları bu bölümde verilmiştir.

3.3.2.1. Okul Dışında Alınan Ek ve Takviye Dersler

Araştırmaya katılan okul takımında yer alan katılımcıların sınavlarda başarılarına etki eden bazı etmenlerin belirlenmesi için öğrencilere “Okul saatleri dışında ek ders veya dersane takviyesi alıyor musunuz?” sorusuna verdikleri yanıtlar tablo 24’te verilmiştir. Sınav başarıları ile soruya verilen yanıt arasında ilişkinin araştırılması için ki-kare analizi yapılarak sonuçlar tabloda verilmiştir ($X^2_{.01}(3)=22,326$; $P<0.05$).

Tablo 24.Okul Dışında Alınan Ek ve Takviye Dersler

OKUL	Evet		Hayır		Kısmen		TOPLAM
	n	Sig.	n	Sig.	n	Sig.	
Şeker İ.Ö.O.	2	0,028	6	0,001	1	0,004	9
Gediz Gökkuşığı İ.Ö. O.	3	0,031	1	0,004	-		4
Dumlupınar İ. Ö. O.	-		4	0,026	-		4
Atakent İ. Ö. O.	4	0,042	5	0,003	-		9
Gediz Zafer İ. Ö. O.	1	0,004	3	0,011	-		4
Yıldırım Beyazıt İ. Ö. O.	5	0,071	3	0,017	-		8
Atatürk İ. Ö. O.	4	0,017	4	0,03	1	0,004	9
Cumhuriyet İ. Ö. O.	5	0,021	5	0,028	-		10
Tavşanlı Moymul İ. Ö. O.	3	0,023	7	0,03	1	0,004	11
Abdurrahman Paşa İ. Ö. O.	8	0,03	2	0,009	-		10
Simav Osmanbey İ. Ö. O.	1	0,004	3	0,037	-		4
TOPLAM	36		43		3		82

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, katılımcıların 43’ü okul dışında takviye dersi ya da ek ders almadıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların okul takımında bulunmalarının başarıları ile ilişkisi ile ilgili anlamlılık katsayılarının genelinde, ek ders ve ya takviye dersi alamama durumu ile sınavda başarılar arasında olumlu bir ilişki gözlemlenmiştir ($p. <0,05$).

3.3.2.2. Okul Derslerine Planlı Olarak Çalışma

Araştırmaya katılan okul takımında yer alan katılımcıların sınavlarda başarılarına etki eden bazı etmenlerin belirlenmesi için öğrencilere “Okuldaki derslere planlı olarak çalışıyor musunuz?” sorusuna verdikleri yanıtlar tablo 25’te verilmiştir. Sınav başarıları ile soruya verilen yanıt arasında ilişkinin araştırılması için ki-kare

analizi yapılarak sonuçlar tabloda verilmiştir ($X^2_{.01}(3)=24,236$; $P<0.05$). Yukarıdaki tablo incelendiğinde, katılımcıların 49'u okul derslerine planlı olarak çalıştıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların okul takımında bulunmalarının başarıları ile ilişkisi ile ilgili anlamlılık katsayılarının genelinde, okul derslerine planlı olarak çalışma ile sınavda başarılar arasında olumlu bir ilişki gözlemlenmiştir ($p. <0,05$).

Tablo 25. Okul Derslerine Planlı Olarak Çalışma

OKUL	Evet		Hayır		Kısmen		TOPLAM
	n	Sig.	n	Sig.	n	Sig.	
Şeker İ.Ö.O.	5	0,041	1	0,004	3	0,008	9
Gediz Gökkuşığı İ.Ö. O.	4	0,034	-	-	-	-	4
Dumlupınar İ. Ö. O.	1	0,061	-	-	3	0,022	4
Atakent İ. Ö. O.	6	0,001	-	-	3	-	9
Gediz Zafer İ. Ö. O.	3	0,007	-	-	1	0,004	4
Yıldırım Beyazıt İ. Ö. O.	-	-	4	0,022	4	0,037	8
Atatürk İ. Ö. O.	7	0,033	2	0,014	-	-	9
Cumhuriyet İ. Ö. O.	7	0,047	-	-	3	0,008	10
Tavşanlı Moymul İ. Ö. O.	4	0,009	-	-	7	0,001	11
Abdurrahman Paşa İ. Ö. O.	8	0,035	-	-	2	0,043	10
Simav Osmanbey İ. Ö. O.	4	0,027	-	-	-	-	4
TOPLAM	49		7		26		82

3.3.2.3. Evde Ayrı Bir Çalışma Odası Bulunması

Araştırmaya katılan okul takımında yer alan katılımcıların sınavlarda başarılarına etki eden bazı etmenlerin belirlenmesi için öğrencilere “Evinizde ayrı bir çalışma odanız var mı?” sorusuna verdikleri yanıtlar aşağıdaki tabloda verilmiştir. Sınav başarıları ile soruya verilen yanıt arasında ilişkinin araştırılması için ki-kare analizi yapılarak sonuçlar tabloda verilmiştir ($X^2_{.01}(3)=32,235$; $P<0.05$).

Tablo 26. Evde Ayrı Bir Çalışma Odası Bulunması

OKUL	Evet		Hayır		Kısmen		TOPLAM
	n	Sig.	n	Sig.	n	Sig.	
Şeker İ.Ö.O.	8	0,03	1	0,012	-	-	9
Gediz Gökkuşığı İ.Ö. O.	4	0,017	-	-	-	-	4
Dumlupınar İ. Ö. O.	-	-	4	0,043	-	-	4
Atakent İ. Ö. O.	6	0,001	3	0,037	-	-	9
Gediz Zafer İ. Ö. O.	3	0,066	1	0,004	-	-	4
Yıldırım Beyazıt İ. Ö. O.	4	0,003	4	0,021	-	-	8
Atatürk İ. Ö. O.	5	0,011	4	0,053	-	-	9
Cumhuriyet İ. Ö. O.	7	0,017	1	0,004	2	0,035	10
Tavşanlı Moymul İ. Ö. O.	9	0,03	2	0,044	-	-	11
Abdurrahman Paşa İ. Ö. O.	7	0,028	3	0,001	-	-	10
Simav Osmanbey İ. Ö. O.	3	-	1	0,029	-	-	4
TOPLAM	56		24		2		82

Tablo 26 incelendiğinde, katılımcıların 56'sı evlerinde ayrı bir çalışma odasının bulunduğunu belirtmişlerdir. Katılımcıların okul takımında bulunmalarının başarıları ile ilişkisi ile ilgili anlamlılık katsayılarının genelinde, ayrı bir çalışma odasına sahip olma ile sınavda başarılar arasında olumlu bir ilişki gözlemlenmiştir (p. <0,05).

3.3.2.4. Okulda Verilen Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık

Araştırmaya katılan okul takımında yer alan katılımcıların sınavlarda başarılarına etki eden bazı etmenlerin belirlenmesi için öğrencilere “Okulunuzda rehberlik ve psikolojik danışmanlık öğretmeni tarafından bir destek aldınız mı?” sorusuna verdikleri yanıtlar tablo 27’de verilmiştir. Sınav başarıları ile soruya verilen yanıt arasında ilişkinin araştırılması için ki-kare analizi yapılarak sonuçlar tabloda verilmiştir ($X^2_{.01}(3)=29,632$; $P<0.05$).

Tablo 27. Okulda Verilen Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık

OKUL	Evet		Hayır		Kısmen		TOPLAM
	n	Sig.	n	Sig.	n	Sig.	
Şeker İ.Ö.O.	2	0,022	7	0,013	-	-	9
Gediz Gökkuşığı İ.Ö. O.	1	0,004	3	0,036	-	-	4
Dumlupınar İ. Ö. O.	3	0,039	1	0,004	-	-	4
Atakent İ. Ö. O.	1	0,004	8	0,03	-	-	9
Gediz Zafer İ. Ö. O.	-	-	4	0,039	-	-	4
Yıldırım Beyazıt İ. Ö. O.	-	-	8	0,03	-	-	8
Atatürk İ. Ö. O.	-	-	9	0,017	-	-	9
Cumhuriyet İ. Ö. O.	7	0,034	3	0,021	-	-	10
Tavşanlı Moymul İ. Ö. O.	1	0,004	10	0,041	-	-	11
Abdurrahman Paşa İ. Ö. O.	-	-	10	0,034	-	-	10
Simav Osmanbey İ. Ö. O.	3	0,063	1	0,004	-	-	4
TOPLAM	18		64		-	-	82

Tablo 27 incelendiğinde, katılımcıların 64’ü okullarında verilen rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinden yararlanmadıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların okul takımında bulunmalarının başarıları ile ilişkisi ile ilgili anlamlılık katsayılarının genelinde, rehberlik hizmetlerinden yararlanma ile sınavda başarılar arasında olumlu bir ilişki gözlemlenmiştir (p. <0,05).

3.3.2.5. Ders Çalışmayı Engellediği Belirtilen Etmenler

Araştırmaya katılan okul takımında yer alan katılımcıların sınavlarda başarılarına etki eden bazı etmenlerin belirlenmesi için öğrencilere “Ders çalışmanızı engellediğini düşündüğünüz en büyük etken nedir?” sorusuna verdikleri yanıtlar tablo 28’de verilmiştir. Sınav başarıları ile soruya verilen yanıt arasında ilişkinin araştırılması

için ki-kare analizi yapılarak sonuçlar tabloda verilmiştir ($X^2_{.01}(3)=32,021$; $P<0,05$). Yukarıdaki tablo incelendiğinde, katılımcıların 40'ı ders çalışmaya engel olarak televizyonu, 27'si internet ve bilgisayarı ve 15'i arkadaşlarla oyun oynamayı göstermişlerdir. Katılımcıların hiçbirisi spor yapmayı ders çalışmalarına engel olarak görmemektedirler. Katılımcıların okul takımında bulunmalarının başarıları ile ilişkisi ile ilgili anlamlılık katsayılarının genelinde, televizyon seyretme, internet ve bilgisayar ve arkadaşlarla oyun oynama ile sınavda başarılar arasında olumlu bir ilişki gözlemlenmiştir ($p. <0,05$).

Tablo 28. Ders Çalışmayı Engellediği Belirtilen Etmenler

OKUL	TV		Spor		İnt. Bilg.		Oyun		TOPLAM
	n	Sig	n	Sig	n	Sig	n	Sig	
Şeker İ.Ö.O.	5	0,00 1	-	-	1	0,00 4	3	0,01 3	9
Gediz Gökkuşığı İ.Ö. O.	-	-	-	-	4	0,02 2	-	-	4
Dumlupınar İ. Ö. O.	4	0,03	-	-	-	-	-	-	4
Atakent İ. Ö. O.	3	0,02 2	-	-	2	-	4	0,03	9
Gediz Zafer İ. Ö. O.	3	0,03 1	-	-	1	0,00 4	-	0,02 8	4
Yıldırım Beyazıt İ. Ö. O.	3	0,01 4	-	-	3	0,07 3	2	0,03 1	8
Atatürk İ. Ö. O.	3	0,03	-	-	4	0,03	2	0,01 4	9
Cumhuriyet İ. Ö. O.	2	0,02 7	-	-	7	0,02 2	1	0,03	10
Tavşanlı Moymul İ. Ö. O.	6	0,00 1	-	-	3	0,03 1	2	-	11
Abdurrahman Paşa İ. Ö. O.	7	0,12 5	-	-	2	0,01 4	1	0,00 4	10
Simav Osmanbey İ. Ö. O.	4	0,00 1	-	-	-	-	-	-	4
TOPLAM	40				27		15		82

3.3.3. Okul Takımına Katılan Öğrencilerin Ailelerinin Spora Bakışı ve Öğrencilere Verdikleri Desteğin Başarı İle İlişkisi

Okul takımına katılan öğrencilerin başarı durumu üzerinde ailelerinin spora bakışı ve öğrencilere verdikleri desteğin etkisini ölçmeye yönelik olarak dört adet soru sorulmuştur. Bu çerçevede sorulan sorular ankette geçen 8, 10, 12 ve 20. sorular olup, bu sorulara verilen yanıtların frekans analizleri ve yorumları bu bölümde verilmiştir.

3.3.3.1. Spor Lisesini Tercih Durumu

Araştırmaya katılan okul takımında yer alan katılımcıların ailelerinin spora bakışı ve öğrencilere verdikleri desteğin etkisinin belirlenmesi için öğrencilere “Spor lisesine gitmeyi düşünüyor musun?” sorusuna verdikleri yanıtlar tablo 29’da verilmiştir. Sınav başarıları ile soruya verilen yanıt arasında ilişkinin araştırılması için ki-kare

analizi yapılarak sonuçlar tabloda verilmiştir ($X^2_{.01.(3)}=23,123$; $P>0.05$). Tablo 29'daki verilere göre, katılımcılardan 38'i spor lisesine gitmeyi düşünmezken, 37 katılımcı ise lise öğreniminde spor lisesini tercih etmek istemektedir. Okul takımında yer alan öğrencilerin spor lisesini tercih etme durumları ile sınav başarıları arasındaki ilişki incelendiğinde, bu ikili arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlemlenmiştir. Dolayısıyla öğrencinin sınavlarda başarısı ile gelecekte spor lisesini tercih etmesi arasında anlamlı bir ilişki yoktur ($p.>0,05$).

Tablo 29. Spor Lisesini Tercih Durumu

OKUL	Evet		Hayır		Kısmen		TOPLAM
	n	Sig.	n	Sig.	n	Sig.	
Şeker İ.Ö.O.	5	0,782	4	0,124	-		9
Gediz Gökkuşığı İ.Ö. O.	-		4	0,321	-		4
Dumlupınar İ. Ö. O.	3	0,982	1	0,377	-		4
Atakent İ. Ö. O.	6	0,763	3	0,316	-		9
Gediz Zafer İ. Ö. O.	4	0,641	-		-		4
Yıldırım Beyazıt İ. Ö. O.	2	0,487	6	0,441	-		8
Atatürk İ. Ö. O.	6	0,325	1	0,688	2	0,135	9
Cumhuriyet İ. Ö. O.	5	0,117	3	0,644	2	0,098	10
Tavşanlı Moymul İ. Ö. O.	3	0,135	5	0,124	3	0,211	11
Abdurrahman Paşa İ. Ö. O.	2	0,624	8	0,211	-		10
Simav Osmanbey İ. Ö. O.	1	0,699	3	0,305	-		4
TOPLAM	37		38		7		82

3.3.3.2. Okul Takımına Katılmada Aile Desteği

Araştırmaya katılan okul takımında yer alan katılımcıların ailelerinin spora bakışı ve öğrencilere verdikleri desteğin etkisinin belirlenmesi için öğrencilere “Aileniz okul takımlarına katılmanızda size yardımcı oluyor mu?” sorusuna verdikleri yanıtlar tablo 30'da verilmiştir. Sınav başarıları ile soruya verilen yanıt arasında ilişkinin araştırılması için ki-kare analizi yapılarak sonuçlar tabloda verilmiştir ($X^2_{.01.(3)}=26,455$; $P<0.05$). Tablo 30 incelendiğinde, katılımcıların 58'inin ailesinin öğrencinin okul takımına katılmasına destek verdiği gözlemlenmiştir. Ailelerin spora verdikleri desteğin bu kadar yüksek olmasının başarı puanlarının yüksek çıkması ile arasında olumlu bir ilişki vardır ($p.<0,05$). Bu durumda öğrencilerin spor yaparken eski dönemlerde yaşanan aile baskısından uzak olmasının ve ailesini desteğini yanında hissetmesinin sınav puanları üzerinde olumlu bir etkisi bulunduğu söylenebilir.

Tablo 30. Okul Takımına Katılmada Aile Desteği

OKUL	Evet		Hayır		Kısmen		TOPLAM
	n	Sig.	n	Sig.	n	Sig.	
Şeker İ.Ö.O.	4	0,001	-		5	0,026	9

Gediz Gökkuşığı İ.Ö. O.	4	0,044	-	-	-	-	4
Dumlupınar İ. Ö. O.	3	0,073	1	0,004	-	-	4
Atakent İ. Ö. O.	8	0,03	-	-	1	0,004	9
Gediz Zafer İ. Ö. O.	4	0,022	-	-	-	-	4
Yıldırım Beyazıt İ. Ö. O.	2	0,031	-	-	6	0,001	8
Atatürk İ. Ö. O.	9	0,014	-	-	-	-	9
Cumhuriyet İ. Ö. O.	9	0,03	-	-	1	0,004	10
Tavşanlı Moymul İ. Ö. O.	5	0,026	1	0,004	5	0,026	11
Abdurrahman Paşa İ. Ö. O.	6	0,001	1	0,004	3	0,073	10
Simav Osmanbey İ. Ö. O.	4	-	-	-	-	-	4
TOPLAM	58		3		21		82

3.3.3.3. Lisede Okul Takımında Olma İsteğine Ailenin Bakışı

Araştırmaya katılan okul takımında yer alan katılımcıların ailelerinin spora bakışı ve öğrencilere verdikleri desteğin etkisinin belirlenmesi için öğrencilere “Lise hayatınıza başladığınızda aileniz lisedeki okul takımlarında yer almanıza izin verir mi?” sorusuna verdikleri yanıtlar tablo 31’de verilmiştir. Sınav başarıları ile soruya verilen yanıt arasında ilişkinin araştırılması için ki-kare analizi yapılarak sonuçlar tabloda verilmiştir ($X^2_{.01}(3)=19,232$; $P<0.05$). Tablo 31’de verilen verilere göre katılımcıların 67’sinin ailesi öğrencilerin lisede okul takımında olmalarına olumlu baktığı gözlemlenmektedir. Yine tablo 27’de de olduğu gibi burada da öğrencilerin spor yaparken aile desteğini yanlarında hissetmeleri sınavlarda başarı puanlarını etkilemektedir ($p.<0,05$).

Tablo 31. Lisede Okul Takımında Olma İsteğine Ailenin Bakışı

OKUL	Evet		Hayır		Kısmen		TOPLAM
	n	Sig.	n	Sig.	n	Sig.	
Şeker İ.Ö.O.	7	0,041	1	0,004	1	0,004	9
Gediz Gökkuşığı İ.Ö. O.	3	0,022	1	0,004	-	-	4
Dumlupınar İ. Ö. O.	3	0,022	1	0,004	-	-	4
Atakent İ. Ö. O.	8	0,031	-	-	1	0,004	9
Gediz Zafer İ. Ö. O.	4	0,014	-	-	-	-	4
Yıldırım Beyazıt İ. Ö. O.	8	0,03	-	-	-	-	8
Atatürk İ. Ö. O.	7	0,026	1	0,004	1	0,004	9
Cumhuriyet İ. Ö. O.	10	0,044	-	-	-	-	10
Tavşanlı Moymul İ. Ö. O.	7	0,001	1	0,004	3	-	11
Abdurrahman Paşa İ. Ö. O.	8	0,03	-	-	2	-	10
Simav Osmanbey İ. Ö. O.	3	0,019	1	0,004	1	0,004	4
TOPLAM	67		6		9		82

3.3.3.4. Okul Takımında Bulunmanın Temel Sebebi

Araştırmaya katılan okul takımında yer alan katılımcıların ailelerinin spora bakışı ve öğrencilere verdikleri desteğin etkisinin belirlenmesi için öğrencilere “Okul

takımında yer almanın ana sebebi nedir?" sorusuna verdikleri yanıtlar aşağıdaki tabloda verilmiştir. Sınav başarıları ile soruya verilen yanıt arasında ilişkinin araştırılması için ki-kare analizi yapılarak sonuçlar tabloda verilmiştir ($X^2_{.01}(3)=24,235$; $P<0.05$). Tablo 32'da verilen veriler incelendiğinde, katılımcıların büyük çoğunluğunun (72 kişi), okul takımında bulunma sebepleri iyi bir sporcu olmaktır. Okul takımında yer alan öğrencilerden 9'u ise değişik çevre edinme gereksinimi ile okul takımında bulunmaktadır. Aile desteği ve ailenin spora bakış açısı ile paralel olan bu tabloda da, öğrencilerin sporu tercihindeki bilinçliliğin sınav puanları ile arasında olumlu bir ilişki vardır ($p.<0,05$).

Tablo 32. Okul Takımında Bulunmanın Temel Sebebi

OKUL	Sporcu		Aile		Çevre		Görünü m		TOPLAM
	n	Sig.	n	Sig.	n	Sig.	n	Sig.	
Şeker İ.Ö.O.	8	0,03	-	-	1	0,004	-	-	9
Gediz Gökkuşığı İ.Ö. O.	3	0,014	-	-	1	0,004	-	-	4
Dumlupınar İ. Ö. O.	4	0,011	-	-	-	-	-	-	4
Atakent İ. Ö. O.	8	0,03	-	-	1	0,004	-	-	9
Gediz Zafer İ. Ö. O.	4	0,041	-	-	-	-	-	-	4
Yıldırım Beyazıt İ. Ö. O.	6	0,001	-	-	2	0,021	-	-	8
Atatürk İ. Ö. O.	7	0,06	-	-	2	0,021	-	-	9
Cumhuriyet İ. Ö. O.	9	0,04	-	-	1	0,004	-	-	10
Tavşanlı Moymul İ. Ö. O.	9	0,01	1	0,004	1	0,004	-	-	11
Abdurrahman Paşa İ. Ö. O.	10	0,047	-	-	-	-	-	-	10
Simav Osmanbey İ. Ö. O.	4	0,09	-	-	-	-	-	-	4
TOPLAM	72		1		9		-	-	82

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. SONUÇ

Yapılan bu araştırmada, okul takımında yer alan öğrencilerin SBS ve OKS sınavlarında gösterdikleri başarıların okul takımında yer alma, ailenin spora bakış açısı ve diğer etmenlerle ilişkisi incelenmiştir. Temel olarak toplumda bilinen yanlış kanının aksine, spor yapan öğrencilerin sınavlardaki başarılarının daha yüksek oluşu bu alandaki düşüncelerin değişmesi gerektiğini göstermektedir.

Araştırmada temel olarak üç hipotez üzerinde durularak öğrencilerin başarı durumu ile sporla ilgilenme durumları ve ailenin spora bakışı arasında bir ilişki olup olmadığı üzerinde durulmuştur. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular değerlendirildiğinde, öğrencinin ayrı bir çalışma odasının olması, ailesinin okul takımında yer almaya destek vermesi gibi pek çok etmenin sınav başarıları üzerinde etkisi vardır. Araştırmada hipotezler çerçevesinde bir dizi sonuca varılmış ve bu sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Okul takımında yer alan öğrencilerin SBS ve OKS sınavlarında gösterdikleri başarılar üzerinde okul takımında bulunma durumunun etkisi ile ilgili olarak şu sonuçlar elde edilmiştir:

- Katılımcıların okul takımında bulunmalarının başarıları ile ilişkisi ile ilgili anlamlılık katsayılarının genelinde, okul takımında yer almanın olumlu davranışlar geliştirme üzerindeki etkisi ile sınavda başarılar arasında olumlu bir ilişki gözlemlenmiştir ($p. <0,05$).
- Katılımcıların okul takımında bulunmalarının başarıları ile ilişkisi ile ilgili anlamlılık katsayılarının genelinde, okul takımında yer almanın aile için suçlayıcı neden teşkil etmesi ile sınavda başarılar arasında olumlu bir ilişki gözlemlenmiştir ($p. <0,05$).
- Katılımcıların okul takımında bulunmalarının başarıları ile ilişkisi ile ilgili anlamlılık katsayılarının genelinde, okul takımında yer almanın okul notları üzerindeki olumsuz etkisi ile sınavda başarılar arasında olumlu bir ilişki gözlemlenmiştir ($p. <0,05$).
- Katılımcıların okul takımında bulunmalarının başarıları ile ilişkisi ile ilgili anlamlılık katsayılarının genelinde, okul takımında yer alma nedeni ile telafisi

yapılmayan derslerin var olması durumu ile sınavda başarılar arasında olumlu bir ilişki gözlemlenmiştir ($p.<0,05$).

- Katılımcıların okul takımında bulunmalarının başarıları ile ilişkisi ile ilgili anlamlılık katsayılarının genelinde, okul takımında yer alma nedeni ders çalışmama durumu ile sınavda başarılar arasında olumlu bir ilişki gözlemlenmiştir ($p.<0,05$).

Öğrencilerin sınavlarda gösterdikleri başarı üzerindeki etkisi olan bazı faktörlerle ilgili olarak şu sonuçlar elde edilmiştir:

- Katılımcıların okul takımında bulunmalarının başarıları ile ilişkisi ile ilgili anlamlılık katsayılarının genelinde, ek ders ve ya takviye dersi alamama durumu ile sınavda başarılar arasında olumlu bir ilişki gözlemlenmiştir ($p.<0,05$).
- Katılımcıların okul takımında bulunmalarının başarıları ile ilişkisi ile ilgili anlamlılık katsayılarının genelinde, okul derslerine planlı olarak çalışma ile sınavda başarılar arasında olumlu bir ilişki gözlemlenmiştir ($p.<0,05$).
- Katılımcıların okul takımında bulunmalarının başarıları ile ilişkisi ile ilgili anlamlılık katsayılarının genelinde, ayrı bir çalışma odasına sahip olma ile sınavda başarılar arasında olumlu bir ilişki gözlemlenmiştir ($p.<0,05$).
- Katılımcıların okul takımında bulunmalarının başarıları ile ilişkisi ile ilgili anlamlılık katsayılarının genelinde, rehberlik hizmetlerinden yararlanma ile sınavda başarılar arasında olumlu bir ilişki gözlemlenmiştir ($p.<0,05$).
- Katılımcıların okul takımında bulunmalarının başarıları ile ilişkisi ile ilgili anlamlılık katsayılarının genelinde, televizyon seyretme, internet ve bilgisayar ve arkadaşlarla oyun oynama ile sınavda başarılar arasında olumlu bir ilişki gözlemlenmiştir ($p.<0,05$).

Okul takımında bulunan öğrencilerin sınavlarda gösterdikleri başarılarla öğrencilerin ve ailelerinin spora bakış açısının etkisi ile ilgili olarak ise şu sonuçlar gözlemlenmiştir:

- Öğrencinin sınavlarda başarısı ile gelecekte spor lisesini tercih etmesi arasında anlamlı bir ilişki yoktur ($p.>0,05$).
- Ailelerin spora verdikleri desteğin bu kadar yüksek olmasının başarı puanlarının yüksek çıkması ile arasında olumlu bir ilişki vardır ($p.<0,05$). Bu durumda öğrencilerin spor yaparken eski dönemlerde yaşanan aile baskısından uzak

olmasının ve ailesini desteğini yanında hissetmesinin sınav puanları üzerinde olumlu bir etkisi bulunduğu söylenebilir.

- Öğrencilerin spor yaparken aile desteğini yanlarında hissetmeleri sınavlarda başarı puanlarını etkilemektedir ($p.<0,05$).
- Öğrencilerin sporu tercihindeki bilinçliliğin sınav puanları ile arasında olumlu bir ilişki vardır ($p.<0,05$).

4.2. ÖNERİLER

Yapılan bu araştırma göstermiştir ki, bilinen yanlış inanışın aksine bilinçli bir şekilde spor ile uğraşmak başarıyı azaltmaz, tam tersine başarıya katkıda bulunur. Bu çerçevede ileriki araştırmalara kaynak teşkil edecek nitelikteki bu araştırmada, ileriki dönemde yapılabilecek bazı araştırmalar için bir dizi öneri getirilmiştir. Bu önerileri şu şekilde sıralamak mümkündür:

- Okul takımlarının alt branşlarına göre bu takımlarda yer alan öğrencilerin başarı durumları değerlendirilebilir.
- Okul takımlarında yer alan öğrencilerin sınavlardaki başarıları cinsiyete göre değerlendirilebilir.
- Lise döneminde spor lisesine gitmek isteyen öğrencilerin eğilimleri ve bu gereksinimlerine çözüm getirmeyi amaçlayan çalışmalar yapılabilir.
- Ülkemizde sporcu yetiştiren kurumlara yönelik öğrenci eğilimleri ile ilgili araştırma yapılabilir.
- Ailelerin spora bakış açıları ile ilgili kapsamlı bir çalışma sunulabilir.
- Spor yarışmalarına katılan öğrencilere yerel yönetimler tarafından destek verilebilir.
- Spor yarışmalarına katılan öğrencilere katıldıkları sınavlarda kazandıkları başarılar doğrultusunda ek puan verilip yarışmalar daha cazip hale getirilebilir.
- Halk eğitim merkezlerince ek dersler verilebilir.
- Özellikle ilçelerde etüt eğitim merkezleri ve gençlik merkezleri kurulabilir

KAYNAKÇA

Kitap, Dergi ve Süreli Yayınlar

- AÇAK, M. ve Diğerleri, **Beden Eğitimi Öğretmeninin EI Kitabı**, Sezer Ofset, İstanbul 1988
- AÇAK, M. **Beden Eğitimi Öğretmeninin EI Kitabı**, Morpa, İstanbul,2005.
- AÇIKADA C. ve ERGEN E. **Bilim ve Spor** Büro tek ofset matbaacılık yay. Ankara–1990 s.36.
- AÇIKADA C., **Sporda Gelişim Ve Başarının Temelleri** Bilim Ve Teknik Dergisi Ocak Ankara 1987
- AKTAŞ, B. **Kpss Eğitim Bilimleri**, Güvençler Yayınlan, İzmir,2005
- ARACI, H.**Okullarda Beden Eğitimi**, Bağırgan Yayınevi, Ankara, 1999.
- ARACI H. **Öğretmen ve Öğrenciler İçin Okullarda Beden Eğitimi** Nobel Yayın Dağıtım 2004 Ankara s:4
- ARSLAN, C.ve Diğerleri, **Eğitim Bilimleri Kpss Hazırlık Kitabı**, İhtiyaç Yayınları, Ankara 2007
- BAŞARAN, İ.E.; **Eğitim Psikolojisi** Gül Yayınevi S.57 88 206 Ankara (1996)
- BİLGE, Y. **Başarının Yolu**, Güvençler Yayınları, İstanbul, 2004
- BURT S., **Rehber anne- Babalar** Hayat yayınları İSTs: 156
- CARREL, A. **Başarının Sırları**, Hayat Yayınları, İstanbul, 1997
- CEYLAN R. **İlköğretimde; Beden Eğitimi Dersinin, Takiben Yapılan Diğer Derslerde Öğrencilerin Başarıları Üzerindeki Etkisinin Araştırılması** Dumlupınar Üniv Sosyal Bil. Ens. S:46 2008 Kütahya
- ÇETİN:2006:s: 14
- ÇETİN 2005
- DEMİRCİ A. **İlköğretimde Beden Eğitimi Uygulamaları** Değişim Yayınları İst 2007 s.4
- DEMİRCİ Ş., **Orta Öğretimde Sporcu Öğrencilerin Fiziksel Performanslarının ve Akademik Başarılarının İncelenmesi** Gazi Üniv. Sağlık Bil. Enst. Ankara 2005 s. 9-10
- ELMACIOĞLU T., **Başarıda Aile Faktörü** Hayat Yayınları İst. 2000 s;107
- GILLET: 1982:s: 119
- GLASSER W., Beyaz Yayınları 1999 Ankara s. 29

- GÜNEŞ, A, **Okullarda Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi**, Pagem A Yayıncılık, Ankara 2001 s: 42
- HOLT J. **Çocuklar Neden Başarısız Olur** Sistem Yayıncılık 1997 İst S. 188
- ILKIM:2006:s: 17-18
- İKİZLER, C. **Sporda Başarının Psikolojisi**. Alfa Basım Evi 2.Baskı. İstanbul. 1994 s: 58
- İNAL A. N., **Beden Eğitimi ve Spor Bilimi** Nobel Yayın Dağıtım Ankara 2003 s.5
- KALKAVAN, A. **Çocuklarda Psikomotor Gelişim** Ders Notları, Trabzon, 1995.
- KARAKUŞ, S. **Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okullarında Okuyan Öğrencilerin Fiziksel Sağlıkları ile Serbest Zaman ve Sigara Kullanımı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi** Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt:6 Sayı: 2 s:2
- KILIÇCI Y., Anı Yayıncılık Ankara 2000 s;10
- KIZILAKŞAM, E. **Edirne İl Merkezindeki İlk Öğretim Okullarındaki 12-14 Yaş Grubu Aktif Spor Yapan ve Yapmayan (Beden Eğitimi Dersine Giren)Öğrencilerin Euro fit Test Bataryaları Uygulama Sonuçlarının Karşılaştırılması**, Trakya Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi,2006
- KIRKINCIOĞLU M., **Çocuk Ruh Sağlığı** Esin Yayınları İSTANBUL s:42
- KİRAZLIOĞLU Z. **Ders Dışı Spif Etkinliklerde Okul Ve Yerel Yönetimlerin İşlevine Bir Bakış** Amatör Spor Dergisi A.S.K.K. Yayın Organı Sayı 48 Ocak 1992 Ankara
- KOÇ:2005 :s:209
- KOMİSYON **Beden Eğitimi Dersi 1-8 Öğretim Programı ve Kılavuzu** Devlet Kitapları Müdürlüğü Ankara 2007 s:152
- KURU, E. **Sporda Psikoloji**, Gazi Üniversitesi Basımevi, Ankara 2000
- MARTİN M., **Çocuğunuzun Okulla İlgili Sorunlarını Çözebilirsiniz** sistem Yayıncılık İst S:54
- MARTİNEZ B., **Okulda Başarısız Çocuğun Eğitimi** İstanbul 2001 19-21
- MAXWELL J. Sistem Yayıncılık İst 1997 s:13

- M.E.B. O.B.S.İ.D. **İlköğretim Kurumları Spor Yarışmaları Yönergesi Lisans Ödül ve Disiplin Yönergesi** M.E.B. Yayınları Mevzuat Dizisi S:357 M.E. Basımevi 1997 Ankara
- MENGÜTA Y, **S.Çocuklarda Hareket Gelişimi ve Spor**, Morpa, İstanbul, 2005
- MORRİS, 1998
- OKTAY, A. **Çocuk ve Okul**, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 1996
- OKTAYLAR, H. **Eğitim Bilimleri Kpss Hazırlık Kitabı**, Yargı Yayınevi, Ankara 2007
- ÖZCANOĞLU A. B. **Orta öğretimde Okul Spor Faaliyetlerine Katılımın Öğrencilerin akademik Başarıları Üzerindeki Etkisi** Yüksek Lisans Tezi Gazi Ün.v.Sağlık Bil.Ens. s:5
- ÖZMEN, Ö. **Çağdaş Sporda Eğitim Üçgeni**, Bağırhan Yayınevi, Ankara, 1999
- POYRAZ A. **Orta Öğretimde Ders Dışı Spif Faaliyetlerin Oranizasyonu Katılım Sorunları ve Çözüm Yolları Üzerine Bir Çalışma** Yüksek Lisans Tezi Gazi Ün.v. Sağlık Bil. Ens. S:29-30 1999 Ankara
- SENEMOĞLU, N. **Gelişim Öğrenme ve Öğretim**, Gazi Kitapevi, Ankara 2003
- SEL, R. **Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi**, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul,1993
- SEL, R. **İlk ve Orta Okullarda Beden Eğitimi**, Öğretmen Yayınları, 5. Baskı, Ankara 1988
- SOLMAZ. A. **Milli Eğitim Bünyesindeki Okullarda Beden Eğitimi Dersinin İşlevsel Durumu**, Kocaeli Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2006
- TATLİCAN Ü. **Orta Öğretimde Başarı-Sosyo Ekonomik Durum İlişkisi** Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi Ege Ün.v Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Ana Bilim Dalı S.36 İzmir 1990
- VOLTAN N. **Çocukla İletişim** s.7 M.E.B. Yayınları 2005 İst
- VURAL B. **Öğrencinin Başarısı İçin Okul Aile Birlikteliği** Hayat Yayınları İstanbul (2004) s.40-41
- YALÇIN, H.F. **Beden Eğitimi Öğretmenin EI Kitabı**, Gürler Ofset, Ankara 1995
- YAMANER, F. **Beden Eğitimi ve Sporda Temel ilkeler**, Ekin Kitapevi, Bursa, (2001)
- YEŞİL YAPRAK, B. ve diğerleri **Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi**, Pagem A Yayıncılık, Ankara 2004

YETİM, A. **Sosyoloji ve Spor**, Gazi Basımevi, Ankara 2000

YILDIRIM A. **Okulda Başarı İçin Ders Çalışma ve Öğrenme Yöntemleri**

Seçkin Yayınları Ankara 2000 s.27

İnternet Kaynakları

http://www.psikoloji.gen.tr/ogrenme/index_dosyalar/ogretim.htm06,05, 2009

<http://www.genckolik.net/okuloncesi-egitim/241433-ogretim-nedir.html> 08 09
2009

<http://www.psikoloji.gen.tr>

<http://www.egitimdostu.com/forum/showthread.php?tid=13&pid=13#pid13> 18,03,
2009

<http://www.tdk.org.tr> 07 Eylül 2009

<http://www.donusumkonagi.com/Article.asp> 07 Eylül 2009

<http://www.donusumkonagi.com/Article.asp>

<http://www.kigem.com/content.asp?>

<http://forum.alomaliye.com/index>. 01/07/2009

<http://www.muminsekman.com> 27 Nisan 2007

<http://geometri.blogcu.com/basari-nedir>

<http://forum.alomaliye.com/index>

<http://ilkogretim-online.org.tr/vol7say1/v7s2m12.doc>

<http://www.veladiyat.com/index.php?topic=1373.0;wap2> 15/09/2009

<http://www.afyonisitmek.tr>

DİZİN

A

Aile, x, xii, xvii, 62, 70, 95, 98, 108, 110, 117, 119
anket, xviii

B

Başarı, x, 49, 50, 51, 52, 57, 65, 106, 119, 120

Ç

Çalışma, ix, x, xii, 18, 82, 100, 101, 103, 104, 119, 120
Çevre, 59, 110
Çocuk, 5, 12, 35, 36, 45, 47, 56, 61, 66, 118, 119

D

Ders, vii, x, xii, xviii, 40, 41, 42, 43, 44, 74, 100, 101, 105, 106, 118, 119, 120

G

Gelişim, vii, 47, 48, 117, 118, 119, 120

K

Kulüp, 96

L

literatür, 84

M

Milli Eğitim, iv, xiv, 24, 28, 41, 119

O

OKS, 1, iv, xiv, xvi, xvii, xviii, 1, 2, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 113

Ö

Öğrenci, 19, 58, 60, 61, 67, 72, 74
Öğrenme, vi, vii, 12, 13, 15, 16, 18, 19, 20, 61, 66, 67, 119, 120

S

SBS, 1, iv, xiv, xvi, xvii, xviii, 1, 2, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 113
Sınav, viii, 68, 69, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 107, 108, 109, 110
Spor, 1, vii, viii, x, xii, xvi, 1, 25, 26, 27, 30, 37, 38, 40, 42, 46, 49, 54, 75, 77, 78, 106, 107, 117, 118, 119, 120
Sporcu, 44, 46, 110, 117

Y

Yaş, x, 94, 118

EKLER

Ek-1 Anket Formu

Ek-2 Yazışmalar

Ek-3 Veri Formu ve İstatistik Sonuçları

Ek-1 Anket Formu

Sevgili Öğrencilerimiz;

Yapmış olduğumuz bu anket çalışması, bilimsel bir araştırmada kullanılacak olup başka hiçbir yerde kullanılmayacaktır. Verecek olduğunuz içten ve samimi cevaplarınızdan dolayı şimdiden teşekkür eder, sınavlarınızda başarılar dilerim.

Oğuz AKALAN Beden dEğitimi
Öğretmeni

1. Cinsiyetiniz:

a. Erkek: D b. Kız: D

2. Ailenizin Gelir Durumu (YTL) :

a.0-500 : D b. 500-1000 : D c. 1000-1500 : D d. 1500 ve Üzeri: D

3. Okul saatleri dışında ek ders veya dersane takviyesi alıyor musunuz? a. Evet: D b.
Hayır : D c. Kısmen: D

4. Okul ders saatleri ve eğer alıyorsanız takviye dersler dışında haftada toplam olarak kaç saat ders çalışıyorsunuz?

a. 3-5 saat: D b. 5-10 saat: D c. 10-15 saat: D d. 15 saat ve üzeri

5. Okul takımları dışında herhangi bir kulüp takımında aktif olarak yer alıyor musunuz? a. Evet: D b.
Hayır : D c. Kısmen: D

6. 5. soruya cevabınız evet ise kulüp takımında haftada toplam "kaç saat antrenman yapıyorsunuz? 5.
soruya cevabınız hayır ise lütfen bu soruyu cevaplamayınız.

a. 3-5 saat: D b. 5-7 saat : D c. 7-10 saat: D . d. 10 saat ve üzeri : D

7. Okul takımında yer almanızın davranışlarınızda olumlu etkisi oldu mu ? a. Evet: D b.
Hayır: D c. Kısmen: D

8. Spor lisesine gitmeyi düşünüyor musun? a. Evet: D b.
Hayır: D c. Kısmen: D

9. Okuldaki derslerine planlı olarak çalışıyor musun? a. Evet: D b.
Hayır: D c. Kısmen: D

10. Aileniz okul takımlarına katılmanızda size yardımcı oluyor mu?
a. Evet: D b. Hayır : D c. Kısmen: D

11. Eğer katılacağınız sınavlarda başarısız olursanız aileniz başarısızlık nedeninin okul takımlarında yer almanız olduğunu düşünür mü?

a. Evet: D b. Hayır: D c. Kısmen: D

12. Lise hayatınıza başladığınız da aileniz lisedeki okul takımlarında yer almanıza izin verir mi? a. Evet: D

b. Hayır: D c. Kısmen: D

13. Evinizde ayrı bir çalışma odanız var mı ? a. Evet: D b.

Hayır: D c. Kısmen: D

14. Haftalık olarak okul takımlarında yaptığınız toplam antrenman saati:

a. 3-5 saat: D b. 5-7 saat : D c. 7-10 saat: d. 10 saat ve üzeri : D

15. Okul takımlarında yer aldıktan sonra okuldaki ders notlarında bir düşme oldu mu? a. Evet: D

b. Hayır: D c. Kısmen: D

16. Okul takımı maçları ve antrenmanlarından dolayı okula gelemediğiniz günlerden sonra ders öğretmenleriniz tarafından telafi dersi yada ek ders verildi mi ?

a. Evet: D b. Hayır: D c. Kısmen: D

17. Okulunuzda rehberlik ve psikolojik danışmanlık öğretmeni tarafından bir destek aldınız mı ?

a. Evet: D b. Hayır: D c. Kısmen: D

18. Okul takımında yer almanız ders çalışmanıza engel oluyor mu ? a. Evet: D

b. Hayır: D c. Kısmen: D

19. Ders çalışmanızı engellediğini düşündüğünüz en büyük etken nedir?

a. Televizyon seyretme D b. Spor yapma D
c. İnternet ve bilgisayar D d. Arkadaşlarla oyun oynama D

20. Okul takımında yer almanızın ana sebebi nedir?

a. İyi bir sporcu olmak D c. Değişik çevre edinmek D
b. Ailenizin baskısıyla D
d. Fiziki görünümümü geliştirmek D

T.C.
DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Müdürlüğü

Sayı : B.30.2.DPÜ.0.E 1.00.00/51 0-
1556 Konu : Tez çalışması

23/05/2008

İLGİLİ MAKAMA

Enstitümüz Beden Eğitimi ve Spor yüksek lisans programı öğrencisi **Oğuz AKALAN**, "*İlköğretim Kurumlarında Öğrenim Gören Sportif Faaliyetlere Katılan Öğrencilerin OKS Sınavındaki Başarı Durumlarının Araştırılması*" konulu yüksek lisans tezi ile ilgili olarak çalışma yapacaktır.

Gereğini ve bilgilerinize arz/rica ederim.

Doç.Dr. Abdullah Yılmaz
Müdür Yrd.

T.C.
KÜTAHYA VALİLİĞİ İL
Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı: B.08.4.MEM.4.43.00.05.1.510/9285

Konu : Anket çalışması

Sayın;OğuzAKALAN
Erdoğan İlköğretim Okulu
GEDİZ/ KÜTAHYA

- İlgi : a) İlgili Yönergenin 5.maddesinin (O) bendi.
b) Dumlupınar Ünivers.Sosyal Bil.Enst.Müd.23.05.2008 tarihli ve 1556 sayılı yazısı.
c) Valilik Makamının 06.06.2008 tarihli ve 9200 sayılı onayı

İlimiz İlköğretim Okullarında Tez çalışması yapmak isteğinize ilişkin Valilik Makamının ilgi onayı elden tarafınıza verilmiş olup,yapılacak Tez çalışmasının 2 örneğinin CD ortamında Müdürlüğümüze teslim edilmesini önemle rica ederim.

Osman YETKİN
Müdür a.
İl Milli Eğitim Şube Müdürü

T.C.
KÜTAHYA VALİLİĞİ
Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.43.00.05.1.510/ 9200

Konu: Anket çalışması

VALİLİK MAKAMINA

ilgi : a) MEB.bağlı Okul ve Kurumlarda yapılacak Araştırma Desteğine
Yönelik izin ve Uygulama Yönergesi .
b) Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'nün
23.05.2008 tarihli ve 152 sayılı yazısı.

Bakanlığımızın İlgili (a) Yönergesi doğrultusunda Dumlupınar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Lisans programı Öğrencisi Oğuz AKALAN ilimiz İlköğretim Okullarında "**İlköğretim Kurumlarında öğrenim gören sportif Faaliyetlere katılan öğrencilerin OKS,sınavındaki Başarı durumlarının Araştırılması**" konulu Tez çalışması yapmak istemektedir.

Eğitim-öğretimi aksatmadan,konunun dışına çıkmamaları,bütün sorumluluğun ilgililere ve Okul Müdürlüğüne ait olmak üzere yukarıda belirtilen Tez çalışmasının yapılması hususunda; Takdirlerinize arz ederim.

Halis DEMİR
İl Milli Eğitim Müdürü

OLUR:

6/06/2008
Günay ÖZDEMİR
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek.3. Anket Verileri

kişi no	1.soru	2.soru	3.soru	4.soru	5.soru	6.soru	7.soru	8.soru	9.soru	10.soru	11.soru	12.soru	13.soru	14.soru	15.soru	16.soru	17.soru	18.soru	19.soru	20.soru
1	1	2	1	4	1	2	1	1	1	1	1	1	3	2	1	1	1	1	2	3
2	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	3	1	1	2	2
3	1	2	2	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
4	1	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2	2	3	2
5	1	3	2	3	2	3	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2	3	3
6	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
7	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
8	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
9	1	3	2	3	2	3	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2	3	3
10	2	4	2	4	2	4	2	2	2	2	2	2	2	4	2	2	2	2	4	4
11	2	4	3	4	3	4	3	3	3	3	3	3	3	4	3	3	3	3	4	4
12	2	4	3	4	3	4	3	3	3	3	3	3	3	4	3	3	3	3	4	4
13	2	4	2	4	2	4	2	2	2	2	2	2	2	4	2	2	2	2	4	4
14	1	1	2	1	2	1	2	3	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	1	1
15	1	1	2	1	2	1	2	2	3	2	2	2	2	1	2	2	2	2	1	1
16	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2
17	1	2	3	2	3	2	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	2	2
18	2	1	3	1	3	1	3	3	3	3	3	3	3	1	3	3	3	3	1	1
19	2	2	3	2	3	2	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	2	2
20	2	3	2	3	2	3	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2	3	3
21	2	3	2	3	2	3	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2	3	3
22	2	3	2	3	2	3	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2	3	3
23	2	3	2	3	2	3	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2	3	3
24	2	4	3	4	3	4	3	3	3	3	3	3	3	4	3	3	3	3	4	4
25	2	4	3	4	3	4	3	3	3	3	3	3	3	4	3	3	3	3	4	4

26	2	4	3	4	3	4	3	3	3	3	3	3	3	4	3	3	3	3	4	4
27	1	1	3	1	3	1	3	3	3	3	3	3	3	1	3	3	3	3	1	1
28	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	2
29	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	2
30	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	2
31	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	2
32	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	2
33	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	2
34	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	2
35	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	2
36	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	2
37	1	3	1	3	1	3	1	1	1	1	1	1	1	3	1	1	1	1	3	3
38	1	3	1	3	1	3	1	1	1	1	1	1	1	3	1	1	1	1	3	3
39	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	2
40	1	3	1	3	1	3	1	1	1	1	1	1	1	3	1	1	1	1	3	3
41	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	2
42	1	3	1	3	1	3	1	1	1	1	1	1	1	3	1	1	1	1	3	3
43	1	4	1	4	1	4	1	1	1	1	1	1	1	4	1	1	1	1	4	4
44	1	4	1	4	1	4	1	1	1	1	1	1	1	4	1	1	1	1	4	4
45	1	4	1	4	1	4	1	1	1	1	1	1	1	4	1	1	1	1	4	4
46	1	3	1	3	1	3	1	1	1	1	1	1	1	3	1	1	1	1	3	3
47	1	3	1	3	1	3	1	1	1	1	1	1	1	3	1	1	1	1	3	3
48	1	4	1	4	1	4	1	1	1	1	1	1	1	4	1	1	1	1	4	4
49	1	3	2	3	2	3	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2	3	3
50	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
51	1	3	2	3	2	3	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2	3	3
52	1	3	2	3	2	3	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2	3	3
53	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
54	1	1	3	1	3	1	3	3	3	3	3	3	3	1	3	3	3	3	1	1
55	1	1	3	1	3	1	3	3	3	3	3	3	3	1	3	3	3	3	1	1
56	1	3	2	3	2	3	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2	3	3
57	1	3	2	3	2	3	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2	3	3

58	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
59	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
60	1	3	2	3	2	3	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2	3
61	1	3	2	3	2	3	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2	3
62	1	1	2	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	1
63	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
64	1	3	1	3	1	3	1	1	1	1	1	1	1	3	1	1	1	1	3
65	1	3	1	3	1	3	1	1	1	1	1	1	1	3	1	1	1	1	3
66	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2
67	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2
68	1	3	1	3	1	3	1	1	1	1	1	1	1	3	1	1	1	1	3
69	2	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2
70	2	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2
71	2	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2
72	2	3	1	3	1	3	1	1	1	1	1	1	1	3	1	1	1	1	3
73	2	3	1	3	1	3	1	1	1	1	1	1	1	3	1	1	1	1	3
74	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
75	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
76	2	1	2	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	1
77	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
78	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
79	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
80	2	1	2	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	1
81	2	1	2	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	1
82	2	1	2	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	1

Ek.5. İstatistik Analizi Sonuçları

a. Soruların Güvenilirlik Analizleri

Paired Samples Correlations

Soru çiftleri	N	Correlation	Sig.
Pair 1 bir & bir2	15	,897	,000
Pair 2 iki & iki2	15	,890	,000
Pair 3 uc & uc2	15	,973	,000
Pair 4 dort & dort2	15	,946	,000
Pair 5 bes & bes2	14	,918	,000
Pair 6 alti & alti2	15	,841	,000
Pair 7 yedi & yedi2	15	,857	,000
Pair 8 sekiz & sekiz2	15	,949	,000
Pair 9 dokuz & dokuz2	15	,702	,004
Pair 11 onbir & onbir2	14	,863	,000
Pair 12 oniki & oniki2	15	,825	,000
Pair 13 onuc & onuc2	15	,963	,000
Pair 14 ondort & ondort2	15	,944	,000
Pair 16 onalti & onalti2	15	,873	,000
Pair 17 onyedi & onyedi2	15	,915	,000
Pair 18 onsekiz & onsekiz2	15	,794	,000
Pair 19 ondokuz & ondokuz2	15	,959	,000
Pair 21 yirmibir & yirmibir2	15	,949	,000

b. Analiz sonuçları

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
d02 * d01	81	100,0%	0	,0%	81	100,0%
d03 * d01	79	97,5%	2	2,5%	81	100,0%
d4a * d01	81	100,0%	0	,0%	81	100,0%
d4b * d01	81	100,0%	0	,0%	81	100,0%
d05 * d01	81	100,0%	0	,0%	81	100,0%
s01 * d01	80	98,8%	1	1,2%	81	100,0%
s02 * d01	80	98,8%	1	1,2%	81	100,0%
s03 * d01	81	100,0%	0	,0%	81	100,0%
s04 * d01	80	98,8%	1	1,2%	81	100,0%
s05 * d01	81	100,0%	0	,0%	81	100,0%
s06 * d01	80	98,8%	1	1,2%	81	100,0%
s07 * d01	79	97,5%	2	2,5%	81	100,0%
s08 * d01	80	98,8%	1	1,2%	81	100,0%
s09 * d01	81	100,0%	0	,0%	81	100,0%
s10 * d01	80	98,8%	1	1,2%	81	100,0%
s11 * d01	81	100,0%	0	,0%	81	100,0%
s12 * d01	81	100,0%	0	,0%	81	100,0%
s13 * d01	81	100,0%	0	,0%	81	100,0%
s14 * d01	79	97,5%	2	2,5%	81	100,0%

s15 * d01	81	100,0%	0	,0%	81	100,0%
s16 * d01	80	98,8%	1	1,2%	81	100,0%
s17 * d01	79	97,5%	2	2,5%	81	100,0%
s18 * d01	81	100,0%	0	,0%	81	100,0%
s19 * d01	81	100,0%	0	,0%	81	100,0%
s20 * d01	81	100,0%	0	,0%	81	100,0%